

DÖNEM: I

YASAMA YILI: 1986/2

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

CUMHURİYET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

22'inci Birleşim

19 Aralık 1986, Cuma

İÇİNDEKİLER

GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1987 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısı (Devam)

Sayfa

2176-2378

1

1

1

1

- 2176 -

- BİRİNCİ OTURUM -

Açılma Saati: 10.47

BAŞKAN - Başkan Yardımcısı Dt. Sait Güven

KATİP - Erbay Kanatlı

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin
1'inci Dönem, 2'nci Yasama Yılı'nın 22'nci Birleşimini açıyorum.

Lütfen ad okuyarak yoklama yapar mısınız?

(Ad okunarak yoklama yapılır.)

KATİP - Nisap var Sayın Başkan.

GÖRÜŞÜLEN İŞLER

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; toplantı yeter
sayısı vardır. Gündem gereği görüşmelere geçiyoruz. Başkan-
lık sunuşu olmadığından özel gündem maddesinde 1987 Mali
Yılı Bütçe Yasa Tasarısının görüşmesine devam ediyoruz.
Program gereği bugünkü birleşimde Milli Eğitim ve Kültür
Bakanlığı Bütçesi ile Tarım ve Orman Bakanlığı Bütçeleri
görüşülüp onaylanacaktır.

Şimdi Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığının görüşül-
mesine devam ediyoruz. Söz sırası Sayın Alpay Durduran'
daydı. Buyurun Sayın Durduran.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sayın
Başkan;

BASKAN - Buyurun Sayın Eşber Serakinci.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Bu aşamada grubum adına
bir öneri yapmak istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

../2177.

- 2177 -

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Koalisyon ortağımızın Genel Sekreterinin akşam geçirdiği feci kaza neticesinde hayatını kaybetmiş olmasından ötürü, Danışma Kurulunun tavsiyesi ile Başkanlık Divanının aldığı karar uyarınca bugün Tarım Bakanlığı yerine Sağlık Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesini önermekteyim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Eşber Serakinci.

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Uygundur Sayın Başkan. İtirazımız yoktur.

BAŞKAN - Sayın Eşber Serakinci'nin önerisini dinlediniz. İtirazı olan var mı?

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Uygundur.

BAŞKAN - Yoktur, uygundur.

Bu durumda Tarım ve Orman Bakanlığı Bütçesi yerine Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Bütçesi görüşülecektir.

Buyurun Sayın Durduran.

../2178.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sayın Bakanın sunuş konuşmasını dinledik. Bir de rapor dağıttılar Meclise. Gerçekten takdire şayan bir davranış oldu. Biz Sayın Bakanların bütçelerine bu şekilde yaklaşımlarını ve bütçelerini Meclise takdim ederek onay istedikleri konuları, bilgiye getirmelerini ve buna dayanarak Meclisin karar vermesini uygun bir davranış olarak görmekteyiz. Yoksa bütçede görülen yirmi otuz kalem ve birtakım sayılar hiçbir şekilde bütçenin ifade ettiği anlamı ifade etmez, açıklık getirmek gerekmektedir. Her ne kadar komitede tartışılıyorsa da Genel Kurulda komite tartışmalarının da aynen bilindiği varsayımı ile hareket etmek doğru değildir. Genel Kurul kamuoyuna da açıktır. Kamuoyu da bunlar hakkında bilgi sahibi olur. Dolayısıyla bakanların önce eleştirileri dinleyip sonra yanıtlar çerçevesi içerisinde hareket etmemeleri bizce daha uygundur

Ülkemizde gerçekten eğitim düzeyi coğrafi olarak bakarsak doğuya baktığımızda yüksek ve takdire şayandır. Batıya baktığımızda ise bazı zaaflarımızı görmekteyiz. Bu zaaflarımız üzerinde durmak eğitim düzeyimizin inkarı anlamında ele alınmamalıdır. Hele eğitim düzeyimizde bir değişme olumsuz yönde ise bunun büyük şikayetlere neden olması ve hatta duygusal tepkilere kadar varması gayet uygun bir davranış olarak görülmemelidir. Onun için eleştirilerimizi bu açıdan değerlendirmek ve gereken önemi vermek gerekmektedir.

Sözcük seçiminde dikkatsizlikler de önemli değildir. Önemli olan içeriklerdir. İçeriklerin üzerine Meclisin dikkatle işilmesini uygun bir davranış olarak belirtirim. Ülkemizde bilindiği gibi Türkiye Cumhuriyetinin ilgisi artması üzerine eğitimin özenle korunması ve ilerletilmesi bir Türk politikası olarak benimsenmiştir. Tabii bunun yanında Sayın Nihat Ermişki Kıbrıs'la çok ilgili birisiydi ve bir de kitap yazdı bu konuda kitabında belirttiği gibi dine de özel önem gösterilmesi ve bizi daha iyi dindar yapılması amaçlanmıştı ama çok şükür olsun ki bunda muvaffak olamadılar.

Eğitimde büyük bir aşama yapıldığı herkesin takdirinde olan bir husustur. Bunu memnuniyetle kaydederiz. Ancak, bunun bazı sakıncalı yanları üzerinde de ciddiyetle durulması mutlaka gereklidir. Nedir eğitimimizin yarattığı sonuçlar? Önce kültür düzeyimizi yükseltmiştir. Ortalama olarak eğitim düzeyimizin üretimle ilişkili yanlarını da yükseltmiştir ama, bu ortalama olarak yükseliş yeterli bir eğitim düzeyini ifade etmemektedir. Birçok alanda eğitimimiz yetersiz kalmaktadır. Ortalamanın yüksekliği bir anlam ifade etmemektedir. İnsanlarımız üretime yönelmek için büyük bir yetenek gösterebilmektedirler. Bu yeteneği kazanmışlardır. Fakat, üretime katkı bakımından büyük bir eksiklikleri vardır ve bu giderilememektedir. Önümüzde bunun açık örnekleri vardır. Ülkemizde yığınlarla mühendis vardır, mühendislik ülkemize gelmemiştir. Hiçbir yerde mühendisliğin damgası yoktur. Yığınlarla doktorumuz vardır, hekimimiz vardır. Hekimlik düzeyimiz ortadadır, hekimliğin ülkemize geldiğini söylemek maalesef yanlıştır. Hekimlikten mesleğini kazanan insanlar vardır. Gayet iyi hekimlerimiz de vardır. Gayet iyi mühendislerimiz de vardır. Fakat hekimlik ve mühendislik memleketimize gelmemiştir. Diğer alanlarda da bunları görmekteyiz. Örneğin eğitimle ilgili olduğu için söyleyeyim. Pedagoji ortalamasını alsak çok yüksek oranlara varabiliriz ve diyebiliriz ki çok iyi durumdayız. Ama bu pedagojiden yeterince yararlandığımızı söyleme olanağı yoktur. Sağlık Bakanlığının Bütçesi geldiğinde de vurgulayacağız. Örneğin, Devletin elinde, Devletin babalık ettiği çocuklar vardır. Eğitim Bakanlığı bunlarla da ilgilidir, ilgilenmelidir. Ama bu yurtlardan çıkan çocuklar tamamen acıip davranışlar kazanmaktadırlar. Toplumun normal davranışlarından çok farklı hareket etmektedirler. Gülüşleri farklıdır, hareketleri, mimikleri farklıdır, tavırları genel olarak farklıdır ve hemen dikkat çekerler. Okullarda çocuğa yaklaşım, pedagoji eğitimiyle kazanılır. Bu yaklaşımın da doğru olduğunu ve yeterli derecede bundan yararlandığımızı söylemek de mümkün değildir. Çocuklarımızın

davranışları gerçeklerle intibak etmemektedir ve kısa sürede davranış bozuklukları ortaya çıkmaktadır. Bu bakımdan eğitimimizin özellikle günlük yaşamla ilgileri, ilgisi ve yarattığı sonuçlar bakımından dikkatle ele alınması ve yeni baştan düzenlenmesi gereklidir. Yalnız, üretimde gereksindiğimiz eğitilmiş elemanlar bakımından konuya yaklaşıldığında, Planlama Örgütünün elbetteki Hükümetle işbirliği içerisinde, yani bütün Devletin organlarıyla işbirliği içerisinde ileri sürdüğü görüşler de bunları desteklemektedir. Meslek okullarının, sanat okullarının daha büyük önemle ele alınması gerektiğini ve klasik liseler tabiriyle anılan Üniversiteye öğrenci hazırlama okullarının azaltılması gereği vurgulanmıştır. %75 ilk saptamalarda, bu sonuçlara varıldığında yapılan saptamalarda Üniversiteye hazırlık okulların olanlar vardı, %25 de mesleki teknik ve sanat alanlarında okullaşma vardı. Bunun tersine çevrilmesi ve %75 mesleki teknik ve sanat okullarının okullaşmaya kapı açması ve %25'in yalnız Üniversiteler için eğitim yapması öngörülmüş, plana bağlanmış ve sözde de bu plan uygulanmıştır. Mesleki teknik eğitim sahasında bir gelişme gözlenmiştir. Ama, bu gelişme sonradan tersine dönmeye başlamıştır ve Üniversiteye hazırlık okullarının oranı yükselme eğilimi göstermeye başlamıştır. Bu, bir sakıncanın işaretidir. Biz insanlarımızı eğitim süresinde boşu boşuna zaman israfına meyleden bir ortama koymaktayız birinci,

İkincisi de üretimi için yeterli elemanlardan da yoksun kalmaktayız. Mesleki teknik okullardan mezun olanların hayata intibak kapılarında da büyük bir azlık vardır, eksiklik vardır. Her bu okulda yetişememekten meydana gelmektedir, yani yeterince okullarda bu öğrencileri yetiştirememekteyiz, hem de ekonomik yapı bunları içine kabul etmeyecek şekilde bırakılmaktadır. Her iki açıdan da bir değişikliğe mutlaka gereklilik vardır. Daha genel olarak konuya bakarsak, gördüğümüz durum daha da içler acısıdır. Biz öğrenciyi okula aldığımızda öğrenciye düzenli bir üretim mekanizması için gerekli disipline alıştırmıyoruz. Tam tersine öğrenciyi bir kargaşa ortamının içerisinde yetiştiriyoruz, elbette ki öğrenci de kargaşa ortamının normal ortam olduğunu düşünmesine neden oluyoruz. Örneğin bir öğrenci okula gittiğinde karşısında bir ders programı bile bulamamaktadır. Bunu daha önceki görüşmeler sırasında da belirttim. Öğrenci sosyal konularla ilgili, dersler bakımından o gün ders görecektir. Okula gittiğinde hangi dersi göreceğini bilememektedir. Onun için ilgili ne kadar kitap varsa, hepsini çantaya doldurup, valizlerle okula taşınmak zorunda kalmaktadır. Ansızdan program bir öğretmen için çok ileri gitmekte, başka bir öğretmen için ise geri kalmaktadır, ondan sonra bu sınıf beklesin, diğerleri de yetişsin, ondan sonra birlikte ilerlerler diye o ders ertelenmeye başlamaktadır. Öğrenci bu kez karşısında demek ki işler böyle yürür anlayışı kazanmaktadır ve örgütlü bir çalışmanın alışkanlıklarını değil, kargaşanın alışkanlıklarını edinmektedir. Büyükleri, öğretmenleri öğrenciye örnek olmamaktadır.

Şimdi bir de özel dersane sorunu çıktı. Biz mecbur değiliz Türkiye'nin bütün uygulamalarını aynen izleyelim. Bunu Millî Eğitim Yasası görüşülürken tartıştık. Eğitim Bakanlığı da bize dedi ki hayır, böyle bir mecburiyetimiz yoktur. Biz kendimize göre hazırlayabiliriz müfredatlarımızı, işte Maarif Koleji örneği vardır elimizde, denkliği, o okuldaki düzeyde bir denklikle de halletmek mümkündür. Bunu gördük, onun için diğer okullarımızda da aynı yolu izleyebiliriz. Ne zaman izleyeceğiz? Yıllardır aynen izleme politikası sürdürülmektedir. Bunun sonucu olarak da Türkiye'de böyle bir girişin yarattığı bütün yan sakıncalar da ülkemize taşınmıştır. Bir özel dersane rezaleti ülkemizi kaplamış bulunmaktadır. Artık aileler özel dershaneye gitmeden çocuklarının Maarif Kolejine giremeyeceğini, liselere hazırlanamayacağını, liselerden üniversitelere geçemeyeceklerine

Kesin olarak inanmışlardır ve okullarda bilfiil çalışmakta olan öğretmenler özel dershanelerde veyahut da evlerde ders verdikleri için ve bu çok yaygın olduğu için herkes de bir kanaat belirtmiştir ki ders almayan öğrenci, öğretmen tarafından cezalandırılacaktır ve kendisi bu cezayı hem bilgisiz kalarak, hem de ikmale bırakılarak veya başka şekillerde ödeyecektir. Buna da inandırılmıştır. Bu sakıncalar herkes tarafından bilinmekte, herkes tarafından yıllardır konuşulmaktadır. Bu yıl bu beş yıl mı, altı yıl mı uygulamasıyla maalesef bu özel olarak da tahrik olmuştur. Belki amaç bu değildi, tahrik etme amacı yoktu. Ama çıkan sonuç budur. Maalesef bu beş, altı yıl uygulaması da bunu tahrik etmiştir ve özellikle beşinci sınıf öğrencileri hep birlikte özel Öğretmen peşinde koşmaya başlamışlardır. Ve öğretmenler artık vakit bulamıyorlar evlerde çocuklarımıza ders versinler, vakit bulamayanlar da, iyi öğretmen bulamayacaklar da ahü zar etmektedirler. Sanki çocukları orta tahsile : devam edemeyecekmiş gibi. Böyle birşey yoktur. Kesinlikle yoktur. Ama, kim ikna edecektir aileleri böyle birşeyin olmadığına. Hele okuldaki müfredatlarda bu karışıklık olursa ve hele ailelere rehberlik yapılmazsa ve ailelerin beşinci sınıf temposu içerisinde altıncı sınıfta verilmesi gereken dersleri de öğrencinin aldığı gösterilecek şekilde rehber kitaplara veya tektir sonuçlarına veya fotokopilere falan kavuşturulmazlarsa, nasıl inandırılacaklardır. Nitekim, Anadolu Liselerine hazırlama kitapları satış rekorları kırmaktadır ve öğrencilerin Anadolu Liselerinin imtihan soruları alınarak sorulmakta ve öğrenci de bilmedi mi, ha, gördün işte evladım yetişmiyor, haydi özel hoca aramaya gitmektedirler. Halbuki daha sırası gelmemiş olan sorulardır onlar. Öğrenciye sorulmaması gerekir. Mayıs ayında sorulacaktır örneğin veya Nisan ayında sorulabilecektir bu sorular. Ama veliler bunları bilmezler, velilere bir rehberlik yoktur. Kalkarlar bu soruları sorarlar.

İşte bayağı kesirleri okuyor öğrenci. Okuyor ama eğitim sistemimiz bizim modern adını aldıysa bile modern olmadı ki? Henüz bölmelere geçmemiştir. Bölmelerle ilgili bir soru sorulur. Vay çocuğum çözemez. İşte bayağı kesirleri öğrendi ama bölmeyi yapamıyor veyahut da bu problemleri çözemiyor. Çünkü problemde bölme yapmak gerekmektedir ve çocuklar da ağır baskı altında kalmaktadırlar. Bu çocuklarımızın üzerinde çok olumsuz etkiler yaratmaktadır. Hergaşalık olduğunu ve bunun doğal olduğunu çocuklarımıza öğretmeye başladık. Bu yanlıştır. Bir an önce bunların üzerinde durmak gerekmektedir. Bu yüksek tahsile kadar uzayan, bir eğitim isteyen öğrenciler için önemlidir. Bir de bunun diğer tarafı vardır. Yüksek tahsilini yapıp da ülkemize gelemeyecek şekilde eğitilen birçok insan da yetiştirmekteyiz. Onlar gidecekler ve gelmeyecekler Adanıza . Maalesef. Nüfus ihraç edeceğiz ve bu nüfus için biz ve Türkiye milyonlar harcıyoruz ve hatta şimdi kalktık, İngiltere'de okuyanlara bile, gelip gelmeyeceklerine bakmaksızın 1.100.000 liraya kadar yardımlar da yapıyoruz. Biz dünyaya insan yetiştiren fabrikalar kurduk. Dünya bize minnet duymalıdır. Bari, hiç olmazsa çikalım bir de dünya aydınlatma kampanyası yapalım ve bizi takdir etsinler, biz de bundan belki birşey buluruz. Olacak iş değildir. Hiçbir devlet geleceğini bile bile, bazı insanlara eğitimi bu kadar desteklemez. İsteyen, tabii, çocuğunu dilediği gibi eğitir. Gelmemesini de göze alıp yollayabilir, eğitebilir, isteyen yapabilir bunu. Vergi bakımından da aynı teşviklerden herkes gibi yararlanmaktadır. Niçin biz dönüp dönüp üstünden birtakım paralar da harcayarak dünyayı sübvansiyeye edelim? Biz kim, dünyanın sübvansiyeye edilmesi ne? Bu yanlış bir tutumdur. Aynı zamanda bu insanlarımız geriye gelip ailelerini bile göremez durumuna gelmektedirler askerlik sorunları dolayısıyla. Demek ki yurttaşlıktan da çıkma eğilimini başlıyoruz ve bu psikolojik etkiyle, devamlı bir beyin kanamasını teşvik ediyoruz. Paralarla da destekliyoruz.

Bunlar sakıncalıdır. Hiç değilse, bu insanları böyle destekliyoruz madem ki bu ülke ile ilişkilerinin devam etmesi için bu askerlik sorunlarına Eğitim Bakanlığı ilgilensin ve yabancı ülkelere yerleşmek zorunda kalan Kıbrıslıların aileleri ile temaslarını kesecek askerlik uygulamasına bir son verilsin. Bu Eğitim Bakanlığı bakımından da önemli bir husustur, onun için Eğitim Bakanlığının da bu konuda bir rol oynaması gerektiğini belirtmek isterim. Bu isteğe Eğitim Bakanlığı da katılsın. Biz eğitip yabancı ülkelere, Türkiye'ye veya İngiltere'ye veya başka ülkelere insanlarımızı gönderirken kendi ihtiyaçlarımızı da düşünmek ve bunu da sağlamak mecburiyetindeyiz hiç değilse. Bunun yolu nedir? Yeni Millî Eğitim Yasası, yeni Üniversite Yasası hemen ilkbaharda görüşülmüştür, orda da belirtilmiştir, Sayın Bakan tarafından belirtilmiştir, burslardır. Bunun yolu, burslar yolu ile eğitimi yönlendirmektir. Halbuki genel görüşmesi sırasında da belirttiğim gibi burslar gözden düşmüştür. Bilmiyorum Eğitim Bakanlığı bize verilen yanıtta ifade edilenleri benimsiyor mu gerçekten? Eğitim Bakanlığında gelmiş bir yanıt ama gerçekten her harfi ile benimsiyor mu bilmiyorum ama, burdaki ifadeler bunu göstermektedir. Biz tabii burslu öğrenci sayısı diyoruz, bize deniyor ki destek bursu ile karıştırmayın bu işi. Allah Allah, nerden çıktı? Biz burslu öğrenci ile destek bursunu karıştırdık mı? Karıştırmadık. Bizim bildiğimiz burs vardır, nakdi yardım vardır. Bütçede de bunlar bu şekilde ifade ediliyordu, bizim dilimizde de budur. Burs başkadır, nakdi yardım başkadır. Bize Eğitim Bakanlığı yanıt veriyor, yanıtında maalesef, bize diyor ki karıştırmayın ikisini birbirine. Yani bize bilgi vereceğine nasihat da çekiyor arada, bu çok önemli bir olaydır bize göre. Bir milletvekilinin sorusuna böyle yanıt verilemez. Böyle hafif, havada yanıt verilemez. İşte resmî evrak, numaralar, sayılar vesaireler bize yanıt veriliyor. Biz diyoruz ki yüksek öğrenim burslusu öğrenci sayısı nedir? Bize başka bir yanıt veriliyor. 1985-86 öğretim yılına girerken başarısızlık nedeni ile bursları kesilenler kimlerdir diyoruz, kaç kişi vardır? 21 kişi diye yanıt alıyoruz. Ondan sonra peki mademki bursları kesilmiştir

Bunlardan imzaladıkları taahhünameye göre tazminat istiyor musunuz, geriye ödeme istiyor musunuz diye soruyoruz, bize diyorlar ki böyle bir mecburiyet yoktur. Demek ki biz burs derken, bize nakdi yardım yani taahhüname imzalamaya mecburi olmayan bir kategori ile cevap veriliyor. Bir milletvekili olarak ben sorduğum soruya doğru bir yanıt ararken bize hikâye okuyor Bakanlık.

MILLÎ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI SALİH COŞAR (Yerinden) -
Bu kısımda hikâye yoktur.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Nasıl hikâye yoktur? Bu 21 kişi burslu mudur, değil midir? Bu bursu kesilenler, burslu muydular, yoksa sonradan çıkan bu destek bursu adı ile söylenen hikâye midir ki kendisinden bir taahhüname alınmamıştır bu 21 kişiden?

SALİH COŞAR (Devamla) - Burslarda taahhüname yoktur. Sadece memlekete gelip hizmet taahhünamesi vardır. Başaramayan zaten gelmeyecek demektir.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - E, başaramadığınız takdirde yükümlülüğünüzü yerine getirme mecburiyeti yok mudur?

SALİH COŞAR (Devamla) - Yok efendim. Oyle birşey yok. Oyle bir uygulama yok.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Uygulama yok. Ama hukuken var mı, yok mu?

SALİH COŞAR (Devamla) - Baştan, bidayetten yok. Mevzuatta da yok. Başaramadığı anda kesiliyor.

ALPAY DURDURAN (Devanla)- Öğrenim esnasında yukarıda belirtilen hususlara uymaması dolayısıyla bursunun kesilmesi veya mezuniyetini müteakip 8'inci maddeye uygun olarak mecburi hizmetten kaçınmaktığı halinde burslu bulunduğu süre şahsına tahakkuk ettirilen burs aylıkları, vesaire, vesaire, vesaire, vesaireye Maliye Bakanlığı veya yerini alacak makama taahhüt eder. Tamam mı? Yani, bursunun kesilmesi halinde de bunu iade etmek mecburiyetindedir. Uygulama yoktur. Güzel, kabul edeyim onu, uygulama yoktur tamam, ama taahhütnamede taahhüt etmektedir. Bursu kesildiği takdirde de iade edecek. Ben soruyorum, var mı böyle bir durum? Bana dediler ki böyle birşey yoktur. Şimdi bu 21 kişi gerçekten burslu geçinen kişi midir, yoksa nakdi yardımı mı kesilmiştir? Bunu ben bilemiyorum. Bir milletvekili olarak bunun yanıtını alamadım. Sayın Bakan diyorsa ki bu burslu öğrencidir, burslu öğrenciyse bu sorun işte ortaya çıkmaktadır. Hukuk başka, uygulama başka. Maalesef bu durum ülkemizde çok yaygındır. Ben bu yaygın durumu yalnız Sayın Coşar'a has bir husus olarak ileri sürmüyorum veya Milli Eğitim Bakanlığına has bir husus olarak ileri sürmüyorum ve Devletimizde maalesef çok yaygındır. Onun için şiddetle müdahale etmek ve bu hususu ortadan kaldırmak lazımdır. Hukukla uygulama tıpa tıp, bire bir eşleşmelidir. Aynen birbirinin aynı olmalıdır. Hukuka aykırı bir uygulama, hukukun olmadığı yerde yürütme olmamalıdır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 7'nci sorumuzda, okuyorum soruyu 1986-87 öğretim yılı burslarının Resmî Gazete'de ilânı yapılmamıştır. Bu yıl uygun bir zamanda Resmî Gazete'de burslar ilân edilmemiştir. Yani Devlet Planlama Orgütüyle bir plan yapacaktır. Ben üç tane mühendis için, üç tane tabib için bu ülkede çaba harcama mecburiyetindeyim, destek olmak mecburiyetindeyim, onun için bu alanlarda öğrenci yetişmem lâzımdır diye karar verecektir. Bunu ilân edecektir. Yani eğitimi yönlendirmek istiyorsa burslar vererek yönlendirecektir diye kararı var. Bu kararı uygulayacaktır. Bu yıl bu yapıldı mı diye soruyorum. Yapılmadıysa nedeni, bu yıl burs verilmeyecek mi diye soruyorum. Yanıt: 1986-1987 yılında karşılıksız

burslar hariç, prensip olarak ihtiyaç duyulmayan sahalarda burs verilmemesi gerektiğinden, destek burslarının, aç parantez nakdi yardım, burs değil yani, sayılarının artırılması yoluna gidilmiştir. Bu uygulamayla destek bursu limiti yukarıya çekilmiş ve daha çok sayıda maddi olanakları yetersiz öğrencinin destek bursu alması sağlanmıştır. Ayrıca bu uygulamayla hazırlık sınıfında ve birinci sınıfta okumakta olan bu gibi öğrencilere nakdi yardım verilmesi gerçekleştirilmiştir. İzniniz olursa, tekrar etmeyeceğim, herhalde anladınız, benim sorum başka, bana verilen yanıt başkadır. Ben ilân edildi mi?

MİLLÎ EGİTİM VE KÜLTÜR BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden)-
Edilmedi.

ALPAY DURDURAN (Devamla)- Edilmedi. Edilmedi denmiyor.
Niçin edilmedi?

SALİH COŞAR (Devamla)- İhtiyaç yoktur.

ALPAY DURDURAN (Devamla)- Onun da yanıtı yoktur. Kenarından dolanıyor sorunun ve deniyor ki...

SALİH COŞAR (Devamla)- İhtiyaç yok.

ALPAY DURDURAN (Devamla)- Karşılıksız burslar hariç. Ne demek karşılıksız burs? Yani ilk yirmeye girdi falan gibi şehit ailesi vesaire mi? Ben tırnağımı koklayıp bunları anlayacağım.

SALİH COŞAR (Devamla)- Evet.

ALPAY DURDURAN (Devamla)- Bunlar haricinde ihtiyaç duyulmayan sahalarda burs verilmemesi gerektiğinden, yani bu yıl Eğitim Bakanlığı, bizim eğitimimiz için bir ihtiyaç saptanmadığını belirtmektedir ve artık eğitimi yönlendirmekten vazgeçilmiştir, nakdi yardıma dönmüştür. Ben sorarım size. Bütçe Komitesi böyle bir saptamaya vardı mı? Nedir yine Bütçenin o tasnifinde a, b, c, d diye yazılanlar, kim buna karar vermiştir, neden bu yola gidilmiştir? Bu yola gidilmişse, demek ki geçen yıllarda doğru dürüst bir plan hazırlamadınız ve bu yıl ihtiyaçlı bir saha bile kalmayacak şekilde, geçmiş

yalları da kapadınız. Dolayısıyla bu kuşağı da mahkûm ettiniz. Bir yıl önce, üç yıl önce, beş yıl önce ihtiyaçlarınızı yetiştirmeyi hesapladınız, artık ihtiyacımız kalmadı, dünyaya yetiştireceğiz artık biz. Artık biz dünyaya mühendis yetiştireceğiz, doktor yetiştireceğiz, dünyaya tarihçi, coğrafyacı yetiştireceğiz ve hepsini de ülke dışına yollayacağız. Bunun anlamı maalesef budur. Ama bunun dışında bir anlamı vardır ki, o daha da önemlidir. O da şudur:

Burs tehlikeli birşeydir. Denetimlidir ve bu denetim içerisinde öğrencinin bursu kesilebilir, kesilirse sorunlar da çıkar orta yere. Onun için biz daha serbest kalalım, limitlerin dışında serbest kalalım ve dilediğimize daha rahat paralar da verebilmeliyiz nakdi yardım şeklinde. Bu eğilimin işareti olarak ben bunu görür ve anlamır. Başka türlü anlamam.

MİLLÎ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANİ SALİH COŞAR (Yerinden) -
Cevap veririz Sayın Durduran.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Memnun olurum.

Görülüyor ki eğitimin planlanması terk edilmiştir, plan diye birşey ortada kalmamıştır ve keyfi değerlendirmelerle nakdi yardımlar ve diğer yardımlar, çünkü diğerleri de var, ona da geleceğim, biraz önce zikrettim, diğer yardımlara sıra gelmiştir. Yani bol paramız var, harcıyoruz, dilediği gibi yetişsin vatandaşlarımız, bu da serbest pazar ekonomisine belki yakıştırılır. Ama bu da Venedik Cumhuriyetinin anlayışıdır. Serbest rekabet falan ekonomisinde de böyle bir devlet desteği sağlanamaz düzen siz ve eğitim planı terk edilmiş ve dünyanın sübvansiyeye edilmesine geçilmiştir. Burslarda ihtiyaçlılık dışında vardır verilenler. İlk imtihanlarda ilk yirmiye girenlere verilenler dışında şehit aileleri, malûl gazi vesaire gibi şeyler vardır, burda ailenin gelirine bakılmaz. Onun dışında aile gelirinin ne olduğu da geçen yıl saptandı ve kararlaştırıldı. Burs Seçim Encümeni oturdu, onun çerçevesinde değerlendirmeler yaptı. Sosyal Yardım Dairesinden böyle böyle belgeler alındı, şöyle şöyle (Genel Kurula elindeki belgeleri gösterir) belgeler alındı ve burda aile geliri, kişi başına aile gelirleri de yazıldı, ondan sonra bakıyoruz bunlar

da çıkmadı ve bunları üstünde olanlara da verildi. Güzel. Limitlerimiz dolmadı ise gerçekten...

SALİH COŞAR (Devamla) - Oyle birşey yoktur.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Belge var efendim elimizde, isimler de var.

SALİH COŞAR (Devamla) - Yok öyle birşey.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Ama isimleri okuyarak bir rahatsızlık yaratmak istemiyorum. Çünkü müracaat eden bir kişinin bir sorumluluğu yoktur bu hususta. Bakanlığın vardır. Bu belgeleri Sayın Bakana da göstereceğim. İsmen de elimde vardır, belgelerin fotokopileri de vardır burda.

SALİH COŞAR (Devamla) - Sayıştay denetimine tabidir.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Sayıştay herşeyi denetleyemez. Ben Sayıştaya da vereceğim bunları Sayın Bakan.

SALİH COŞAR (Devamla) - Verin Sayıştaya hepsini.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Vereceğim Sayıştaya da. 101000 lira kişi başına aile geliri olduğu ifade edilen kişi var burda.

SALİH COŞAR (Devamla) - Burs aldı herhalde.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Burslar içindir efendim.

SALİH COŞAR (Devamla) - Burslar için kıstas yoktur.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Vardır efendim.

SALİH COŞAR (Devamla) - Hayır efendim.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Yönetmenliğimizde vardır.

SALİH COŞAR (Devamla) - İşte bilmiyorsunuz.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Nasıl bilmiyorum?

SALİH COŞAR (Devamla) - Tabii. Burslarda parasal kıstas yoktur. Başarı durumuna göredir burslar. İyi dinlemedin.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Bakanlar Kurulu Kararı E/K-1.447/81

SALİH COŞAR (Devamla) - O nakdi yardım içindir.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - 29 Kasım 1985. Bu nakdi yardımlar için de aynı kıstası getirmektedir. Nakdi yardım alanlar arasında da aynı şekilde kıstasın üzerinde olanlar vardır.

SALİH COŞAR (Devamla) - Yoktur.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Bu kıstasa da dikkatinizi çekerim. Yine aile geliri kişi başına bir limit konmuştur. Bunun altında iseniz Türkiye'de okuyorsanız burs veya nakdi yardım alabilirsiniz. Üstünde iseniz, yoksa vereceğiniz...

SALİH COŞAR (Devamla) - Nakdi yardımda.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Üstüne çıkmış olabilirsiniz, bu şekilde halledilmiş olabilir. Bu ayrı konu değil, her ikisi için de vardır efendim, burslar için de.

SALİH COŞAR (Devamla) - Yoktur.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Burslar, muhtaçlara verilir öncelikle. Ondan sonra gerisine gidilir. Gerisine gidilebilmesi için dediğim gibi bu limitlerin dolduğuna kanaat getirmek lâzımdır. Mademki bu kıstası koydunuz, dolduğuna kanaat getirmek lâzım.

SALİH COŞAR (Devamla) - İyi incelemedin.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Siz bize Yönetmeliğin ilgili maddesini okursanız...

SALİH COŞAR (Devamla) - Hepsini.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Beraberce tartışırız. Sayıştaya da vereceğim bunları ve elbetteki bunlar devamlı izleneceklerdir.

SALİH COŞAR (Devamla) - İyi incelemedin.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - İncelemedim değil efendim, inceledim. Burs Yönetmeliğinde belirtildiği gibi bir limit vardır ve Türkiye'de okursanız Türkiye için burs ve nakdi yardım isterseniz bu kıstaslar geçerlidir. Soruyorum ben, bunun dışında kimlere yardım yapılmıştır? Üçüncü ülkelerde okuyan ve bir defaya mahsus olmak üzere verilen öğrenim yardımı kimlere, ve ne kadar yapılmıştır? Bu yardımlar hangi esaslara dayandırılarak yapılmıştır diye soruyorum.

Yanıt; Üçüncü ülkelerde yüksek öğrenim gören öğrencilerin başvuruda bulunan herkese saptanan kıstaslar uyarınca yardım yapılmıştır. Kıstas sözcüğünü atlamayalım. Okuyorum, kıstasları da orda yazmışlar. Yardım miktarı 250000 ve 1100000 Türk Lirası arasında değişmektedir. Neye göre?

SALİH COŞAR (Devamla) - Var, kıstası var.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Okuyorum kıstasları.

Yardım kıstasları, ilgili Bakanlıkça ve bütçe olanağı da dikkate alınarak saptanmıştır.

Şöyle ki yardım 1.100.000'yi aşmaz. Yardımın tavanı konmuştur. Ailenin ödemekle yükümlü olduğu meblağın dörtte biri ödenir. Öğrencinin başarılı olması koşuldur. Değerlendirmede ailenin mali durumuna bakılmaksızın değerlendirme yapılmıştır. Yani yapılacaktır demiyor ha, yapılmıştır diyor. Onun için bu kıstasların de ne şekilde kıstaslar olduğu soru işaretidir. Bakanlık, daha doğrusu bu sorunun yanıtını hazırlayan kendisi uygulamayı kıstas diye bize aktarmakta mıdır, yoksa yazılı bir karardan alıp da işte kıstaslar bunlardır, bunlara uyulmuş mudur demiyor. Burda aşamaz, koşuldur diye kıstaslardan bahsederken değerlendirme yapılmıştır demektedir. Yani geçmiş zaman kullanmaktadır. Onun için kıstas olarak bir belgede olsa bu, bu şekilde ifade edilmezdi Bunu işaret edip geçiyorum. Öğrencinin okul ücreti ve burslu olup olmadığını belgelemesi koşuldur Her taraftan faul ifadelerdir bunlar. Tavanı konmuştur. Onun altındaki şeyler, ödemekle yükümlü olduğu meblağın dörtte biri olarak düşünülmüştür.

MILLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden) -
Evet.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Soruyorum bu ödemekle yükümlü olunan meblağ nasıl saptanmıştır? Öğrenci kendisi bir başvuruda mı bulunmuştur yoksa aile kendisi benim ödemekle yükümlü olduğum miktar bu mudur demiştir? Yoksa okul idaresine yazılarak ondan bir belge mi istenmiştir?

SALİH COŞAR (Devamla) - Pek tabii ki.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Bir tane örnek bulamadık okuldan gelen belge biz, bir tane bulamadık. Ama yalnız ailenin beyanına dayanılarak verilenleri saptadık.

SALİH COŞAR (Devamla) - Pek tabii ki okuldan örnek getirecektir.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Bu çocukların gerçekten öğrenci olup olmadıkları bile meçhuldür.

Aile bu parayı almıştır, çocuğun bu parayı alıp almadığı da meçhuldür. Çünkü aile ödenmiştir ve ailenin beyanına dayanmaktadır.

SALİH COŞAR (Devamla) - Beyansız olmaz.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Bilindiği gibi İngiltere'de sadece okullara kaydolup da İngiltere'de yaşama imkanı isteyen yığınlarla Kıbrıslı vardır. Onlar da alıp almadığı onun için tamamı ile meçhulumuzdur.

SALİH COŞAR (Devamla) - Yani ibraz etmedik demek istersiniz. İncelemeden konuşmayın.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - İnceledik efendim bunları, vardığımız sonuçtur bu. Siz bize kanıtlayın, okuldan gelmiş kağıtlar gösterin bize bu konuda.

SALİH COŞAR (Devamla) - Gel de gösterelim.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Geleceğim, dinleyeceğim çünkü Bakanlıktan aldığımız bilgilerdir bunlar.

SALİH COŞAR (Devamla) - Teşrif edin, bir kahvamizi için de gösterelim.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Peki Değerlendirmede ailenin mali durumuna bakılmamıştır. Yani Türkiye'de okursanız ailenin durumuna bakarlar hiçbir plana programa dayanmayan bir şekilde kendi kararınızla İngiltere'ye giderseniz multi milyarlar olursanız İngiltere'de sterlin milyoneri olarak isminiz gazetelere de geçse sizin çocuğunuza 1.100.000'l'ye kadar varan yardım yapılacaktır. Bunu kabul etmenin, düşünmenin imkanı var mıdır? Ve bunlar bize kıstas olarak da sunulmaktadır. Ve soruyorum ben size ilan ettiniz mi ve İngiltere'de okuyan Kıbrıslılara gelin de ulufe var , gelin de leblebi var, gollifa var dağıtacağız diye. Gelsin herkes de alsın bundan. Evet ilan ettik yanıtını Sayın Bakanın yerinden aldık.

Bun gazetelerde böyle bir ilan duymadım. Biraz daha araştırdım, çok araştırdığımı söyleyemem ama biraz araştırdım İngilterede çocuğu okuyanlara sordum haberiniz var mı diye. Bana haberi olduğunu, olmadığını söyleyenler de çıktı. Dolayısıyla gazetelerde ilan edilmediğine de inandım. Ve soruyorum Meclise; "Ey Yüce Meclis, milyonlar ödenirken siz böyle uygulamaya razı geldiniz mi? siz böyle bir uygulamanın yapılması için emir verdiniz mi? Yoksa bütçe kalemlerinin içerisine değişik amaçlarla konulduğu halde yeterince tanımlanamamış kalemler bu amaçlar için de kullanılmışlar mıdır? Bence Meclis bu konuda bir irade beyanında bulunmamıştır. Bakanlık kendiliğinden bunları yapmıştır ve bu ülke hayrına olmasına da dikkat etmemiştir. Devlet daima kamu yararını gözeterek hareket etmek mecburiyetindedir. Genel hukuk prensibine aykırı hareket etmiştir burda ve bu paraların nereye gittiği belirsizdir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ...

SALİH COŞAR (Devamla) - Gazeteyi getirip gösterelim size.

ALPAM DURDURAN (Devamla) - Memnun olurum gösterirseniz tabii. Memnun oluruz. Hele okullardan da bana, bu ödenen paraların miktarı, kimlere ödendiği listesi ve okullardan alınmış belgelerin de gösterirseniz memnun oluruz. Sizi ziyaret edeceğim Sayın Bakan.

SALİH COŞAR (Devamla) - Gerek yoktur, teksir listesini veririz size.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - O daha iyi olur.

SALİH COŞAR (Devamla) - Kimin nerede okuduğunu.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Hangi okuldan nasıl belge geldiğini de eklemek gerekmektedir. Tabii bunlar diğer eleştiriler yanlarını da ortadan kaldırmaz. Aile gelirine bakmadan benden de herhangi bir şekilde teşvik görmeden, izin almadan tahsile gidenlere nasıl bu para verilmiştir. Sorusunun da yanıtı da herhalde yoktur.

SALİH COŞAR (Devamla) - Bütçe Yasası açıktır, ödenek konmuştur bu maksat için.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; nakdi yardım ve burs alanlara ve TC olmayan bazı öğrencilere özel nakdi yardımlar yapılmıştır. Özel nakdi yardımlar yapılması Bütçe Yasasına aykırı değildir. Ani bir durum karşısında ivedi buna ihtiyaç duyulması halinde yapılanlar için de diyeceğim yoktur. Ama onun dışında harcanan her kuruş için bu Devletin Bakanlıkları, kısaltmaları gibi hareket etmekten vazgeçmelidirler ve Sosyal Yardım Dairesinden yardıma muhtaç olup olmadıklarının saptanması mutlaka şarttır. Halbuki Sosyal Yardım Dairesi giderek ayrılmakta ve sadece maaş dağıtan bir organ durumuna düşmektedir. Nasıl sosyal yardıma, sosyal olarak yardıma yalnız para değil, sosyal olarak yardıma muhtaç olanlar sokakta kaldırlarsa bunların ziyaretleri vesaireleri ortadan kalkmışsa ona ek olarak bu gibi konularda da gittikçe artık devre dışına bırakılmaktadır. Burs ve nakdi yardım alanlar hakkında Sosyal Yardım Dairesinden görüş alınmadan verilenler de maalesef vardır. Bilemiyorum nedendir geçmiş yıl olarak, geçen yıl uygulamada burslu olarak ilân edilen sahalarda olmayıp da zorlama ile o sahalara sokularak burs verilen de vardır. Bu da hukuki bir sonuç taşır. Eğer gerçekten bizim saptadığımız burs alanlar için müracaat yeterli yapılmıyorsa ve biz başka alanlardaki uygulamalarımız nedeni ile bursu bir lüks, bir süs haline getirdiysek elbetteki bunun fiili bir mahzuru ortada görünmez. Ama bize göre devlet, bursa önem vermelidir nakdi yardıma değil. Bursa önem vermelidir, plânlı eğitim yapılmalıdır ve burslulara da sorumlulukları hatırlata hatırlata verilmelidir. Bu Devletin her kuruşu büyük bir dikkatle harcanmalıdır. Özellikle Eğitim Bakanlığı bakımından büyük yatırımlara gereksinme duyulduğu aşıkardır. Sayın Bakan bunları sürekli vurgulamaktadır. Gayet haklıdır. Tamamıyla kendisini destekliyorum. Hele yeni uygulamaya girdik. Biz hep üniversite öğrencilerini sanki de düşünüyormuş gibi konuşmalar yaparız, doğru değildir, hiç okula gidemeyecek, ilkokul hariç, onu artık hayatımızın bir parçası olarak kabul ettik, onun dışında okula gidemeyecek durumda olan insanlar vardır ve bunların %40'a yakın olduğu Milli Eğitim Yasası görüşülürken belirtilmiştir. Bunlara şimdi örneğin yüksek öğrenime girmek için imtihana yani ÜSS'ye vesaire denen o imtihana girmeyi reddeden %25 de eklenmiştir. Lise mezunlarının, daha doğrusu orta eğitim mezunlarının %25'i de ÜSS'ye müracaat etmemiştir geçtiğimiz dönem.

Demek ki oradan da düşenler vardır. Bunlar bizim için çok daha önemlidir, Üniversite mezunundan. Onların üretici hale getirilmeleri eğitimden gerçekten yararlanabilmeleri için büyük yatırımlara gereksinme vardır. Endüstriyel ve Eğitim Verimlilik Merkezinde Milli Eğitim Bakanlığınca büyük rolleri vermek ve onun canlandırılması için Eğitim Bakanı ile de projeler uygulama orta eğitimde atölyeler, laboratuvarlar açarak öğrencileri yetiştirmek mecburiyetindeyiz. Bunları yapabilmek için Eğitim Bakanlığına böyle bütçeler değil çok önemli projeler için paralar ayırmak gerekmektedir. Onun için Eğitim Bakanlığının çok daha dikkatle bütçesini uygulaması ve çok daha titizlikle harcadığı paralara dikkat etmesi gereklidir. Tabii diğerlerine nazaran daha az dikkat ediyor diye bir iddiada da bulunmuyorum. Ama çok büyük bir dikkati biz Eğitim Bakanlığından görmek isteriz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; eğitim düzeyimizin düştüğünün bir örneği olarak bu kürsüden konu şu oldu; işte Türkiye'ye üniversitelere kimler girebiliyor bu yıl, sayıları azaldı eğitim düzeyimizde düşme vardır diye karşılanmıştır. Doğrudur. Bu bir göstergedir. Belki nedenleri bazı Bakanlık yetkililerinin belirttikleri gibi Türkiye'nin dışındaki yerlere teveccühden dolayıdır. Bir de Türkiye'deki okullardaki kargaşanın dinmesi dolayısıyla ortaya çıkan bir husustur. Ama her halukarda bir göstergedir. Buna şimdi %25 giddikçe artan bir oranda ve nihayet %25'e vardı. İmtihana girmeyen öğrenciyi ekleyince biz ikinci faktörün üzerinde de durumları gerektiğini belirtiyoruz. Öğrenci artık ben üniversiteden çıkacağım da ülkemde yaşayabilecek bir gelir elde edeceğim umudunu yitirmiştir. Burs sahaları için bir karar alınmaması da büyük bir okul mezununu, işsizlik sorunu ile karşılaştığını kanıtlamaktadır. Dolayısıyla öğrenci eğitimden soğumaya başladı

Öğretmen soğurken öğrenci de soğumaya başladı. Onun için eğitim düzeyimizin ilerlediği veyahutta yerinde saydığını söylemenin imkanı kalmamıştır. Gerileme açıktır, faktörler de ortadadır. Öğretmen de öğrenci de eğitimden soğumaya başlamıştır. Nasıl ki öğrenci teşvik edilebilir üretim planı ile beraber eğitim planı yapılarak yeni burslar gibi yönlendirici mekanizmalara önem vererek yeni mesleki teknik okullar sanat okulları ve hayata hazırlayan okullara çıktıklarında topluma adapte olabilme şartları da yaratılarak destek olunabilir bu teşviklerle eğitimimiz desteklenebilir. Bu işin bir yanısıdır. İkinci iş kültür yanı da vardır. Her ne olursa olsun biz yalnız 4 tane mühendisimiz var, 4 tane mühendis üreteceğiz diye bir eğitim politikasına tamamen bağlanamayız. Bir uyum olması gerekir. Eğitimle üretim arasında bir uyum olması gerekir. Üretimin ihtiyaçları karşılanmalıdır. Ama aynı zamanda kültür verme bakımından da hem de çeşitli alanlarda öğrencilerin yetiştirilmesi gereklidir. Bu açılarından bakıldığında kültür yanı da bakanlığın büyük önem kazanmaktadır.

Kültür nedir? Bizim ülkemizde ne yazık ki kültürün ne olduğu daha tanımlanamamıştır. Halbuki devletlerde bu işle ilgili bütün daireler önce kültür tanımını yaparlar.

En basit maddeyi geçirmeye kalktığımızda bile kendi tefsir maddesi koyarız ve deriz ki şu şudur, bu budur diye ve siz bir faaliyet yapacaksınız ama kültür nedir diye bir tanım koymayacaksınız, mümkün değildir. Kültürün ne olduğu spekülasyonları belirtilerek yani bütün özellikleri belirtilerek tanımlanmalıdır. Tanımlanmadığı için çabalar yoğunlaştırılmamakta tadır kültür üzerinde dağılmaktadır. Maalesef aşırı ulusal duyguların devamlı körüklendiği Adamızda buna çok daha büyük ihtiyacımız vardır. Çünkü biz döndük şimdi kültür diye folklorü kucakladık. - Çabalarımızın bütün yoğunluğunu folklore verdik. Folklor bir tarihi araştırma yoktur. Daha öte birşey olarak dikkate alınamaz. Folklor yerine popüler ve sanatsal yapıtlar girmek zorundadır. O folklorde takılır kalırsanız orta çağda kalmayı tercih ediyorsunuz demektir. Folklor araştırma konusu yapılmalıdır. Tasnif edilmelidir, değerlendirilmeli, dosyalanıp rafa kaldırılmalıdır. Folklorle yaşamak değil, folklorü araştırıp dosyalamak ve tarihe mal etmek gerekmektedir. Günün değerlerine popüler ve sanatsal yapıtlara, klasik sanatlara yönelmek gerekmektedir. Bu açılardan kültürün tanımını yapıp ona göre işin üzerine gitmemiz gereklidir. Biz bunu Türkiye'yi izleyerek bulamayız. Bu konuda Türkiye'nin önüne geçmek mecburiyetindeyiz. Türkiye'den bir örnek vereyim. İngiltere'de birisi baktım saz öğrenmeye çalışır. Saz folklorük bir müzik aletidir, tarihe kaldırılması gereken bir müzik aletidir. Sazla yaşamamalıdır. Bu bir gerçektir. Onun için sazı yerine oturtmak lâzımdır. Ama biz sazla yaşamaya teşvik ediyoruz. O zaman ne çıkar orta yere? Gariplikler çıkacak tabii. Baktım önünde bir metod, sazın kolunun üzerinde de do, re, mi, fa, sol, la, si, do diye notalar yazılmış. Sazı siz notalara sokamazsınız. Saz evet, notalara benzer sesler verir ama tamam notaların seslerini vermez. 1/3'ler, 1/7'ler şeklinde bölünmüş yerleri vardır sazın, onlara ne diyeceksiniz? Halbuki bu do, re, mi, fa, sol, la, si'ler, yani klasik müzik yazımı, müzik okuma ve çalma konusunda 1/2'ler vardır, 1/4'ler vardır nihayet ama 1/2'nin ötesine gittiğinizde artık onu duyabilmek için kompozitör olmanız lâzımdır veya orkestra şefi falan olmanız lâzımdır. Koma diyorlar ona. On ikiye mi bölerler, kaç bölerler bilmiyorum o yarım sesi, altıya bölerler zannedersen, her ne ise onları ancak kullanabilirsiniz, onun ötesine gidemezsiniz. Nasıl yazacaksınız bunu? Yazamadılar. Kalktılar do, re, mi, fa, sol, la, si diyerek saz çalsınlar. Yani Fransız kaşığı ile Türk çorbasını içmeye niyetlendiler. Kitap da yazdılar. Talim terbiye tarafından tavsiye

edilir diye de altına bir not düştüler. Bu durumlara düşersiniz. Bunlar olabilecek şeyler değildir. Onun için kültür tanımını yapmak ve ona göre hareket etmek gereklidir. Kültürün yerine başka şeylerin gelmesi şarttır.

Sayın Bakan, kültürle ilgili olarak ele alınması gerektiğinde kitap yakmak vesaire, yasak, bu ülkeye hakarettir bunları konuşmak şeklinde görüş ileri sürdüler. Büyük ölçüde Sayın Bakan'a katılıyorum. Gerçekten bu ülkede yasak yayın yoktur. Bu ülkede kitap yakmak diye birşey de sözkonusu değildir. Ama bu ülkenin bu kürsüsünden de şiir okunmuş mahkum edilmiştir. Bu tarafını unutamayız. Kültürümüzün üzerinde büyük bir şövenist baskı vardır ve bu şövenist baskı bir Başbakanı yerinden kaldırdı, bu kürsüye getirdi ve şiirler okuyarak...

SALIH USAR (Girne)(Yerinden) - Karıştırdı bütün şiirleri.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Bir hümanist ifadeyi mahkum etti Rumcu olarak. Hümanizme taraftarsınız, değilsiniz, başka birşeydir ama şövenist baskının ne kadar mühim olduğunu...

ERGIN ABDULLAH (Gazi Mağusa)(Yerinden) - O Legitim Bakanlığını bağlıyor Sayın Durduran.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Ve sonunda bu ehemmiyetinden dolayı siyasi araç haline getirdiği bir gerçektir. Dolayısıyla Kültür Bakanlığının bu şövenist baskıyı Kıbrıs Türk insanı üzerinden kaldırmak için meydan savaşı vermesi lâzımdır. Eğer bunu ihmal ederse kültürümüzün kör topal olması kaçınılmazdır.

Kalkacaksınız siz o zaman Karadeniz oyunları oynayacaksınız, onları öğreneceksiniz. Efendim Doğu Anadolu türkülerini söylettireceksiniz ve kültürümüze katkıda bulunduğunuzu sanacaksınız. Onlar Türkiyede büyük paralarla araştırılmaktadır. Birçok insanı orda çalıştırmaktadır ve bunlar ortaya çıkınca da iftihar edilmektedir. Bu kadar çok zengin türle folk müziği Türkiyede yaratılmıştır Tarihimiz bu kadar zengindir demektedirler, diyebilmektedirler onu görüyoruz. Bu açıdan bunlar yararlı çabalardır. Ama 110.000 kişilik Kıbrıs Türkünün kalkıp da Türk Folklorunu da araştırır gibi çalıp oynamaya başlaması elbette ki boşuna israftır. Neden oluyor bunlar, hep kültürümüzün üzerindeki şovenist baskıdan dolayı olmaktadır. Temayüllerimiz o taraflara doğru hep kaçmakta ve israflara neden olmaktadır. Hem zaman, hem de madde bakımından.

Sayın Bakan diyorlar ki; Ülkemizde bir devlet yayın politikası olacaktır ve elbette ki bu devlet yayın politikası ile her kitap da devlet desteği görmeyecektir. Doğru. Ama işin diğer yanı da vardır. Çinlinin dediği gibi her gerçeğin birçok yüzü vardır. Devlet bu yayın politikasını saptarken, görüş ayrılıklarına neden olacak konuları seçmemelidir. seçiyorsa bütün görüş ayrılıklarını da ifade edebilen eserleri desteklemek zorundadır. Neden? Çünkü devlet hiçbir şekilde yanlı politika uygulamaz. Bunu da yanlış anlamayalım yani CTP yanlısı, TKP yanlısı, YDP yanlısı, UBP yanlısı bu kadar yanlılık yetmez daha birçok şeyin yandaşı olmak mümkündür. Hiçbir şeyin yandaşı olmamak mecburiyetindedir devlet. Devlet tarafsız hareket etmek zorundadır. Onun için devlet yayın politikası saptarken de tarafsız bir yayın politikayı saptayıp kültüre, de ona göre yaşmak mecburiyetindedir. Eğer herhangi bir kültürel değeri destekleyecekse, buna da dikkat edilmesi gerektiğini hatırlatmak isterim.

Sayın Bakan, bize, Namık Kemal'in şiirlerini okuyarak yetiştiniz dedi ve özgürlük kısmını bize hatırlattı.;
"Muktedir isen İtraki kaldır ademiyetten" dediymi Namık Kemal. Ama ademiyetten tüm olarak idraki kaldırmaktan belki yoksunuz, öyle bir gücümüz belki yoktur, böyle bir iktidara sahip değiliz belki ama idrakın da her zaman bulunduğunu söylemeye olanak yoktur. Biz gözümüzü kapatırsak veya başımızı kuma sokarsak idrak da ordadan kalkar, göremeyiz ve idrak edemeyiz. Bugün karşımızda kültür ile çok önemli şekilde ilgili olan düşünce özgürlüğü ve düşünce belirli özgürlüğü karşısında bir canavar vardır. Gazetelerimizin %90'ı askeri mahkemede yargılanmaktadır, bu kürsüden şiddetle eleştirdiğimiz maddeler dolaysıyla uydurma gerekçelerle icad edilmekte ve gazeteler mahkemelere götürülmektedirler. Askeri mahkemeye sorun bakalım kaç tane gazete var yargılanan. Ve davalar bitirilmez uzatılır uzatılır, uzatılır gider. Belki birileri korkar ansızdan cezalandırılır rezil olur. Olacak iş değil bu diye uzatılır. Belki de diğerleri der ki kalsın bu Demoklesin Kılıcı bunların tepesinde bir gün uygun bir ortam yani şövenizmin kopardığı bir anda cezalandırılır kendilerini kimse de duymaz. Belki de bunu bekliyorlar. Olacak iş değildir. Biz uyarılarda bulunduk. Dedik ki memleketin %97'sini askeri bölge ilan edecekler. Etmezler yahu onlar nedirler yani Türk değil mi onlar da. Etiler. Dedik ki burda bir ceza tarif edilirken, bir suç tarif edilirken özür dilerim bir suç tarif edilirken dikkatli davranmak lazımdır. Bu suç unsurları hepsi de belirlenmeli, açık yazılmalıdır. Muğlak ifadelerle yazarsanız kimin ne zaman dava edeceği belli olmaz. Bunlara dikkat edilmedi. Bizim kültürümüz içerisinde bu ar yok mu? Var ya... açın Ceza Yasasını, bazıları gerçi sömürge yasası diye eleştirirler ama açın Ceza Yasasını Ceza Yasamızda bu, bu suçtur. Ama bu niyetle yapılırsa, bu böyle yapılırsa suç değildir diye sistematik olarak çağdaş hukuk sistematığı kullanılmaktadır.

Niçin kültürümüzde yok bizim bunlar? Dünümüzü nasıl unuttuk? İşte Eğitim Bakanlığının sorunu karşımızda. Biz kendimizi okumuyoruz. İzleme politikası nedeni ile karşımıza böyle canavarlar çıkaran unsurları gelip Meclis olarak çatır çatır onaylamaktayız. Tarihi olarak kültürümüzün mirası olan hususlar vardır karşımızda. Ama bunları biz bilmiyor, görmüyor ve anlamıyoruz. Onun için eğitimimiz bir gözü kapalı hareket etmektedir. Ve hep radyolar, televizyonlar zaten harul gürül Amazon Nehri gibi akan bir kültür istilası ile karşı karşıyayız. Buna bir de kendimiz gözümüzü kapatarak geçmişimizi unutarak katkıda bulunmaktayız.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu şövenizm dolayısıyla bakıyoruz. bütün okullarda vesairelerde herşey folklör üzerine yoğunlaşmıştır. Memnuniyet verici yan şudur. Eğitim Bakanlığı yeterince çocuklarımızı eğitemiyor. Memnun olduğumuz yan budur. Çünkü bir de becerse hapi yuttuk.

MILLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden) -
Ne demek yani o?

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Geçen gün çocuklarımız eğlenecekler, eğer eğitebilseydik biz gerçekten başarılı olsa idi Eğitim Bakanlığımız...

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Hepsi şövenist olacaktı.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Çakşır giyip, orak oyunu oynayacaklar. Halbuki ne yaptılar? Modern dansları yaptılar. Gazetede fotoğrafları çıktı ve gördük. İyi ki eğitemiyorlar çocuklarımızı.

SALİH COŞAR (Devamla) - Onları nerde öğrendiler?

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Bu tarafa gözümüzü kapatabiliriz. Onları nerde öğrendi, nerde öğrendi işte, başarısızlığımızdan öğrendiler. Biz okullarda yalnız folklör dansını öğretemeyiz.

ÖZKER ÖZGÖR (Lefkoşa)(Yerinden) - Okulda öğrenmedi.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Biz baleye de önem vermiyiz, çağdaş danslara da, popüler danslara da önem vermek mecburiyetindeyiz.

SALİH COŞAR (Devamla) - Nerde öğrendi çocuklar onları?

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Okullarda öğrenmediler. Siz müfredat programına koydunuz mu öyle birşey?

SALİH COŞAR (Devamla) - Okul fırsat verdi kendilerine yaptılar.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Fırsat verdi işte. Yeterince eğitemiyorsunuz. Onun için yerinde eğitimin amaçları sıralanırken bir de dilediği gibi hamur gibi yoğurmak...

SALİH COŞAR (Devamla) - Sizin zamanınızda var mıydı?

ALPAY DURDURAN (Devamla) - İstedığınız kalıba dökmek şeklinde söz atmıştır.

SALİH COŞAR (Devamla) - Zamanında da var mıydı?

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Yoktu benim zamanında, benim zamanında yoktu, doğrudur.

ERGIN ABDULLAH (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Benim zamanında kızlarla konuşmak yasaktı.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Ve üstelik ben Antalya Lisesinden mezunum. O bakımdan benim geçmişimle bunu karıştıramazsın.

SALİH COŞAR (Devamla) - Bak ne güzel eğleniyorlar şimdi. Nasıl yapıyorlar, nereden öğrendiler? Analarının karnında mı öğrendiler?

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Eğer sizin elinizde kalsa idi, testi dansı yapacaklardı. Vurup sonunda testi kıracaklardı.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa)(Yerinden) - O da güzel birşey.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Ama sırf buna yönelilemez eğitim olarak.

SALİH COŞAR (Devamla) - "hepsini yapıyorlar şimdi.

BAŞKAN - Efendim karşılıklı...

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;...

SALİH COŞAR (Devamla) - Break dansı da yaparlar şimdi, rock dansı da yaparlar, hepsini yaparlar.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Öğretiyoruz diyor bunları.

BAŞKAN - Yeter.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Soruyorum ben müfredat programı aldınız mı? Ses yok. Yaparlar yanıtını alıyorum yalnız. Onun için yoktur. Eğitim Bakanlığımızın eğitemediği alanlarda kaldığı için bunlar vatandaşları kendi kendilerini eğitmektedirler.

ERDAL SUREÇ (Leğkoşa)(Yerinden) - Öğretiyoruz diyor bunları.

SALİH COŞAR (Devamla) - Gidip izlediniz efendim. Hem izlersiniz, hem gözünüzü kaparsınız. Evet, devam, devam.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - E, şimdi istisnalar hiçbir zaman kural olmaz. İstisnalar kural olmaz, istisnalardır onlar.

SALİH COŞAR (Devamla) - hangi istisnalar?

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Dedigim kadar yaygin degilse lutfen siz de isitmeyin, devam edin gidin davul çalmaya, orak sallamaya devam edin gidin, ne yapalım.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; eğer o da abartıyorsa o da hata ediyor. Eğer onu abartıyorsa o da hatadır.

SALIH COŞAR (Devamla) - Macaristan hâlâ daha polka oynar.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Biz Macaristan'ın çok büyük hatalar içerisinde olduğunu birçok konularda biliyoruz. Hele bir de Bulgaristan'ı karıştırırsan orda da lin lin lin diye Balkan müziklerini çalarlar. Onu örnek gösterirler. O daha korkunç bir hata içindedir. Kendi insanını bile ikiye böldü. Proto Bulgarımış, şimdiki Bulgarımış diye kendi insanını bile ikiye böldü, kitap da verdi eline, Bulgaristan'ın propagandasını yapacaktım ve kendi Turani geçmişini inkar etmek için proto Bulgar dedi attı onları kenara. Ondan sonra döndü Turaniyim diye, benim yedi sülaleme sövdü kitap da verdi bana propaganda yapacaktım kitabı diye. Bunlar doğru amaçlar değil, bunlar terk edilmesi gereken sakat davranışlardır. Biz çok şükür öyle abartmadık bu işi ama bizim de yaptığımız çok çok büyük hatalar vardır. Özellikle tarih bakımından korkunç hatalar yapıyoruz.

SALIH COŞAR (Devamla) - Yugoslavya yapar, Alman yapmaz mı? , Folklorü Alman daha çok yapar.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Şimdi ben folk dansı yapmasın demiyorum. Yani "Muktedirsen itrakı kaldır ademiyetten" diyor Namık Kemal. İtrak hani nerde diyorum zaman zaman. Kalkıyor. Kendiliğinden kalkıyor bu mübarek hem de.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ilkokul eğitimi konusunda ilkokul öğretmenine bir rol verilmiş ve okulun lideri olması istenmişti. Onun için her köyde bir ilkokul açmak da köyle ilişkili olmak bakımından köye katkı olarak görülmüştü ve bu bir uygulama olarak sürdürüldü. Bunun büyük faydaları da vardı. Bu ilkokulun öğretmeni köyünden ayrılacağına kaymakamdan izin almak mecburiyetinde idi. Bu uygulamalarla bugünlere geldik. Ansızdan derler ki toplulaştıralım ki israf kalksın orta yerden ve elimizdeki imkânları değerlendirelim, okullarda altı yılda eksiksiz bir eğitimin hepsini birden verebilecek mucizeli insan, tek insan olarak bulma olanığı yoktur. İhtisaslaştı öğretmenler, müzik öğretmeni, cimmastik öğretmeni, sosyal işler öğretmeni vesaire vesaireler buna eklensin dedik ve toplulaştırma politikasını getirdik. E, toplulaştırma politikası ne oldu? Biz şikâyetlerin kapardığı ve biz de bu kervana katılırsak siyasi bakımdan destek bile sağlayabileceğinizi gördüğümüz halde bu konuda istismara kalkmadık. Ve dedik ki toplulaştırma olumlu bir projedir. Uygulamaya devam edilsin. Köyün biri kalktı rest çekti. Politikacı peşine takıldı, Bakanlık teslim oldu, vazgeçildi bir yerden, başka yerde yeteri kadar haykırılmadı, orda uygulandı. Yarı tedbir hiç tedbir almamaktan daha iyidir. Öğretmenlerin fonksiyonlarını unuttuk. Köyle ilişkilerini de kapattık o defterleri, yani geçmişi sildik, yerine ise bir şey koyamadık, muallakta kaldı. Bu tutum da eğitim teşkilâtı tarafından bugün yine öğrencimize verilen tutumun aynıdır. Yani düzenli çalışma ve düzenli çalışma sonucu çıkarılan

Kararların talihsiz uygulanması disiplinli anlayışı öğrenciye verilmediği gibi Eğitim Bakanlığında da yoktur. Açık bir şekilde bu toplulaştırma bunu bize göstermektedir. Bu tutumun sonucu olarak neler meydana geldi? Mümtaz okullar meydana geldi. Bütün öğrenciler oraya yığılmaya çalışılır. İşte lise, oraya yığılmaya çalışılır, diğer orta okullar ve liselerle öğretmen ve öğrenci sayısıyla bununki aynı olmaz. Bozulur. Bollukta yokluk yaratılır. İlkokullarda da durum aynı. Mümtaz ilkokullar vardır. Dört bucağından oraya yığılmaya çalışırlar. Behaneler uydurulur gönderilir. Yan taraftaki okul ise boş kalır. Bu tutumlardan vazgeçmek gerekmektedir. Eğitim Bakanlığının üst düzey görevlileri benim ilkokula şu sayıdan fazla öğrenci alamaz, alınamaz derse Bakanlık almamak lâzımdı sözüme karşı söyledikleri şu oldu, Anayasaya aykırıdır bu söylediğin senin, ayrımcılıkmış benim söylediğim.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden) - Eskide kaldın sen, kusura bakma.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Bu anlayış...

SALİH COŞAR (Devamla) - Yasa çıktı, tüzük çıktı.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Biliyoruz Sayın Bakan, geleceğiz, sabır çekin biraz. Bu anlayışı serdedenler hâlâ daha Eğitim Bakanlığının tepesinde oturmaktadırlar. Ama bu yıl doğru yola gelindiğini, bu konuda tüzük çıkarıldığını ve bir disiplin getirilmeye çalışıldığını da görüyoruz. Ne olacak?

SALİH COŞAR (Devamla) - Yasa olmadan nasıl olur?

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Toplulaştırmanın akıbetine mi uğrayacak, yoksa bu sene limit bu kadar, o halde bunun için bu limitin içerisine tüzüğe uymasa da Ahmet Beyin tanıdığı, Mehmet Beyin tanıdığı da girecek mi girmeyecek mi? Bu endişeler vatandaşın mal olmuştur. "Corruption" bütün devlet teşkilâtına yayıldı bu dönemde bu vatandaşın mal olmuştur. Öğretmen Koleji imtahanlarında bunu dehşetle gördüm. Vatandaş, bu Devletin hiç bir şekilde taraf-sız davranacağını kabul etmiyor, .. çatır çatır koştular, geldiler bana da yahu yap birşey de biz de girelim, benim evlât da girsin Öğretmen Kolejine.

Ben dedim ki nasıl ben çocuğun notunu değiştirebilir de aldırabilirim. Bu nasıl birşeydir bu? Canım herkes yapıyor. Dediler ki senin de arkan var, git Durduran'a. Böyle bir teşebbüse de girişmedim. Sonunda memnuniyetle imtihanın disiplin içerisinde yapıldığını da gördüm. Ama sonunda gene bir kenarından gene zip kaçtı. Zip de kaçtı mı biraz sonra yukarıya kadar gider. Onu biliyorsunuz. Eğer siz bu kadar öğrenci alacaksaydınız ansızdan bir haftanın içinde mi hatırladınız, daha da alabilirsiniz. Olmadı, kötü bir örnek olarak tekrar Eğitim Bakanlığı ortaya çıktı. İhtiyaçları zamanında saptama yeteneğinden yoksundur. Bir da arkasından dedi, kötü geldi, işte bazı çocuklar vardı, alınamıyorlardı, onların da alınması için yapıldı bu. Ben bunu kabul etmedim, çünkü bu kadar yığınla alınmasına gerek yoktu, böyle bir uygulama için. Ama bu kötü bir örnektir. Bu tutumlar özellikle öğrenci yetiştiren geleceğe çocuklarımızı hazırlayanların yapabilecekleri şeyler olmamalıdır.

Daha da kötüsü. Esas skandal olan USBM ve son açılıştır. Bu UCBM, UCBM. İngilizce sözcüklerden alınmış harflerle kurulan bu müessesese...

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden) - Değiştirdi şimdi.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Ne oldu Sayın Coşar?

SALİH COŞAR (Devamla) - Northern CBM.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - NCBM mi oldu? Bu kuruluş kuruldu. Türkiye'den buna işte genellikle, herhalde askerlikten bir süre kurtulmak isteyenler eğilim gösterdiler, geldiler, bir kısmı da elbette ki iyi niyetlerle geldiler, umutlarla geldiler katıldılar. Bir odacık orda, bir odacık burda, ondan sonra aileler yanında da pansiyonculuklar, bilmem neler ve deniz kenarında yaşamaya uygun olmayan evlere büyük paralarla girip yerleşenler oldu.

Ondan sonra bu okulun denkliği geldi gündeme. Türkiye mevzuatı askerlikten muaf tutmak için bu okulun denkliğini soruşturdu. Denk olmadığı ortaya çıktı. Çıktıktan aylar sonra da kapısı kilitlendi. Bir de baktık ansızdan tekrar faaliyete geçti. Dedik bu şartlar sağlandı mı? Sağlayacağım demişler. Sağlandı mı, soruyorum. Bu şartlar sağlandı mı? Bir yüksek okulu bu insanlar, o binalar üzerinde, o Girne'nin köşesinde, o öğretmenlerle, o laboratuvarlarla, ona diğer gerekli olan aparatlarla, apareylerle, vesairelerle sağlamaya hazır mıdır, bu hazır olacak diyenek verdiğiniz iznin gereği yapıldı mı? Telefon taa Strazburg'tan geldi bana. Dediler ki aman Sayın Durduran; "Türkiye bunu askerlikten muaf bakımından Üniversiteye, yüksek okula denk saymıyor. Bir de siz ilgilenin bakalım bizim çocuklar orda boşuna mı zaman tüketiyorlar, asker kaçağı mı oluyorlar, lütfen ilgilenin siz de." Durum bu kadar önemlidir ve bu okulun denkliği soru işaretidir. Bana göre kesinlikle denklik sözkonusu olamaz. Böyle bir yüksek okul kurulamaz. Açarsanız bir kez, ne verirsiniz, ne alırlarsa serbest pazar ekonomisinde alır gider. Bakarız serbest pazar ekonomisinin geçerli olduğu İngiltere gibi ülkelerde her köşede bir okulcuk var. İngiliz okulu, İngilizce okulu, bilmem ne okulu diye, birçok okullar vardır. Oyle okullar açmak serbesttir. Açınlar. Efendim liseden mezunları alsınlar isterlerse. Ama bir değer olduğunu takdir edeceksiniz. Bu takdirinizi de takdir ettirmeniz gerekir. Takdir etmemiz gerekir onu da. Bize böyle bu kadar şıp diye mantar gibi Üniversiteler nasıl bitebilir? Mümkün değildir. Bir tane daha kuruldu. Belli, eğitim endüstrisi koyduk adına. Eğitim satışı yapıyoruz. biz. Eczacılar satamazken, bakkallar ilaç satmaya başladı. Öğretmenler okulda ders vermekten şikâyet ederlerken, ders ve saatlerinin çokluğundan bahsederken evlere taşınmaya başladılar, biz de başladık eğitim satmaya. Hizmet sektörü de bugünlerde takdir edilmeye başlandı. Burda örnek veriliyor, işte bakın bu oranlar gösteriyor işte. Tarım düştü yüzde üçbeşe, hizmet sektörü de bu kadar. Ama kalkınmanın göstergesi olan hizmet sektörünün bu gelişmesi ancak sanayi üretiminin ve tarım üretiminin en üst düzeylere ulaşmasından sonra ortaya çıkıyor ve refahın göstergesi olarak gösterilir. Yoksa sizinkiler

Yıkılırken, gerilerken ki her yılki yıllık programlarla bunu Plânlama Orgütü Meclise yazar gönderir, Hükümetin onayından geçerek, Komitenin onayından geçerek gönderir, der ki; Üretici sektörler geriler, biz hizmet sektörümüzün kabarmasıyla öğrenmeye çalışırız. Yalnız hizmet sektörüne önem verenler ancak batarlar, hep keseden yerler, bu açıktır. Her neyse bu işler böyle olmaz. Eğitim satacağız diye yola çıkıp, eğer siz de bakkal gibi ilâç satmaya kalkarsanız kısa sürede fiyatla sonuçlanır bu işler. UCMB açıldı kapandı, bir defa daha kapanır, bir defa daha açılır ama spekülâtif kazançlardan öteye gitmez. Bu toplumda eğitim endüstrisi anlamına dair yani efendim İngiltere'nin "Oxford"u "Cambridge"si vesairesi gibi böyle yani eğitim kasabası gibi kasaba görünümüne de büründürülemez. Böyle okul açılması düşünülmemeliydi. Nasıl yapılabiliyor bunlar, anlama olanağı yoktur.

Doğu Akdeniz Üniversitesi düşünülen kaynakları bu yıl temin edebildi mi? Kurduk, efendim İdari Bölümüne de öğrenciler aldık. Bu öğrencilerin sorumluluğu boynumuzda. Bu öğrencilere bir gelecek vaat ediyor muyuz? Kıbrıs'lı öğrenciler de doluştular. Dikkat ettim, Kıbrıs'lı, Türkiye'li öğrenci sayısı da aşağı yukarı denk. Peki biz bu kadar iş idaresi mezununa muhtaç mıyız? Hangi işlerimizi yönetecekler? Tekelleşmelerden bahsedildi, doğrudur. Tek bir malı getiren bir kişi vardır ülkemizde, tekel diyelim ona, bu tekelin basit anlamıdır. Bizde öyle büyük üretim süreçlerinin yaşadığı sanayi devrimini görüldü mü? Büyük şirketler var mı? Yoksa bakkal dükkanlarımıza da artık iş idaresi mezunlarını mı koyacağız işleri idare etsin diye?

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu çabayla hizmet sektörümüzün rakamları da ~~bir abartma~~ mutlaka görülecektir. Çünkü zaten enflasyonda Türk parasının değeri düşer reel olarak gerileme olsa bile, Türk parası olarak bir yükselme olur. Üretici sektör daha büyük hızla gerilerse, hizmet sektörünün ulusal gelirimizdeki payı çok hızlı da artabilir. Biz her bakkal dükkânına bir "chartered-accountant" ve yahut da maliye mezunu, İktisadi, Ticari İlimler Akademilerinden veya siyasal yahut şundan bundan maliye mezunu eklersek, iş idaresi mezunu eklersek vesaire gerçekten hizmet sektörümüzün ~~şıştiğini~~ görüp iftihar edebiliriz. Ama iftihar bu toplumun refahına eşit düşmez. Türkiye'de olduğu gibi %7 kusur kalkınma hızı sağlanmıştır diye Hükümet bağırır, halksa illallah der, her gün daha kötüye gidiyoruz. Nasıl oluyor bu milli gelir bu kadar hızla artıyor? Hem de milli gelir artış hızıdır bu. Yani üretici sektörlerin ne yaptığı da ifadeyle yaptığı bir şeydir. Dolayısıyla toplumun her kesimi bunu hisseder. Hissetmesi gerekir, hissetmemesi halinde %50'lerden bahsedilir. Bizde de öyle bir durum yaratılır. İşte rakamlar büyür, ama vatandaş bunu hissetmez ve ikilen ortaya çıkar.

Türkiye'de herkesin malumudur, dünya rekorları kırılmaktadır her zaman. Olan 1950'lerden bu yana, bütün istatistik yayınlarında Türkiye'nin kalkınma hızı 5, 6, 7, 8 vesaire diye gitmektedir. Ve mukayese de ettiklerinde Avrupa'da ortalama %1, %0.5 vesaire derler. Ondan sonra da sanayileşmiş ülkelerle geri kalmış ülkeler arasındaki fark büyüyor diye hep birlikte Türkiye'de şikâyet ederler. Ve karşılaştırıldığında da devamlı Türkiye'nin bu gelişmiş ülkelerin gerisinde kaldığı da rakam rakam aynı istatistiklerde belirtilir. Hem biz onlardan daha hızlı koşarız, hem de aradaki mesafe açılır. Böyle acaip bir durum ortaya çıkar maalesef. Bizde böyle durumlar görmek istemezsek, bu konulara dikkat etmemiz gereklidir. Çok titizlikle hareket etmezsek, yeni doğan müesseselerimizi de öldüreceğimiz açıktır.

Teknoloji Enstitüsünü kurduk bir ihtiyacı karşılamak için. İhtiyaç zaman içinde unutuldu, Üniversite oldu. E o da mümkündür, o da, o yönde de üretim yapılabilir. Ama siz bu eğilimlerle böyle bir üretim yaptırılmazsınız. Onun için bu umut öldü. Teknoloji Enstitüsünün kuruluş gerekçesi ortadan kalktı. Şimdi Üniversite gerekçesi konu ve eğitim endüstrisi gerekçesi konu arkasına. Bu gerekçelere uygun olarak faaliyet gösterilmesi için çok titizlikle davranılması kaçınılmazdır. Uluslararası pazara yönelik üretim yapacaksınız. Standardı ona göre tutturmanız gerekmektedir. UCBM kapandı, hoop öğrencileri aldılar bizim Doğu Akdeniz Üniversitesinin öğrencisi oldular.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Çocuklar mağdur mu olsunlardı Sayın Durduran?

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Olacak iş mi bu iş? Demek ki siz Doğu Akdeniz Üniversitesi, Yüksek Teknoloji Enstitüsü gibi Devletin olan bu müesseseler hakkında ne ihtiyaç plânlaması yaptınız, istediğiniz anda öğretmenler peydah olmaktadır, istediğiniz anda odalar uzamaktadır, sıralar girmektedir, istediğiniz anda da laboratuvarlar mantar gibi etrafında bitmektedir. Zaman limiti bile kalmadı sizde, ışık hızıyla hareket ediyorsunuz maşallah. Olacak iş mi bu iş? Oluyor bizde maalesef. Ama bunlar daha doğuşu anında bir müesseseyi yaralamaktadır. Bir imtihan yapıldı, öğrenciler alındı içeriye, kapandı iş. Kapandığını nasıl duyduk? Yahu bizim çocuğu alamadılar, şikâyetleriyle duyduk. Yapılacak bir şey yok. Birşey yapmadık ama bu Devlet kalktı ve bir telefonla, bir general mıdır artık, albay mıdır, binbaşı mıdır kise, bir telefon üzerine bütün asker ailelerinin çoluklarını, çocuklarını aldı, dıktı tekrar okulun içerisine. Doğuş yılında yaptık bunu. Bu yöntemlerle, bir Üniversitenin yönetilmesine olanak yoktur. Kendi ilâcı olsa başına sürececek olanlar Türkiye'de otururlar ve bize akıl hocalığı ederler, biz de Okullar kurarız, bu yollara düşeriz işte maalesef.

Yanlıştır bunlar. Eğer siz dünya pazarına üretim yapmak istiyorsanız ciddi davranmak zorundasınız. Her adımınızı dikkatli atmak zorundasınız. Eğer olmazsa bütçeye o bugün 900 milyon, gelecek yıl 1 milyar, vesaire, vesaire koyarken hem hiç yetmeyeceksiniz, hem de bu yükün altından bu hükümetler kalkamayacak ve güdük kalacak bu okullar. Kapatmak tabii cesareti gösterilmeyecek, güdük kalacak ve devamlı sorun kaynağı durumunu koruyacaktır.

Lâiklik konusunu da gündeme getirmek gerekir, hem eğitim, hem kültür bakımından. Yerinden bir milletvekili arkadaşımız bize papazların açtıkları okullardan bahsetti. Doğrudur, papazların açtıkları okullar vardır. E biz bunu bilmiyor muyuz? İşte açılan, papazların açtıkları okullar bizim Adamızda da vardır. Türkiye'de de var. Şimdi biz onlara özendik, ilk ve orta öğretime de yabancı dille yapılan okullar için özelliği de getirmeye çalışıyoruz. Geçen koalisyon döneminde bu reddedildi, Yeni Doğu girince bu mümkün hale geldi ve böylece değişiklik önerisi de önümüzde duruyor. Bu sakıncalıdır. Bunun üzerinde fazla durmayacağım ama papazların açtıkları okullar olması İngiltere'de laik eğitim sisteminin bulunmadığının delili midir? Tam tersine. Laik eğitim papazların okullarından başlatılmıştır. Eğer papazların lâfına kulak verseler, insanlık tarihini, insanın dünyada varlığını da hem tarihini, hem varlığını da 3048 sene bilmem kaç gün, bilmem ne kadar tarihten başlatmak gerekmektedir. İngiltere'de okulda din dersi de verilir. Şikâyet üzerine çocuğunun şikâyeti üzerine dinledim, söyledi çocuk; Adam diyor gelir tahtaya yazar, biz de diyor öğrenemiyoruz, onun için bu din dersinden zayıf not alıyorum ben. Öğretmenin kendi yanıtını da öğrendik

Öğretmen diyor ki: ne yapayım? Bir tarikat der ki İsa falan yılda doğdu veya Musa falan yılda doğdu, bu kadar yaşadı. Öteki tarikat der ki, falan günde doğdu, bu kadar yaşadı. Öteki başka, öteki başka. Şimdi durup da İncil'in sayfalarının arasından bunların ne kadar yaşandığını mı araştıracağım? Hepsini terkettim bir kenara. İşte doğdular dedim ve kapattım bu işi, dedi. Yani okullarda öğretmen din dersinde de özgür davranış içerisine böylece girebilmektedir. Ve papazların açtıkları okullar vardır. Papazların yerine devletin açtığı okullar da vardır, Bizimkiler de devlet okullarıdır. Gidin devlet okullarına bakalım, böyle din eğitimi görür müsünüz? Nasıl siz kalkıp da İslâmîliğin da Sunî tarikatını, mezhebini öğretmeye kalkıyorsunuz? Niçin Şaf'iliği öğretmezsiniz, niçin Aleviliği öğretmezsiniz, din kültürü veririz diyor Sayın Başkan. Nedir din kültürü canım? İslâmîliğin Sunî mezhebini öğretmeye çalışmaktasınız. Yaptığınız budur. Eğer biz din kültürü veriyorsak, niçin çocuğumuza deniyor, 'al bu bilmediğin dildeki kelimeleri, hem de sırasını değiştirmeden ezberle de gel bana tekrar et. Niçin? Din kültürü mü bu? Hiç ilgisi yok. Eğer o dizili i Arapça sözcükleri öğrenme ihtiyacındaysa öğrenci, o ihtiyacını devlet desteğiyle gidermemelidir. Bırakınız efendim, müslüman olan aileler kendileri okullar açsınlar, kurslar versinler, okutsunlar öğrencilerine Arapça dizelerini bakalım. Kim yapacak bunu? Bunu yapamayacağımız gibi, aynı zamanda geçmişe dönelim işte, dünümüze, dünümüzde neydi? Hiç olmazsa hakkını veriyorduk. Diyorduk ki istemezse okutulmasın bu çocuğa. Veli gelir yazılı müracaat ederse okutmayın benim çocuğuma. Okutulmasın. kaç kişi müracaat etti. Ben şimdiye kadar iki kişi saptadım hepsi. Benim çocuğuma din dersi okutmayın diye iki kişi söylemiş şimdiye kadar benim tabii böyle edindiğim bilgi az bir sayıyı gösterir, onla çarpalım kendini, on katını alalım, yirmi kişi. yüz üfafa hata yapalım, alayım yüzle çarpayım, iki yüz kişi. İki yüz tane imza alacaksınız işte. Ama hiç olmazsa özü korunacak, laikliğin özü korunacak.

Laikliğe de gelelim. Laiklik efendim din düşmanlığı değildir. Ama niçin olmadığı hakkında konuşuruz hep? Eğer laikliğin dinsizlik olmadığını hep konuşuyorsak, laikliği çığnıyoruz demektir. Ve nitekim Türkiye'de laikliğe karşı bütün akımlar laikliğin dinsizlik olmadığını söyleyerek kabardılar. Ve politikaya din istismarı, laikliğin dinsizlik olmadığını söyleyerek girdi. Rahmetli İnönü bile sonunda, ki büyük bir laiklik taraflısıydı, mecbur kaldı ve Malatya'da şöyle bir konuşma yaptı; "Bana diyorlar ki müslüman değilmişim. Haşa, biz, Hazreti Allah Azimüşşan Azzecele Celalühü Hazretlerinin ismini elbette ki ağzımıza almaktan çekinmeyiz." Allahı ekberi de değil, Allahı azmüšan da değil, azzecele celalühü'de değil, celle celalühü de değil, azzecele celalü ve şanühü hazretleri diye Sayın İnönü de böyle dizerken bu sıfatları elbette ki tek bir şey yapıyordu, din istismarcılığı. Hiçbir yerde de görmezsiniz. Tabii öğrenmenize gerek yoktur. Onun için Arapça harfleri bilmezler arkadaşlarımız. Allah adının yanında bu kadar uzun ifadenin kullanıldığını ben yalnız İnönü'de gördüm. Hiç bir Arapça yazıda görmedim. Eski oyalar ve saireler vardır. Bizim eskiden ninelerimiz falan da oydulardı. Onlarda da görürüz. "Allah cellecelalühü" yazar yalnız. Başka bir şey yoktur. İsmet İnönü bunu bile yapmak zorunda kaldı. Onun için bizim de başlamışsak bizde, ki bizim basında da başladı, laiklik din özgürlüğü demektir. Efendim din düşmanlığı ve yahut dinsizlik demek değildir diye, bunları konuşmaya başlarsak büyük hata ederiz. Laiklik dinle bir açıdan ilgilidir yalnız.

Bir açıdan ilgilidir. Doğrudan doğruya dinle ilgili olan bir husus bile değildir. Biz de, daha doğrusu Türklük dünyasında, "Batı Türklüğü" diyelim, ne diyelim artık, o kadar karıştı, sözcük bulmak da güçlük çekiyoruz, bu taraflarda bir din istismarcılığı ve din sömürücülüğü ve baskısı başladıydı. Neden? E devlet geriliyor. Bütün toplum perişan, dünya ilerlemekte, şahşahalı Osmanlı İmparatorluğu ise çökmektedir. O halde susturun kendilerini. Nasıl susturacaksınız? Taasubla. Ve din taassubu başladı ve zaman zaman işte biz Osmanlı İmparatorluğunda din özgürlüğü vardı diye inciler yumurtlarız, dökeriz orta yere, onlar hep unutuldu ve din taassubu en koyu bir şekilde 18. asırdan başlayarak çöktü üzerimize. Onun için lâiklik bunun baskısından kurtulmaya yöneldi. Onun için bu kadar çok ilgi görüyoruz lâiklikle din arasında. Yoksa aslında laikliğin doğrudan doğruya bir dinle ilgisi de yoktur, çıkış noktalarında vardır yalnız. Beyoğlu'nda hıristiyanların ayağına ziller taktılar. Müslümanın üzerine değerseymiş müslümanın abdesti bozulmuş diye hıristiyan olduğu belli olsun, hıristiyanların. Biz tarihimizi öğrenmiyoruz. Hep yabancılara yönelik propagandayı bütün ajanslarımızla, TAK'ımızla, BRT'mizle, okullarımızla kendi kendimize öğretiyoruz. Yabancılar bundan birşey anlamıyorlar. Onlar bunları duymazlar da. Biz kendi kendimizi yanlış mahkûm ediyoruz. Bir anket yapsak herkes büyük bir din özgürlüğünün Osmanlı Döneminde bulunduğunu söyleyecektir. Ama hiç de öyle olmadığı tarihi bir gerçektir. Bütün dünya da bunu bilir, yalnız Türkler bilmez. Böylece biz büyük bir propaganda başarısı elde etmiş oluruz. Bu da eğitim sistemimizin yanlışlığına bir örnektir. Lâiklik konusunun da tartışılmadığını göstermek babından şunu belirteyim. Lâik kelimesi "lao" sözcüğünden gelir. "Lao" sözcüğünü herkes bilir zannedersen. Makarios da çıkar ve "Kipriage Lae" diye nutuklar atardı, onun için bu sözcüğün kökünü biliriz biz. Lâiklik zamanında ruhban sınıfının, aynı zamanda

iktidar gibi hareket ettiği ülkelerde. Nerde? Batıda. Feodalizmin bu tipinin yürürlükte olduğu yerlerde kiliselerin emrinde olan kasabalar doğdu. Burglar. Bakınız Avrupa haritasına, bir sürü burg veya bara veya boro vesaire denen şehirler vardır. Hâlâ adları öyledir. Lüksemburg meselâ bir tane. Strazburg başkası, Edinbara başkası. Bütün bunlar hep papazların manastırlarının çevresinde oluşturulan papazlarla tüccarların ortaklaşmaları kasabalar olarak büyüdü. Ama sonunda dediler ki dur bakalım papaz efendi, sen bizi yönetemen. Çünkü papaz yargıç, papaz rahip, papaz belediye başkanı, papaz aynı zamanda kral orda hepsi. Yani Devlet demek papaz demek. Bu durumdaydı ve orda yaşayanlar dediler ki papazlar dışarı, bizi halk yönetecek. Veyahut da... Halkla papazlarla iktidarı paylaşacaklar. Lâiklik burdan çıktı geldi. Onun için halkın katılması anlamında lâiklik sözcüğü geldi ve lâiklik kelimesinin kökü de burdadır. Tabii "secular" der İngiliz, başka bir tabir kullanır, o da çağdaşlaşma demektir. Demokratlaşma anlamına da gelir. Uygarlaşma anlamına da gelir, çağın bütün kültür değerleri ve uygarlık değerleri anlamına da gelir. Onun için lâiklik, dinsizlik değildir diyenler doğrudan doğruya lâikliğe karşı saldırı halindedirler. Nerden irtica varsa, nerde bir gerileme isteği varsa, nerde düşünce özgürlüğü budanmak istenirse, nerde zorla müslüman üretmek istenirse, orda lâiklik, dinsizlik değildir diye başlanır lâfa. Atatürk'e de herkes muhtaçtır. Atatürk dediği hem bunu derler

ve layikliği çiğnemeğe kalkarlar, biz de buna katılmayalım bu bakımdan düzeyimiz iftihar vericidir bugün bile Cumhuriyet Gazetesinde bize övgüler düzen bir makale vardır bu konuda.

Biz de bu yanlış yollara sapmayalım. Sayın Denктаş için çeşitli sözler söylenmektedir. Gördüm ki Sayın Denктаş bu bakımdan hoşgörüyeye muhtaç olarak da nitelendirildi, öyle görüldü, doğrudur, hoşgörümüze muhtaçtır bu konuda çünkü hata vardır bu işin içerisinde. Temenni ederim bu kısa zamanda ortadan kalkar ve bu tartışmalar da gerçek durumlarına döner.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; devletin onbeş yaşına kadar eğitimi yüklediği Anayasa emri olarak eğitimi yüklediği bir dönem yaşıyoruz. Eğitim sistemimizde de büyük bir değişiklik murat ediyoruz ki değişikliğin hızı dikkate alındığında devrimci bir devrim hızında bir değişiklik görmekteyiz. Öğrenciler bir yıl önce okula alınacaklardır ama 6 yıl eğitilecekler çünkü okul öncesi olacaktır o ondan sonra on beş yaşına kadar da öğrenciyi dışarıya kaçırmayacağız, %40'a yaklaşan kaçakları yakalayacağız, suç olarak tanımladık cezasını da koyduk sokacağız eğitim sistemimizin içerisine ve ta bu sistem çalışıp ürünlerini vermeye başlasın üç yıl, dört yılda bir sıkıntı dönemini göğüsledik öyleyse Eğitim Bakanlığına da özel önem vermek mecburiyetindeyiz. Bir de Üniversite girişine başladık. Bizim kültür değerlerimize ki Eğitim Bakanlığı bunun suçlusudur bizi bunlara alıştırdı, bizim kültür değerlerimize tam

ters uygulamalarla başladık Üniversite eğitime, iktisadi amaçla Üniversite çalışması yaptıracağız. İlk günden karşı çıkışları gördük tavizler vermeye başladık, tehlikeler de ortaya çıktı. Bu nedenlerden dolayı Eğitim Bakanlığına çok özel önem vermek gereklidir. Artık...

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden) -
Nerde taviz verdik?

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Dağıttığınız burslar, TC'lilere vesairelere başladı işaretlerini vermeye. Bir de etrafınızda söylenenleri yani sizin için değil, sizin dışınızdakilerin söylediklerini duyunca ortada bir tavizin varlığı bir endişe olarak belirtiyorum gözümün önündedir, ciddiliğinizi korursanız sizi kutlarız. Ama endişe ettiğimi ifade etmek istiyorum. Oyleyse ilk defa olarak da bu ülkede çırakları da okullarda eğitme durumu ile karşılaşıyoruz. Dün bir makinist dükkanında, bir dülger yanında bir kalıpcı çırağı olarak insanlarımız pesperişan, yavrularımız pesperişan bin bir türlü fiziği olumsuz şartların altında ezilerek ve çoğu zamanda aşağılabarak hakaret edilerek eğitiliyorlardı. Şimdi devrimci bir adım attık ve dedik ki bunları biz eğiteceğiz, öyleyse Eğitim Bakanlığına çok büyük dikkat ve özen göstermek gerekmektedir. Elbette ki bu destekle beraber olmalıdır, ben bütçede bunu görmedim. Ne Üniversite bakımından ne bu çocukların eğitimleri bakımından ne mesleki teknik eğitim bakımından yeterli ödenekler görmedim, yeterli profeler görmedim. Bu büyük sakineler taşımaktadır. Bazı kalemlerin ise tamamen boşunadır bazı kalemler ise tamamen boşunadır. Gerçi Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına geleceğiz, ama sizin en fazla merhametle ilişik olduğu için en son söylenen şeyi söyleyim. Altı yedi bin civarında sosyal yardım alan var. Birisi Avukat Menteş'in annesiydi, kesildi hadiseler çıktı.

Böyle örnekler çok vardır elimizde. Bu toplumda sosyal yardıma muhtaç olan 1000 kişi ya bulunur, ya bulunmaz, gerisi tamamen boşuna masraftır. Bu paraları alın, verin Eğitim Bakanlığına. Daha en kötü örneğini verdim size. Merhametle ilgilidir çünkü. En kötü örneği verdim size. Bundan çok daha az eleştirilmesi gereken ama daha milyonlar olan eleştirmeye muhtaç çok daha kalemeler vardır. Tabii onların paraları var mıdır, yok mudur, yıl içinde bulunacak mıdır? Ayrı bir sorun daha vardır. Bütün bunların içerisinde Eğitim Bakanlığına çok dikkat etmek gerekmektedir. Yoksa yasaları uygularken, bu ülkeye büyük bir kötülük de yapabiliriz. Evet, makinist çırağı gayri müsait şartlar içerisinde ne öğrendiği de denetlenmeden, bilinmeden pesperişan yetişmektedir. Ama bütün ihtiyacı da maalesef karşılamaktadırlar. Bunu da unutmayız. Onlar olmasa bugün ne arabamız yürür, ne ev yapabiliriz, hiçbir şey yapamayız. Dolayısıyla, bu ihtiyacı da karşılanması gerekmektedir. Onun için Eğitim Bakanlığına dikkat şarttır. Bu dikkati maalesef Bütçede görmedim. Belki ileride bu ihtiyaca yönelik başka şeyler yapılır. Ama herhalde öncelikle o zaman şunu yapmak lâzımdır. Bir an önce Eğitim Bakanlığının projeleri için, serbest bırakma mı derler, ne derlerse adına para bulunup ilk projelerinden hareket etmek gerekmektedir. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; bir hususu dikkatinize getirmek zorundayım. Konuşmalara elbette sınır yoktur. Yalnız, yaptığımız program gereğince her gün o programa uygun olarak öngörülen bakanlıkların bitirmek durumundayız. Konuşmaların uzamasından dolayı ya konuşmaların daha sınırlı olması gerekecek veyahut gecenin derinliğine gitmemiz gerekecek. Herhalde birinci söylediğimdir yapmak istediğimiz.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Uygundur.

BAŞKAN - Ve program yapmamızı gerektiren husus. Dolayısıyla bunu hatırlatmak istedim. Söz sırası sizde. Buyurun Kemal Emirzade.

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Eğitim ve Kültür Bakanlığı Bütçesi üzerindeki görüş ve eleştirilerimizi yapmaya başlamadan önce, Eğitim ve Kültür Bakanının dünkü sunuş konuşmasıyla birlikte bize dağıttığı teksirden dolayı kendisine teşekkür etmek istiyoruz. Bu gerçekten sevindirici bir yaklaşımdır. Herkese hakkını vermek gerekiyor. Bu tavrı bir tek Maliye Bakanlığında bir de ikinci olarak Sayın Eğitim Kültür Bakanlığında görmüş olduk.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Dışişleri Bakanı da verdi.

KEMAL EMİRZADE (Devamla)- Dışişleri Bakanı da yaptı. Peki.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa)(Yerinden)- İnsaf.

KEMAL EMİRZADE (Devamla)- Gözümünden kaçmıştır o zaman.

DIŞİŞLERİ VE SAVUNMA BAKANI KENAN ATAKOL (Yerinden)- Sağol Naci Bey.

EŞBER SERAKINCI (Devamla)- Yok, şimdiye kadar herkes yapıyor. Bir tek Erbilin'i önüne çektiğimiz için bugün zaten yapamayacak.

KEMAL EMİRZADE (Devamla)- Yapamayacak.

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Seyrinde olsaydı yine yapamayacaktı. İcraatlarından bellidir.

EŞBER SERAKINCI (Devamla)- Erbilin yoktur burda. İcraatlarını eleştirmenizi uygun görmem. Ona göre, Gelsin de ona göre.

KEMAL EMİRZADE (Devamla)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde eğitim çıkmazının en sıcak mevsimine doğru koşar adım ilerlemekteyiz. Plandan, programdan yoksun, Ozalizin dümen suyundaki ekonomik politikalardan doğallıkla eğitim de payını almaktadır ve alacaktır.

Okul öncesi eğitimden yüksek öğretime, örgün eğitimden yaygın eğitime kadar ortada duran çarpıklıklar, aksaklıklar, eksiklikler ve fazlalıklar hep uygulanmakta olan çarpık bozuk ekonomi politikasının ürünü olarak karşımıza çıkmaktadır. Eğitim ve Kültür birer üstyapı kurumlarıdır. Bu üstyapı kurumlarını altyapıdan soyutlamaya olanak yoktur. Bu böyle olunca da ülkemizde eğitim ve kültür işlerinin çok iyi yürütüldüğünü söylemek, bu konuda pembe tablolar çizmek bilmem ne derece doğru olur. Hükümet ve ilgili Bakanlık her ne kadar kendilerini zorluyorlarsa da gerçek bütün çıplaklığıyla orta yerde durmaktadır. Geçen yılki bütçe görüşmeleri sırasında da söyledik. Yine söyleyelim. İkinci Baş Yıllık Kalkınma Planı ortada henüz yok. Hükümet Geçiş Yılı Programlarıyla yetinmeye devam ediyor. Bir ara öğrendik Devlet Planlama Örgütü İkinci Beş Yıllık Plan için çalışmalara başladıydı, sonra her ne hikmetse bu çalışmalar durdu. Planın hazırlanmasından vazgeçildi. Herhalde Sayın Özal öyle plan mnan yapmaya gerek yoktur dedi ve onun için orda durdu, şimdi sayın milletvekilleri; plan yok, orta yerde ciddi programlar yok, hükümet bütçe yapmış ve bizlerde Ulusal Birlik Partisiyle Yeni Doğu Partisi Koalisyon Hükümetinin bütçesini görüşüyoruz. Çağdaş toplumlarda ve devlet yönetimlerinde plan, ülke kalkınması için öngörülen stratejiyi belirlemek, ekonominin çeşitli kesimlerindeki yönünü sosyal ve kültürel gelişimin nicel ve nitel yönlerini belirtmek bakımından altını çizerek söylüyorum bütçeye öncülük ederler. Peki İkinci Baş Yıllık Kalkınma Planı ortada olmadığına göre Ulusal Birlik Partisi, Yeni Doğu Partisi Koalisyon Hükümetinin 1987 Yılı Bütçesi acaba nereye dayandırılıyor? Ya da bu Bütçeye öncülük eden nedir? Bize göre işin gerçeği şu; ortada plan olmadığına göre işe güya ciddiyet katılsın diye bazı yasalara, yasa maddelerine yollama yapılarak hazırlanmış, Bakanlıklararası bir kompromi, bir anlaşma belgesi, bir rakamlar cetvelidir. Bu anlayış ve koşullarla hazırlanan bütçeye, yani 1987 Bütçesine bir göz attığımızda Eğitim ve Kültür Bakanlığı bütçesi için neler gördüğümüzü ve neler söyleyeceğimizi ortaya koymaya çalışalım. 103 milyar 79 milyon 616 bin Türk Lirası olarak bağlanan 1987 Bütçesinde Eğitim ve Kültür Bakanlığı için öngörülen ödenek 9 milyar 646 milyon 968 bin Türk Lirasıdır. Oransal olarak bu miktar bütün bütçe ödeneklerine göre %9,3 civarındadır. Yatırımlar için öngörülen ödenek bir milyar 133 milyon Türk Lirasıdır ki bu ödenek yatırımlar için öngörülen tüm bütçe ödeneklerinin yüzde beş nokta iki buçuğu kadardır.

Size göre, gerek toplam bütçe ödenekleri yönünden Eğitim ve Kültür Bakanlığına ayrılan pay, gerekse yatırımlar açısından öngörülen ödenekler oldukça yetersizdir. Eğitim için yapılan yatırım ölü yatırımdır diyenlerin ve bunu böyle değerlendirenlerin, benden sonrası tufan, ya da bugünler benim olsun da yarınlar kimin isterse olsun zihniyetinde olanların ...

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Kim dedi bunları?

KEMAL EMİRZADE (Devamla)- Ortaya koyabilecekleri tablo ancak bu kadar olur.

EŞBER SERAKINCI (Devamla)- Yani, öyle birşey söyleyen mi var?

KEMAL EMİRZADE (Devamla)- Serbest, piyasa economicilerinin ve bireyciliği önde görenlerin zihniyetini söylüyorum.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Al üstüne.

EŞBER SERAKINCI (Devamla)- Yoktur öyle birşey. Ben duymadım öyle birşey ne Sayın Bakan söyledi, ne de UBP söyledi.

KEMAL EMİRZADE (Devamla)- Bire ikili. Yani kişiselliği önde düşünenler için söylüyorum. Eğer siz böyle düşünmüyorsanız tabii bu bizi sevindirir tabii çağın gerisinde kalmak istemeyen ülkeler, teknikte, sanatta, bilimde ileri gitmek isteyen, çağa ayak uydurmak isteyen ülkeler eğitim olayına, kültür olayına önem verirler. Bilim ve teknolojinin toplumların gelişmesinde, ilerlemesinde, değişmesinde bir itici güç olduğunu yadsımak olanaksızdır. Böyle olunca da ileri ülkeler yaptıkları plânlarda çerçevesinde hazırladıkları bütçelerde eğitime önemli paylar ayırmaktadırlar, ki bu paylar her zaman için %15 ve üzerinde olmaktadır. Bizde ise bu sadece ve sadece %9 civarındadır ve burda durmuştur.)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Anayasası; eğitimin 15 yaşına kadar zorunlu, 18 yaşına kadar da parasız olmasına öngörmüştür. Ülkemizde ulusal gelirden aslan payını aldıkları halde vergilendirilmezlerken, Hükümet, fakir fukaradan topladığı vergilerle ve dış borç ve yardımlarla bütçe oluşturma yönüne giderse eğitimin Devlet eliyle ve parasız yürütülmesi lâfta kalır ve 18 yaşına kadar parasız eğitim ilkesi de sadece bir anayasa maddesi olarak ortada durur. Bizim uydurduğumuz değil. Devlet Planlama Orgütünün rakamlarını vererek bu savımızda ne kadar haklı olduğumuzu ortaya koyalım.

Anayasa 15 yaşına kadar zorunluluk ilkesi getiriyor ama gerçek durum acaba nedir? Değişik kademelerde çağ nüfusuna göre örgün eğitim hizmetine alınanlar ve bu koridorun dışında kalanlar, Devlet Planlama Orgütü rakamlarına göre şöyledir: okul öncesi eğitim beş tane Devlet Anaokulunda 536 öğrenci okumaktadır ki bu çağ nüfusunun %5.8'i demek oluyor. Ana sınıflar 34 tane, ana sınıfı açılmıştır, burda okuyan öğrenci sayısı 1088 civarındadır ki çağ nüfusunun %11.9'unu oluşturmaktadır. Bu toplam yani gerek devlet anaokulunda okuyan, gerekse ana sınıflarda okuyan öğrencilerin toplam sayısı çağ nüfusuna göre %17.7 oluyor. Buna özel anaokullarının da katkısını katacak olursak ki, 22 özel anaokulunda 912 öğrenci okumaktadır. Çağ nüfusunun %10'u civarında bir bölümdür bu. Demek ki toplam %27.7'lik bir kapsama sözkonusudur anaokullarda, yahut da okul öncesi eğitimde. Devletin payı tabii, âz önce söylediğimiz gibi %17.7 civarındadır. Bu rakamlar açıkça göstermektedir ki, Milli Eğitim Yasasına göre 4-6 yaş grubunu kapsayan okul öncesi eğitimden yararlanan öğrencilerin oranı %27.7'dir.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANİ SALİH COŞAR (Yerinden)- Kaç yılını söylüyorsunuz?

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - 1987 programından aldığımız rakamlardır bunlar Sayın Bakan. Demek oluyor ki devlet bu kademedeki öğrencilerin ancak %17.7'sine hizmet götürürken %82.3'lük bir oran devletin örgütlediği zorunlu eğitim koridoru kapsamı dışında kalıyor. Tabii Geçiş Yılı Programında okul öncesi eğitimin yoğunlaştırılacağı da yazılıdır. Ama programda bu yazılı olmasına karşın, Bütçeye baktığımızda okul öncesi eğitimin sözü bile edilmemektedir. Bunu nasıl yaygınlaştıracaksınız? Odenek koymadınız? Bütçede sözünü etmediniz? Peki okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılmasını nasıl sağlayacaksınız? Birtakım insanları teşvik edeceksiniz siz de bir anaokulcuğu açın yahu da bu yirmi otuz kişi sen okut mu diyeceksin? Nasıl yaygınlaştırılacak?

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Paketle, paketle.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Evet paket ile halledilecek.

Zorunlu eğitimde, çağ nüfusuna göre okullaşma oranının en iyi düzeyde olduğu ilkokullardır, ki yine Devlet Planlama Örgütünün rakamlarına göre bu oran %99'dur. Yani bu kademedede %100'lük bir oran yoktur ki Anayasanın ilgili maddesine göre bu oranın %100 olması gerekmektedir. Niye %99'da %100 değil?

Ortaokullarda ise durum şudur. Yirmi tane ortaokulda okuyan öğrenci sayısı yedi bin otuz dördür ve bu kademedede okullaşma oranı %61.6'dır. Yani %38.4'lük bir oranı oluşturan

ortaokul çağındaki öğrenciler örgün yatırımının dışındadır. Yani o örgün eğitim koridorunun içine alınmamışlardır, dışarda kalmışlardır, yahutta Sayın Bakanımızın deyişine göre "drop-out" durumundadırlar. Peki nerdedirler, bu çocuklar ne yapıyorlar? Yasa yani Milli Eğitim Yasası bu konuda müeyyideler konmuştur. Bu işin peşine düşüldü mü? Düşülüyor mu? On beş yaşını bulmadan örgün eğitim kapsamı dışında kalan bu çocuklar da acaba kimlerdir? Kimlerin çocuklarıdır? Çoğunlukla hangi katmanlardan ailelerin çocuklarıdır bunlar? Bunların kaç tanesine Yasanın öngördüğü müeyyideler yani yaptırımlar getirilmiştir. İşin bir de şu yanı vardır ki irdelemeden geçemeyeceğim.

Sayın milletvekilleri; ilkokulların beş yıla indirilmesi konusu epey tartışılan konulardan oldu. Toplumumuzda geçtiğimiz aylar içerisinde bu konuda epeyi tartışmalar yapıldı. Milli Eğitim Yasasına ilkokulların beş yıla indirilmesi kondu. Şimdi bu durumda ne olacak? Bu durumda on bir yaşına gelen çocuk ilkokulu bitirmiş olacak. Az önce verdiğim rakamlarda da gördük ki on iki yaşından sonraki örgün eğitimin dışında kalan çocuk yüzdesi oldukça yüksektir. İlkokulların beş yıla indirilmesiyle örgün eğitim dışına itilmek demek oluyor ki bu bir yaş önceden gerçekleştirilmiş olacaktır. Yani daha önce örgün eğitim dışına on iki yaşından sonra itiliyordu çocuklar. Şimdi on bir yaşından sonra itileceklerdir.

Bu beş yılı tartışma konusunu bir kez daha irdeleyelim, daha detayda görelim. Biliyorsunuz okulların beş yıla, ilkokulların beş yıla indirilmesi konusu gündeme geldiğinde, velilerin, birtakım kesimleri öğrencilerin ve Okul Aile Birliklerinin tepkisi olmuştur bu uygulamaya. Tepkiler gelmeye başlamıştır. Hatta basına yansıdığı kadarıyla bu tepkilerin o boyutta olabileceği ortaya kongyordu ki, veliler çocuklarını okula göndermeme yönüne dahi gidebileceklerdi. Daha sonraları bu tepkiler karşısında Sayın Eğitim ve Kültür Bakanımız velilere sasklenerek, siz bu işleri karışmayın demiş idi. Bu basına yansıyan hususlardır. Burada da bunu, Mecliste bir gündem dışı konuşmayla yine gündeme getirilmiş, tartışılmış bir konu idi. Daha sonra görüyoruz ki, velilerin tepkisi, ilgili sendikaların tepkisi sonucunda, Sayın Eğitim Bakanı geri adım atıyor. Geri adım atıyor da ne oluyor? Sonunda nasıl bir çözüm getiriliyor bu konuya? Onu görelim.

Eğitim Bakanlığı oturdu, velilerin bu tepkisini dikkate alarak, dedi ki, mademki tepkiler gelmektedir, biz bu işi ele alıp düşünmemiz gerekiyor. Düşündü der. Ama nasıl bir çözüm getirildi? Dedi ki, bu yılın sonunda 5'inci sınıfa bitiren çocuklardan isteyen ortaokula gitsin, ama isteyen 6'nci sınıfta, ilkokulda okumaya devam etsin. Bu çözüm müdür Allah aşkına? Yani bu nasıl bir düşüncenin ürünü olarak ortaya çıkıyor anlayamıyorum. Biz anlayamıyoruz. Böylesine bir karar, hem velileri birbirine düşürecek bir karar, hem veliler ile öğretmeni karşı karşıya getirecek bir karar, hem de öğretmenle çocuğu karşı karşıya getirecek bir karar niteliğindedir. Veliler gelecek öğretmene diyecek ki, 5'inci sınıfta okuyan çocuğu için soracak, benim çocuğum bu yıl ortaokula gidebilir mi? Öğretmen diyebilecek ki, vallahi size söyleyeyim Bakanlığın kararı, ister gider, ister gitmez. Ama eğer bana sorarsanız bu çocuk çok iyi bir çocuktur, başarılı bir çocuktur, ortaokula devam edebilir. Peki, çok iyi bir çocuk olarak gördüğü bir çocuk için bu yargıyı rahatlıkla öğretmen koyabilir. Ama, ya ortaokula rahatlıkla devam edemeyeceğine

inandığı bir çocuk için öğretmen nasıl sağlıklı bir yargıya varacaktır ve o veliye nasıl diyecektir ki vallahi kusura bakma, bu çocuk iyi bir çocuk değildir, takip edemeyecektir, dolayısıyla bırak kendisini bir sene daha okusun. Şimdi bu karar bize göre hiç de sağlıklı bir karar değildir. Kararın veni baştan ele alınması gerekmektedir. Tekrar görüşülmesi gerekmektedir. Biz buna inanıyoruz ve biz diyorduk ki, yeterli hazırlık yapılmadan, bu konudaki yeterli hazırlıklar ortaya konmadan böylesine bir uygulama eğitimde birtakım kaosları getirecektir, yaratacaktır. İşte görüyoruz, yaşıyoruz. Sorunlar eğitime taşınmıştır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; şimdi bu konuda eğitimin beş yıla indirilmesi konusunda gayet iyi hatırlıyoruz, hepiniz de bileceksiniz, Sayın Bakan diyordu ki; "Biz okulları, ilkokulları altı yıldan beş yıla düşürmüyoruz. Biz, ilkokulları yine altı yılda bırakacağız, ama on bir yaşında mezun edeceğiz. Çocukları on bir yaşında mezun edeceğiz" diyordu. Ve bunu da 1+5 diye de formüle etmişti. Peki acaba işin gerçeği bu mudur? Yani böyle mi oluyor şimdi? Son yayınlanan zorunlu Eğitim Tüzüğüne baktık, baktık ki bu iş hiç de öyle değil. Yani Sayın Bakanın söylediği gibi ilkokullarda öğrenim yine altı

yıl olmayacaktır. İlkokullarda öğrenim beş yıl olarak tesbit edilmiştir bu Zorunlu Eğitim Tüzüğüne göre. 25 Kasım 1986 tarihli Resmî Gazetede Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Millî Eğitim Yasası madde 49 ve 70 altında yapılan Zorunlu Eğitim Tüzüğü'nün 6'ncı maddesine baktığımızda görürüz ki şöyle diyor:

"Zorunlu eğitim çağının kapsamı:" Madde bu. "Zorunlu eğitim çağı, o yılın 31 Aralık gününden, ancak 6 yaşını tamamlayan çocukların 15 yaşını dolduruncaya kadar süren eğitim ve öğrenimlerini kapsar."

Demek ki, ilkokul bir sene kırıldı ama okul öncesinden bir sene eklenmemiştir. Yani 11 yaşında çocukları ilkokuldan mezun edeceğiz ama çocukları iddia edildiği gibi zorunlu eğitim koridorunun içerisine 5 yaşında almayacağız. Biz bu Tüzükten onu anlıyorum. Yanlış mı anlıyorum, yahut da yanlış mı okuyorum bilmiyorum. Ama Zorunlu Eğitim aslında Anayasanın ilgili maddesine göre zorunlu eğitim öyle şu yaştan, şu yaşa, bu yaştan, bu yaşa biçiminde de anlaşılmalı ve o anlaşılmaktadır aslında. Zorunlu eğitim demez falan yaştan, falan yaşa kadar zorunlu, falan yaştan falan yaşa kadar da parasız. Anayasa diyor ki 15 yaşına kadar eğitim zorunlu, 18 yaşına kadar da parasız olacaktır diyor. Ama biz kırptık, üstten bir senesini kırptık, ama daha okul öğreniminin ama daha erken yaştan bir yıl eklemedik. Yani o zorunlu eğitim koridoru içerisinde çocukları 5 yaşından almıyoruz.

BAŞKAN - Sayın Emirzade; kaç dakika daha ihtiyacınız var bitirmek için?

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Sayın Başkan; yeni başladık. Bir saat.

BAŞKAN - Yani yemek arasından sonra bir saat sürebilir.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Evet.

- 2230 -

BAŞKAN - O zaman yemek arası verelim.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - İtirazım yok.

BAŞKAN - Eğer bir çeyrekseydi devam edebilirdik.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Hayır efendim. Bitmeyecek
Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; oturumu saat tam 14.30'da
açmak üzere erteliyorum.

Kapanma saati: 13.00

-İKİNCİ OTURUM-

Açılma saati: 14.35

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin
I'inci Dönem, 2'nci Yasama Yılı'nın 22'nci Birleşiminin 2'nci
oturumunu açıyorum. Lütfen ad okuyarak yoklama yapar mısınız?

(Ad okunarak yoklama yapıldı)

KATİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayı-
sı vardır. Millî Eğitim ve Kültür Bakanlığı Bütçesinin görüş-
mesine devam ediyoruz. Söz sırası Sayın Kemal Emirzadeydi.
Buyurun Sayın Kemal Emirzade.

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli millet-
vekilleri; ilkokulların bir kararla beş yıla indirilmesi konu-
sunu ortaya koymaya çalışıyorduk. Konuşmamızı bu noktadan sür-
dürelim.

Orgün eğitim koridoru dışında kalanlar, ya da sistem
gereği bu koridorun dışına itilenler için ne düşünülmektedir?

.../2231.

Bu çerçevede neler yapılacaktır, bu konularda bilgi istemekteyiz. Geçiş Yılı Programında ortaokullarda okullaşma oranı %80 olarak hedefleniyor. Bu program ortaokullarda 1987 yılı için okullaşma oranının %80 olarak hedeflenmektedir. Peki Anayasaya göre ve Yasaya göre Milli Eğitim Yasasına göre okullaşma oranını yani ortaokul düzeyinde yani 15 yaşına kadar olan çocukların kapsayacak olan düzeydeki okullaşma oranının %80 olması mümkün müdür? Bu oranı %100 olarak hedeflemek gerekiyor. Çünkü Anayasa bunu öngörmektedir.

Gelelim eğitimin parasız olması konusuna. Sosyal devlet anlayışı giderek uygulanan ekonomi politikalarla Freidmancı, serbest piyasacı ekonomik modellerle yerini sözde liberal devlet anlayışına terkederken, eğitimde de fırsat ve olanak eşitliği yerin paran kadar oku anlayışına bırakmıştır. Öğrencilerin bilgi ve becerilerini geliştirme yönündeki eğitim öğrenim yöntemleri terkedilmekte, yerine sınav eğitiminde uzmanlaşma yöntemleri geliştirilmektedir. Derste öğrencilerin değerlendirilmesi eksiklerin tamamlanması unutulmuş, hangi okul, ne oranda ülkemizdeki Marif Kolejlerine ya da Türkiyedeki Anadolu Liselerine öğrenci göndereceklerinin, USS sınavlarında elde edilen başarı oranı yarışı başlamıştır. Bu yarış örneklerini her gün için yaşamaktayız. Orneğin Güzelyurt'tan örnek verecek olursak orda iki okul vardır, iki ilkokul vardır. Birisi Kurtuluş ilkokulu birisi de Özgürlük ilkokulu yani ikinci devre sınıflarını okutan, 6. sınıf okutan okullardır bunlar. Bu Maarif Koleji sınavları ya da Anadolu Liselerinin sınavları dönemlerinde hep yaşarız, görürüz, dinleriz bizim okul bu kadar öğrenci veriyor Maarif Kolejine. Biz Özgürlük ilkokulundan daha çok öğrenci gönderiyoruz Anadolu Liselerine. Ya da Özgürlük ilkokulu der ki bir Kurtuluş ilkokulundan bu yıl daha başarılıyız Maarif Kolejine öğrenci göndermekte. Bu bize neyi gösteriyor? Bir yarış anlayışının eğitim sistemimizde giderek yer aldığını göstermektedir. Yani eğitimde, öğretimde güdülmesi gereken asıl amaç unutulmuş, öğrenciler yarış atları gibi yarıştırılır olmuştur. Bu yarışta çocukların ipi göğüsleyebilme şansının olabilmesi için de ana babalar paralı derslerle onları takviye etme yoluna gitmiştir. Tüm bu olaylar gelişirken devlet ne yapıyor? Yani bu paralı dersler konusunda bu yarış anlayışı içerisinde eğitimimizin yol alması o yöne gitmesi doğrultusunda Eğitim Bakanlığı ne yapmaktadır, ne tür önlemler getirmektedir?

Devlet veya Eğitim Bakanlığı bütün bu olumsuzlukları gidermek için önlemler geliştireceği yerde ve eğitim, öğretimi gerçek amaca yönelik raylar üzerine oturtmaya çalışacağı yerde, bu olumsuz gidişe yasal kılıf uydurma gayretkeşliğini de göstermektedir.

Sayın milletvekilleri; Eğitim Bakanlığı Müsteşarı Sayın Burhan Tuna'nın imzası ile tüm ilkokul ve orta dereceli okul müdürlüklerine 13 Kasım 1986 tarih ve E.98/86 sayılı bir Genelge gönderiyor ve bu Genelge ile okul aile birliklerinin işbirliği ile okul binalarında paralel ders verileceği duyuruluyor. Genelge yanımızdadır. Bu Genelgede şöyle denmektedir:

"Millî Eğitim ve Kültür Bakanlığı

Lefkoşa: 13 Kasım 1986

Sayı: E.98/86

Tüm ilkokul başöğretmenleri ile orta dereceli
Okul Müdürlüklerine

Öğrencilerimizin önlerindeki çeşitli sıralama sınavlarında kolejlere giriş, üniversiteye giriş ve bunun gibi başarı olmalarını sağlamak ve onların ilgi alanlarında yetişmelerini gerçekleştirmek üzere okullarımızda," -bakınız yani gaylesi nedir Eğitim Bakanlığımızın. Bu yarışta körüklemek ve bu yarışta başarı şansını bazı çocuklara sağlamak. Peki diğerleri, diğer çocuklar ne olacak? Diğerleri bir yanda, onlar unutuluyor, onların yetiştirilmesi, eğitiminin tam olarak sağlanması unutuluyor, sadece bu yönde yarışacak çocukların başarı şansını artırma gaylesi güdüyor-. Deniyor ki:

"a) Okul müdürlüklerince ve kadrolarında görevli öğretmenlere görev vermek suretiyle ücretsiz kurslar düzenlenmesi."

Tabii bu da nasıl olacak, o da ayrı bir konu. Bugün öğretmenlerin ders saatleri dışındaki çalışmaların da ödenmesi öngörülmektedir. Yani mesai saatlerinin, ek ders ücretlerinin ödenmesi gerekmektedir. O da yapılmamaktadır ya. Nasıl yapılacak bilmiyorum.

.../2233.

"b) Okul Aile Birliği ve okul işbirliği çerçevesinde ise ücretli kurslar düzenlenmesi kararlaştırılmış bulunmaktadır. Okul Aile Birlikleri, kurslarda görev alan öğretmenlerin ücretlerini karşılamak amacı ile öğrencilerden kurs ücreti alabilecek ve sözkonusu kurslarda diğer okul kadrolarındaki öğretmenlerden de yararlanılabilecektir.

Bilgi edinmesi...-falan filan- saygılarımla bildiririm.

Burhan Tuna
Müsteşar
(İmza)"

Şimdi Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa varsın eğitimin 18 yaşına kadar parasız olduğunu yazsın. Biz ne yaptık Eğitim Bakanlığı olarak? Oturduk ve dedik ki; "Ey okullar, müdürler; toplayın okul aile birliklerini ve bu aile birlikleri ile beraber tesbit edeceğiniz ücretler karşılığında okullarınızda, okul binalarını kullanarak, Devletin binlarını kullanarak, öğrencilerden para almak suretiyle ders veriniz" denmektedir. Hatta böylesine bir uygulama içerisinde de şunu davet etmekteyiz. Başka okullardan da öğretmen getirileceğini öngörerek, o okulda çalışan öğretmenler arasında bir huzursuzluğu da beraberinde getirmekteyiz. Bu doğru bir uygulama olamaz. Ne Anayasaya uyar, ne de eğitimin temel ilkelerine uyar. Bu Genelgeyi aldıktan sonra kolları sıvayan bir ilkokul müdürü 26 Kasım 1986 tarihini taşıyan bir yazı ile şöyle bir çağrı yapıyor:

"Sayın veli okulumuzun sınıfında bulunan çocuğunuz ....." ismi yazılacak çocuğun oraya. "ile ilgili bazı önemli konuları görüşme maksadı ile 4 Aralık 1986 Perşembe günü öğleden sonra saat 15.00'de okul salonunda daire" parantez içerisinde "Bakanlık Müfettişi okul aile birliği ve öğretmenlerle birlikte yapılacak toplantıya teşrifleriniz rica olunur". Bu çağrıya uyan velilerle belirtilen gün ve saate toplantı yapılır, konu tartışılır, oylama yapılarak bu yönde velilerin de onayı alınır. Yani okullarda öğrencilerin para vermek sureti ile, para ödemek sureti ile okullarda ders verebileceği onayı da alınır. Daha sonraları bilmiyorum birtakım gelişmeler oldu galiba, bu yönde yaptığımız birtakım konuşmalar çerçevesinde o işin sapa sardığını o işin bozulduğunu söyleyen öğretmenler ve insanlar da vardır. Tabii bilmiyorum son durum nedir, bilemeyeceğim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ilkokuldan sonra Maarif Kolu ve Anadolu Liselerine karşı kapıların önünde yığılmalar orta eğitimden sonra üniversite barajları önünde yığılmalar hep ne yapmak istediğimizi bilmemenin, hep plansızlığın ve programsızlığın sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Ülkemiz nüfusunun büyük bir bölümü tarım alanında çalışmakta olmasına karşın bugün hala daha göstermelik bir Tarım Meslek Lisesi ile yetinmekteyiz. Bu okula öğrenci akışını sağlayacak özendirici önlemlerden hiçbirisi alınmamaktadır. 3 yıllık bir okul durumundaki bu gözde eğitim kurumunda toplam 41 öğrenci okumaktadır. Yani 3 sınıfta birden 41 öğrenci okumaktadır. Tarım Bakanlığının bünyesinde olan bu okuldan toplumca elde ettiğimiz yararlar tartışma kaldırmaktadır. Bu okulun durumu statüsü ve düzeyi konusunda Hükümetin ciddi ciddi düşünmesi gerekmektedir inancındayız. Bu konuda bir teşkilat yasası hazırlandığını gördük. Bu teşkilat Yasası, Teşkilat Yasalarını görüşen komitenin gündemine getirilecektir yakında ve bu teşkilat yasasına göre de gördük ki bu okul Tarım Bakanlığının bünyesinde faaliyet sürdürecektir bu öngörülmektedir. Doğru mudur bu? Bilmiyoruz. Eğitim ve Kültür Bakanı ile yaptığımız görüşmelerde kendinin kişisel olarak görüşünün bu okulun da Eğitim Bakanlığı çatısı altına alınması yönündedir. Ama nedir?

Bu durumda şunu söyleyeceğiz yani bir teşkilat yasası hazırlandığına göre ve bu kabinenin Bakanlar Kurulunun bir üyesi olarak Sayın Eğitim ve Kültür Bakanımızın da bu okulun Tarım Bakanlığına değil, eğitimle birlikte ilkesi doğrultusunda Eğitim ve Kültür Bakanlığına bağlı olmasını benimsediğine göre demek ki kabinede de bir uyumsuzluk söz konusu bu konuda. Dileriz ki bu durum çözümlenir ve gerçekten ülkemize yararlı bir okul gerçekten toplumumuza hizmet edebilecek nitelikte bir okul durumuna çıkarılır, bu Tarım Meslek Lisesi. Mesleki ve Teknik okullarımız giderek yaygınlaştırılacağı hep söylenir acaba durum nedir? Devlet Planlama Örgütünün verdiği rakamlara göre raporlar Mesleki Teknik Eğitimde 1984-85 öğretim yılında 1826 olan öğrenci sayısı, 1883'e yükseltilerek çağ nüfusun %16'sı kapsamıştır. Rakamlardan anlaşılacağı üzere bu okullara devam eden öğrenci sayısında bir yıl öncesine göre 57 kişilik bir artış vardır. Bu okullarda okuyan öğrencilerin çok büyük bir yüzdesi ticaret okullarındadır. Bu bir gerçektir. Teknik okullarda gerek öğrenci sayısı bakımından, gerek işlev olarak önemli ölçüde gerilemeler vardır. Örneğin Lefke Sanat Okulunda bildiğim kadarı ile bazı atelyeler kapatılmıştır. Döküm atelyesi bunlardan biridir. Araç, gereç ve donanım yönünden bu

okulların istenen düzeyde oldukları söylenemez. Bina yönünden ise durum daha da iyi değildir. Sözü okul binalarına getirmişken acı ama gerçek bir durum vardır orta yerde ki o da Karpaz'dan Yeşilirmak'a kadar okul binalarının büyük bir bölümünün dökül-
mekte olduğudur. Bunu geçen yıl da ilgili Bakanlığın bütçesi tartışmaları sırasında söylemiştik ve hatta demiştik ki bu söylediklerimizi doğrulayan bu Bakanlığı yapan kişilerden birisi tarafından da söylenmiştir. Bütçede yıldızlı 300.000.000 liralık bir ödenek öngörülmektedir. Ümit edelim bütün bu ödenekler şu ya da bu etkilerden uzak gereken öncelik sırasına göre ve adaletli bir biçimde okul binalarının onarımı gerçekleştirilebilsin. Köy ilkokullarına ek sınıf inşaatı projesi için ödenek konmuştur da kasaba ve şehir ilkokulları için ödenek konmamıştır. Bunun nedenini anlayamadık. Halbuki bildiğimiz kadarı ile kasaba ve şehirlerde normal kapasitenin üstünde öğrenci barındıran okullar vardır. Bütçede ödenek kalemlerine göz attığımızda ilginç bazı görüntülere rastlamaktayız. İşte bu ilginç görüntülerden bir tanesi örneğin Öğretmen Koleji teknik malzeme ihtiyaçları ile tüm okullara, ilkokullara değil, tüm okullara spor ve folklor malzemesi alımı için 3.000.000 L.'lik bir ödenek öngörülürken makam arabası ve resmi hizmet araçları için sadece akaryakıt ve yağ giderleri için 2.000.000 L.'lik bir ödenek öngörülmektedir. Bu arada bütçede dört ile altı yaş grubundaki çocukları kapsayacak olan anaokullara gerekli önem verilmezken bu arada sıfır ile dört yaş arasındaki çocukların kreş ve gündüzbakım evlerinde yetiştirilmeleri, bakılmaları yönünde gerekli önem verilmemekte, bu da bütçede yansımaktadır. Şöyle ki geçen yıl bu amaçla bütçeye konan ödeneğin çok yetersiz olduğu bir gerçeklik olarak karşımızda duruyordu. Bunun örneği de geçmiş yıl bu kreş ve gündüz bakım evlerinde çalışan insanların aldıkları ücretlerin yeterli olmaması nedeni ile greve gitmeleri olayı idi. Bu yıl inanıyoruz ki yine ayrılan pay, yani bu amaç için bütçeye konan ödenek çok

yetersizdir. Geçen yılın düzeyinde de değildir, onun da gerisindedir ve bu yıl da aynı şeyleri demek ki bu kreş ve gündüzbakım evleri çalışanlarının huzursuzluğu ile karşılaşacağız ve yeni grev olayları buralarda yaşanmış olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Öğretmenler Yasasının 24'üncü ve 56'ncı maddeleri öğretmenlere ek ders ve görev ödeneğini öngörür. 1986 Bütçesinde bu amaçla toplam 26.000.000 lira ödenek öngörülüyordu. 1987 Bütçesinde de aynı miktar, yani 26.000.000 lira ödenek yer almıştır. Bildiğimiz kadarı ile 1986 Bütçesine konan ödenek öğretmen gelirlerine yansıtılmadı, yani ek ders ücreti diye bir ücret öğretmene ödemedi. Merak ediyoruz acaba 1987 Bütçesinde yer alan bu 24.000.000 liralık ödenek sadece rakam olarak bütçe sayfalarında mı kalacak, yoksa öğretmen bu ek ders ücretlerini ödenecek mi? Eğitim, öğretim etkinliklerinde görev alan, uğraş veren bu ağır yükü omuzlayan başta öğretmenler olmak üzere ilgili diğer kadroların ekonomik, sosyal, özlük hakları ve çalışma koşulları bakımından tatmin edilmedikleri gün gibi ortadadır. Ödenen maaşlar öğretmenimizi, müfettişimizi, eğitimcimizi bu alanda çalışan yönetici ve memurumuzu ikinci, hatta üçüncü bir iş yapmaya zorlamaktadır.

Kimi tarım alanında çizmeleri ayagina geçirmiş uğraşırken, kimi ticaret yapmakta, kimi ise ders vermekte, yani özel ders vermekte, ya özel dersanelerde öğretmenlik yapmaktadır. Bu insanlar asil görevlerinden sağladıkları gelir, ailelerini geçindirmeye, çoluk çocuklarının karınlarını doyurmaya yetmediğinden bu açığı kapatmaya çalışmaktadırlar. Bulunulan noktadan daha iyiye gidilecek mi acaba? O yönde ümit ışığı var mı? Hiç zannetmiyoruz. ANAP'ın ekonomi politikasını ülkemize taşıma yönünden işleri hızlandıran Ulusal Birlik Partisi - Yeni Doğu Partisi Koalisyonu toplumumuzdaki eğitim öğretim olayını ve bu olayda görev alanları daha da gerilere çekecektir. Köy görünmektedir, görünen köy kılavuz istememektedir. Okul binaları ve tesisleri yönünden döşeme demirbaş yönünden, ders araç gereçleri yönünden, öğretmenlerin dağılımı yönünden, kitap kırtasiye yönünden, öğrencilerin sınıflara göre dağılışı yönünden, hademe ve hizmetlilerin dağılımı yönünden, **personelin** okullara dağılımı yönünden eğitimde fırsat ve olanak eşitliğinden değil, ancak fırsat ve olanak eşitsizliğinden söz edebiliriz. Yatırım ve harcamalar yönünden devlet yetersiz kalınca okul aile birlikleri devreye girmekte ve bu eşitsizliğin daha da artmasına yardımcı olmaktadır. Kimler? Okul aile birlikleri. Örneğin, okul aile birliği olan okullarda, bu okul aile birlikleri kolları sıvarlar, balo yaparlar, yardım toplarlar, öğrencilerden, velilerden para toplarlar ki eğitim parasızdır falan filan, buna rağmen sağdan soldan para temin eder okul aile birlikleri ve o okula bir basketbol sahası yaparlar, bir voleybol sahası yaparlar, ya da bazı okullarda gördüğümüz gibi, bir kompüter, bilgisayar alırlar. Mesela gazetelere yansıdı, geçmiş senelerde Göçmenköy

İlkokulu Okul Aile Birliği okula bir bilgisayar satın almıştır. Tabii o bilgisayarla ne yapılmaktadır? Bu bilgisayar gerçekten bu okula bir hizmet veriyor mu? Bu bilgisayar eğitimde gerçekten amaca yönelik kullanılıyor mu? O ayrı bir konu ama, bir bilgisayar alındı, konuldu oraya. Bunun bir başka örneği de Güzelyurt'taki Ticaret Lisesindedir. Güzelyurt'taki Ticaret Lisesinde de Okul Aile Birliği okula bir bilgisayar temin etti. Bir bilgisayar alındı, oraya ve ben sordum bu bilgisayarı kullanan bir uzman adam, bir uzman kişi var mı? Bu bilgisayar işte ders programlarında yer alıp da çocuklara sırasıyla öğretiliyor mu? Yani bu bilgisayardan yararlanılıyor mu? Bunu sorunca, vallâhi bu bilgisayar işte oracıkta durmakta, bilmiyorum diyorlar. İşte bir arkadaşın, bir aylık bir kursu sözkonusudur. O bilir ama öyle çocuklara hizmet edecek, çocuklara öğretecek bir durumda değildir. Ama okulda bir bilgisayar vardır.

Hükümetin yanlış istihdam politikası sonucu gereksiz yerlere işçi almalar olurken, çarpıcı örnekler oldukları için veriyorum, dokuz yüzden fazla öğrencisi olan, yirmibeş oda ve geniş oyun alanına, yani avluya sahip, 23 Nisan İlkokulunda temizlik işlerini yerine getiren, temizlik işlerini yapan iki tane hademe vardır. Aynı şekilde altı yüz kadar öğrencisi olan Girne Lise'sinde de durum aynıdır. Arabahmet Okulundaki tek hademe kadın kendisine yardım etsin diye kızkardeşini de birlikte götürmektedir. Sınıfların süpürülmesi, avlunun temizlenmesi için hademe kadın kızkardeşini beraber götürüyor kendisine yardım etsin diye. Bu kadın angarya çalışıyor demektir. Ki Anayasada da angarya yasaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1986 yılı bütçesi tartışmaları sırasında Sayın Bakanımız İngilizce kitapları da içinde olmak üzere ders kitaplarının ülkemizde basılacağını müjdelemiş idi. Biz de kitapların içeriği konusundaki görüşlerimizi saklı tutmak koşulu ile bunun olumlu ve sevindirici bir karar olduğunu vurgulamıştık. Aradan bir yıl geçmiştir. Bu bir yıllık süre içerisinde gördük ki, değil İngilizce kitaplarının ülkemizde basılması, Türkçe okuma kitapları bile yani Türkiye'de basılan Türkçe okuma kitapları bile öğrencilere daha birkaç gün önce dağıtılmıştır.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden) -
Bir tane hediye edebilirim sana o İngilizce kitaplarından.
İyi takip edemiyorsun.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Bu kitap Türkiye'de basılan Türkçe okuma kitabıdır, ilkökullarda Türkçe okuma kitabıdır. 5'inci sınıfların okuduğu bir kitaptır. Bu kitap okullara daha üç gün önce gelmiştir. Belki de bazı ilkökullara hâlâ daha gitmemiştir, bilmiyorum ama gelen okullara daha üç gün önce gelmiştir. Bu kitap Türkiye'de basılmaktadır. Bu kitabın içerisindeki okuma parçaları kendi ülkemize uygun parçalar mıdır, değil midir, onu hiç araştırmaya gerek yoktur. Önemli olan entegrasyon tamamı, Türkiye ile bütünleşme eğitimde, bu anlayış olduğuna göre geliyor bu kitap Türkiye'den ve biz de çocuklarımıza bunu veriyoruz.

Şimdi değerli arkadaşlar; bu kitap dağıtılırken bu sorunlar da geldi gündeme. Bizde ilkökul 5'inci sınıf okuma kitabı 6'ncı sınıflara okutulmaktadır. 1'inci sınıflar alfabeyi okumaktadır, 5'inci sınıflar 6'ncı sınıflar tarafından okunmaktadır. 5'nciler üzerinde sınıf dört yazan 4'üncü sınıflar üç yazan, 3'ncüler iki yazan, 2'nciler üzerinde sınıf bir yazan kitapları okumaktadırlar. Ve şimdi bir kargaşa doğdu okullarda. Bu sene 5'inci sınıfı bitirecek olan öğrenci ortaokula gidecektir. 5'inci sınıfa bu kitapların üzerinde sınıf dört yazılı olanları verilmiştir. Demek oluyor ki, bizim buradaki okuyan çocuğumuz ortaokula giderken Türkiye'deki 5'inci sınıf çocuğunun seviyesinde bir okuma bilgisine sahip olacaktır. Böylesine

çekişkileri de beraberinde yaşıyoruz, görüyoruz. Ders kitaplarının ülkemizde yazılıp basılması gerekliliği görüyoruz ki giderek önem kazanmaktadır. Bu yönde atılacak dımlı adımlar bilinsin ki Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak bizden mutlaka destek bulacaktır. Yalnız bu konuda birkaç noktaya işaret etmek gereğini duymaktayız. Bu az evvel verdiğim örnek bunlardan biridir. Aynı zamanda bu kitabı açıp baktığımızda kendi çocuklarımızın anlayabileceği, kendi çevrelerine uygun parçaları da içermemektedir. Yani bu sakıncaları mutlaka aşmamız gerekiyor. Yani ülkemizde kitap basacağız diye Türkiye'de basılan bir kitabı alıp kopya etme, ona benzer bu kitaplarda yer alan bulguları aynı şekilde aktarmak ve işte Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı yayınları diye üzerine şey koymak da yeterli değildir. Anayasada ve Milli Eğitim Yasasında layikliğin esas olduğu vurgulanmaktadır. Ve eğitimin, din eğitiminin koşullandırmayı öngörmeden, din kültürü, daha doğrusu, din eğitimi de değil, din kültürünün Devlet eliyle verilebileceği yazılmaktadır. Daha benden önce konuşan Sayın Durduran bu laiklik konusuna çok doğru bir biçimde yaklaşmıştır. Ve ortaya koyduğu düşünceler gerçekten çarpıcıdır.

Şimdi gerçekten bizde bu laikliğe gerektiği gibi yuluyor mu? Söylendiği gibi mi yaşanan olaylar, yaşanan gerçekler söylendiği gibi mi? Ortaokul birinci sınıfında okunan bir Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi kitabını açtığımızda, izin verirsiniz bazı sayfalarında şöyle yazılara rastlamaktayız; Arap harflerle değil ama Türkçe harflerle şöyle yazılara rastlamaktayız. "Fil Süresi" diyor.

"Elemtera keyfe fe'ale rabbûke bi-ashâbi'l-fil.
Elem yec'al keydehüm fi taddil. Ve ersele aleyhim tayran
ebâbil. Termihim bihicâratın min siccil. Fece'alehüm
ke'asfin me'kûl"

Şimdi bu süre, bu Arapça anlatımı içerisinde din kitapları içerisinde yer alıyor. Aşağıda da Türkçesi veriliyor. Neymiş bu Sürenin anlamı?

"Rabbinin fil sahiplerine nasıl yaptığını görmedin mi? O, bunların tuzaklarını boşa çıkarmadı mı? Üzerlerine sürü sürü kuşlar gönderdi. Bu kuşlar, onlara pişirilmiş taşlar atıyorlardı. Derken Allah onları yenik ekin sapı gibi yapıverdi."

Türkçesi de bu. Ve bunun gibi epeyi süre var bu kitapta, birinci sınıfta okutulan kitapta. Ve ilginçtir bu sayfada, yani bu sürelerin yer aldığı sayfada öğrencinin bir notu vardır. Diyor ki, ödev, süreler deftere yazılacak ve ezberlenecek.

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Hani ezber kalktıydı Hocam?

OZKER OZGUR (Lefkoşa) (Yerinden) - Din kültürü mü şimdi?

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - İkinci sınıfta okutulan Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi Kitabından, bir sayfadan şöyle şeyler okuyoruz, "Ahret Nedir?" Bu konuda tanım yapılıyor. Diyor ki; "dünyanın da bir ömrü, bir sonu vardır. Dünyanın bu son bulma anına "kıyametin kopması" diyoruz. Bundan sonra, Yüce Allah yeni bir âlem yaratacak, bütün ölüleri diriltecek ve hepsini "Maşer" denilen yerde toplayacaktır. İşte bu yeni âleme "âhiret âlemi" ve bu yeni âlemin başlangıcı güne de âhiret günü denir.

İnsana hayat ve canlılık veren ruh, insanın ölümüyle bedenden ayrılır ve ruhlar âlemine gider.

Kıyametin kopma zamanı gelince İsrâfil adlı melek Allah'ın emriyle Sûr'a üfleyecek bütün bu âlemin düzeni bozacak, her şey alt-üst olup taş üstünde taş kalmayacak ve bu dünya hayatı son bulacaktır.

İsrâfil'in Sûr'a..." Bu Sûr neyse pek araştırma olmağı da buâamadım. "İsrâfil'in Sûr'a ikinci defa üflemesiyle bütün ölüler dirilecek ve yeni bir âlem kurulacaktır. Burada

insanlara dünyada yaptıkları bütün iyilik ve kötülükleri açıkça gösterilecektir. Sevabı, yani iyilikleri çok olanlar Cennete gideceklerdir, Günahı, yani kötülükleri çok olan müslümanlar günahlarının cezasını görmek üzere Cehenneme gireceklerdir. "Nazi kampları gibi.

OZKER OZGUR (Lefkoşa) (Yerinden) - Hristiyanlarla beraber gidecek bunlar.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Evet, "Bunları Yüce Allah dilerse affeder, dilerse cezalarını çektikten sonra yine Cennete koyar..." Yani esir kamplarında cezalarını çektikten sonra yine çıkabilirlermiş.

MUSTAFA ADAOGLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Karıştırmayın yahu Kemal onları.

MILLİ EĞİTİM ve KÜLTÜR BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden) - Şimdi İslâm dinini yargılamaya kalktılar.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Yani yargılamayın.

SALİH COŞAR (Devamla) - Saçma artık.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden)-
Şimdi İslâm dinini yargılamaya başladı, saçma.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Bu konuda Yüce Allah şöyle
buyuruyor.

ÖZKER ÖZGÜR (Lefkoşa)(Yerinden) - Ne oldu yani ?
Bunlar öğretilir çocuklara.

SALİH COŞAR (Devamla) - Seni inanmaya zorlayan mı var?

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Çocuğu inanmaya zorluyorsun.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) şura üflenince Allah'ın
dilediği bir yana, göklerde olanlar yerde olanlar baygın
düşer, sonra şura bir daha üflenince hemen hepsi ayağa
kalkıp bakışır dururlar. Şimdi bu şeyleri okuduktan sonra
ilkokullarımızda din kültürü mü yapıldığı, ortaokullarımızda
din kültürü mü verildiği, yoksa koşullandırarak bir din eğiti-
mi mi verildiği açıkca ortaya çıkmaktadır.

SALİH USAR(Girne)(Yerinden)Eğitimimiz bilimsel ve
çağdaştır dedi Sayın Bakan.

SALİH COŞAR (Devamla) - İsa'yı da öğretiriz ne var?

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Şimdi Sayın Başkan, değerli
milletvekilleri; kitapların içeriği yönünde kendi görüşümüzü
saklı tutuyoruz dedik. Kitaplar kendi ülkemizde basılsın
ama içeriği ile ilgili de birtakım düşüncelerimiz vardır.
Özellikle Türkçe okuma-kitapları, sosyal bilgiler kitapları,
tarih, yani sosyal içerikli kitaplarda konular seçilirken
barış, dostluk, kardeşliği işleyen, şöven duyguları körük-
lemeyen özellikler taşınmalıdır, bize göre. Bu bize göre.
Bunu niçin söylüyoruz? Çocuklarımız, yeni nesil görüyoruz
ki, okulların dışında da birtakım etkilenmeler içerisinde-
ler. Filmler seyretmektedirler, videoyu takar üzerine ve
seyreder. Neler seyrediliyor, ne tür şeyler yaygındır da
üstelik bakıyoruz. Bakıyoruz eskiden vahşi batının kavboy-
ları seyredilirdi, o vahşi batının adamlarını nasıl öldürdüğünü

onların peşine nasıl düştüğünü gösteriyorlardı. Şimdi Roki, Rambo ve uzay savaşları filimleri seyredilmektedir. Bunlar önemli ölçüde çocuklarımızı etkilemektedirler ve değerli milletvekilleri; insanlık, içinde bulunduğumuz yüz yıl içinde iki büyük savaş yaşadı. Yüz binlerce insan öldü. İnsanlık savaşı lanetledi ama savaşlar bitmedi. Ülkemiz insanı savaşı gördü, yaşadı, acısını duydu, hâlâ daha duyuyor. İşte İsrail-Lübnan savaşı, iç karışıklıklar, Beyrutlu çocuğun gözlerindeki o acı, o korku işte İran'la Irak'ın uzayıp giden anlamsız savaşları, işte cephelerde on üç, on dört yaşlarındaki çocuklar, bombalanan okullar hastaneler, sanayi kuruluşları, kimsesiz kalma, yarına çıkmama korkuları. Dünya huzurlu değil. Sancı içindedir. İşte Latin Amerika ülkelerinde iç karışıklıklar ve sınır savaşları, her yerde kan her yerde barut. İşte Güney Afrika'da ırkçı beyaz azınlık tarafından saldırıya uğrayan, öldürülen zenci çocukları. İşte sürüp giden savaş tehlikesi sözleri ve tehlikeli boyutlara varan silahlanma yarışı. Denizlerde savaş oyunları tatbikatlar. İşte silahlanmaya ayrılan paralarla belki de sorunları kökünden çözülebilecek olan Afrikalı açlar, şiş karınlı bir deri bir kemik çocuklar. İşte televizyon ekranlarından izlediğimiz savaş görüntüleri uzaydaki temsili savaş projeleri, pentagonun güçleri, yıldızlar savaş projeleri. İşte atom başlıklı füzeler, notron bombaları, nükleer silah depoları ve dünyamız patlamaya hazır bir bomba. İşte bunun içindir ki ülkemiz çocuklarının ve gençlerinin barışçı düşüncelerle yetiştirilmesi gerekmektedir. Yeni nesillerin, yeni savaşlara katkı değil, gerek ülkemiz için, gerek bölgemiz için ve dünyamız için barışa katkı yapması için yetiştirilmelidir diyoruz. Eğer Sayın Bakanımızın da sunuş konuşmasında da belirttiği gibi çağı yakalamak istiyorsak, çağın gerisinde kalmamak istiyorsak çağdaş düşünceyi mutlaka ve mutlaka vermemiz gerekmektedir.

Çağdaş düşüncede harp kışkırtıcılığı yoktur. Bugün barış en önde mücadele edilen bir konudur. Biz olaya tek yönlü de bakmamaktayız.

VEHBİ Z. SERTER (Lefkoşa) (Yerinden) - Güneye ne bakman be kardeşim?

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Biz olaya tek yönlü de bakmamaktayız.

OZKER OZGUR (Lefkoşa) (Yerinden) - Doğru mu onun yaptıkları?

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - O yanlış yaparsa biz de mi yanlış yapalım?

VEHBİ Z. SERTER (Devamla) - Ayıp vallahi, barışı istemeyen mi var?

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Biliyoruz ki bu ülkede gerçek barışa ulaşabilmek için tek yönlü barışı savunmakla olmaz. Bu Rumların da barışçı düşünceleri egemen kılmasıyla birlikte olacaktır. Bu bir doğrudur. Ama biz hem Kıbrıs'ta Türk tarafına, Türk yetkililerine, hem de Kıbrıs'ta Rum tarafına, Rum yetkililerine bu yönde seslenmek istiyoruz. Ve bunu görev bilmekteyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öğretmenlerin ve eğitimcilerin hizmet içi eğitimle daha da yetiştirilmelerini, çağın gereklerine uygun bilgi eğitim öğretim teknikleri kazanmalarını sağlamak önemli bir olaydır ve gereklidir da. Yalnız bu olayı gerçekten öğretmen ve eğitimcilerin meslek içinde yetiştirme esprisi içerisinde ele alırsanız ve uygulamayı bu doğrultuda yaparsanız anlam kazanır. Yoksa hizmet içi

eğitim derken bir yıllık, altı aylık, üç aylık, ya da değişik süreli kurslar için yurt dışına üç-beş kişiyi göndererek yetiştirseniz bu doğru olamaz.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden) - Hep işleri çözüyorlar bu memlekette değil mi?

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Barış isteyince...

SALİH COŞAR (Devamla) - Herhalde her gece rüya görürsünüz.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Bu tabii zihniyet meselesidir efendim. Barış istemeyi biz, barışı savunmayı bir erdem olarak kabul ediyoruz...

SALİH COŞAR (Devamla) - Eyledir.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Kimisine göre de barışı savunmak hainliktir. Bu bir zihniyet, düşünce meselesidir efendim.

OZKER OZGUR (Devamla) - Bakana göre masal gazeldir efendim.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Masal gazel olarak da değerlendirilebilir.

SALİH COŞAR (Devamla) - Kim söyledi? Böyle bir şey yoktur.

OZKER OZGUR (Devamla) - Çağı yakalayacak adam.

SALİH COŞAR (Devamla) - Ülkede yok oğlum öyle bir şey.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Bu ülke dünyanın içerisinde, dünyanın üzerinde yer alan bir yerdir. Bir parçacıktır Sayın Bakan. Bu ülke dünyanın dışında değildir.

SALİH COŞAR (Devamla) - Görüyoruz işte.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Dünyanın dedik patlamaya hazır bir bombadır. Bu nedenle biz barışın savunulması, hele hele eğitim etkinliklerinde yer almasını savunmaktayız.

Geliyoruz bu hizmet içi eğitim konusuna. Bu hizmet içi konusunda gerçekten öğretmenleri, eğitimcileri hizmet içinde yaşarken, çalışırken eğitmek, yetiştirmek, daha ileri götürmek amaçlanmalıdır. Ama durum o mudur? Yani hizmet içi eğitim derken, öğretmenler, eğitimciler kendi meslekleri içerisinde mi yetiştiriliyorlar? Yoksa üç-beş kişinin kısa süreli burslarla dışarıya gönderilerek, kurslar takip edilerek bu iş kapatılıyor mu? Aslında bu kurslar gereksizdir demiyoruz. Yani dışarıda takip edilen kurslar bir aylık, iki aylık, altı aylık, bir yıllık, iki yıllık kurslar gereksizdir demiyoruz. Bunlar da olsun, bunlar da yapılsın. Ama hizmet içinde eğitimciyi, öğretmeni yetiştirmek denirken bizim anladığımız, bütün kadroları çağın gereklilerini takip edebilecek duruma, eğitim de o düzeye çıkarılabilecek duruma getirilmelidir. Bizim anladığımız budur.

Eğer bu hizmet içi eğitim konusunda sayıyı üç-beş tutarsanız, terfi istekleri ve bir daha yüksek baremden emekliye ayrılma güdüsünün ötesinde işe yarayan bir uygulama ortaya koymuş olamazsınız. Yani adam der, ben bu kursa katılayım, bu kursa katılınca nasıl olsa bir basamacık daha ileriye atlayacağım, terfi edeceğim veyahut da yaşı da yaksınsa, tamamdır, bu kursa katıldıktan sonra basayım istifayı çıkayım. Oldu, yani geçmişte oldu bunlar onun için söylüyoruz. Bu söylediklerimize bir örnek de getirmek istiyorum. Bakanlar Burulunun 1986-87 hizmet yılında, hizmet içi eğitim programı çerçevesindeki bir kararı vardır. Bu karar şöyledir:

Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı'yla

a) Dış İlişkiler ve Yüksek Öğretim Müdürlüğü

(1) İngilizce eğitim sistemi ve belgelerin değerlendirilmesi, İngiltere'de olacak bu. Bir kişiye, süresi de bir aylık.

b) 1. Eğitimde ölçme ve değerlendirme için bir kişi onbeş günlük,

2. Eğitim teknolojisi için bir kişi on beş günlük süreyle bir kurs ve teftiş teknikleri için iki müfettişe yirmi günlük bir kurs.

Değerli milletvekilleri; 1987 Geçiş Yılı Programında öğretmenlerin lojman sorununa çözüm getirileceği yazılıdır. Bütçeye bakıyoruz, bu amaç için tek kuruluşluk bir ödenek konmuş değildir. Bu lojman sorunu ödenek olmadığına göre nasıl çözümlenecektir merak ediyoruz. Bütçe böyle bir sorun yok diyor, ödenek konmadığına göre böyle bir sorun yok demektir. Program böyle bir sorun var demektir. Çok ilginçtir, bir konuda hem var, hem yok olayı çakışmış oluyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her ne kadar da bizde öğretmen açığı yok deniyorsa da bütçedeki rakamlar öyle söylemiyor. Bütçedeki rakamlara göre 370 ilkokul, anaokul, özel eğitim, 182 genel orta öğretim, 59 ortaokul, 45 mesleki teknik olmak üzere toplam 656 öğretmen münhali vardır. Doğrudur ki bu sayı içerisinde iki yıllık deneme süresini doldurmayan öğretmenler de vardır. Ama yine de özellikle ilkokullarda geçici olarak görevlendirilen ve mesleği öğretmenlik olmayan kişilerle kadrolar doldurulmuştur. Denecek ki Öğretmen Kolejinin alınan öğrencilerle bu sorun çözüme kavuşturulacaktır.

Şimdi söz Öğretmen Kolejinin gelmişken, Öğretmen Kolejindeki duruma da bir göz atmak, bir bakış atmak istiyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir süre önce Öğretmen Kolejinin öğrenci alınacağı duyurusu yapıldı, müracaat kabul edildi, bir takım insanlar müracaat ettiler, 3000 Türk Lirası harcı da yatırdılar, imtihana girme hakkını kazandılar. İmtihana girdiler. 1000'in üzerinde

Öğrenci bu imtihanlara katıldı, 6 dönemlerde öğrendiğimize göre Öğretmen Kolejine 80 civarında öğrenci alınacağı söyleniyordu. Daha sonra bu karar değiştirildi, bir takım çocuklar, öğrenciler mülakatlara çağrıldılar, bu mülakatlar yapıldı, edildi, sayı dendi ki bu kadara çıkarılacak. Elimizde bir şey vardır. Basına yansıyan biçimiyle Öğretmen Kolejine alınacak öğrenciler açıklandı ve bu açıklamada Öğretmen Kolejine alınan öğrenci sayısının toplam olarak 122 olduğu gösteriliyor ki bunlar 106 kişi imtihan sonuçlarına göre alınacak öğrencilerdi. Dört öğrenci okul birincisiydi ve on iki tane de şehit çocuğu idi. Bu öğrencilerin hepsinin toplamı 122'ydi. Şimdi biz bilmiyoruz Öğretmen Kolejinde gerçekten kaç tane öğrenci vardır? 122 midir? Şimdi Öğretmen Kolejine alınan öğrenci sayısı 122 midir, kaçtır? Sayın Bakanın bize dağıttığı, sunuş konuşması sırasında dağıttığı metinde bu sayıyı bir yerde 187 olarak görüyoruz, bir başka yerde 183 olarak görüyoruz.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden)-
Onu bile anlamadın yahu.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Bir yerde 187 olarak gösteriliyor, obür yanda, açıktır, öğrenim süresi dört yıla çıkarılmış olan Türk Öğretmen Kolejine ilkokul öğretmeni ihtiyacımız dikkate alınarak bu yıl 183 öğrenci alınmıştır.

SALİH COŞAR (Devamla) - Evet.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Deniyor bu şeyde...

SALİH COŞAR (Devamla) - Dört de Türkiye'li var 187.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Bu şeyde deniyor bu. Şimdi biz Öğretmen Kolejinde okuyan öğrenci sayısını nasıl bilelim? Hangisidir doğru, 183 müdür, 187 midir, basına açıklanan şekli midir, 122 midir yani?

Peki bu şeyler nasıl böyle dağınıklık arz ediyor, niye yani belli olmuyor ve biz de bilemiyoruz. Bir milletvekili olarak ben şimdi şu anda Öğretmen Kolejinde gerçekten kaç tane öğrenci olduğunu bilmemekteyim. Resmi rakam olarak elimde gerçekten dayanabileceğim bir şey yoktur. Çünkü bakıyorum resmi sayacağım takamlardan bir tanesi yüz seksen dört, birisi yüz seksen yedi, birisi yüz seksen üç demektedir. Şimdi efendim bütün bu şeyler nerden kaynaklanıyor ona bakmak gerekiyor aslında.

Niçin bunlar oluyor. Bir kere Öğretmen Kolejinde öğrenci almak koşulları, şartları herhangi bir esasa bağlanmamıştır, rastgele gidiyor bu işler. Çağrılır bir takım insanlar, ey liseyi bitiren çocuklar, geliniz de sizi Öğretmen Kolejinde alacağız denir. Başvurur insanlar işte liseyi bitiren öğrenciler başvururlar, imtihana girerler, ondan sonra ne o öğrenciler bilir neye göre bu okula gireceklerini, ne yetkililer bilir bu okula hangi koşullarla gireceğini, hiçbirisi bilmez. Bir kurul oluşturulur, bu kurul çağırır bu insanları karşısına puanı tutan, iyi puan alanları çağırır karşısına, sen girebilirsin, sen giremen falan, belirler bir sayı, derki doksan kişi alacağız. Sonra cırlar bu kurul, doksan kişiden vazgeçilir bu defa çıkarılır 180'e, 160'a. Anlamıyoruz yani böylesine bir kargaşa ortamı.

Şimdi tabii birtakım insanların kafasına soru işaretleri yayılır. Gerçekten yani bu Koleje alınan bu öğrenciler haksızlık yapıldı ve haksız birtakım şeylerle alındı demiyoruz ama insanlarda bu kuşkular, bu soru işaretleri ister istemez takılır kafalarına. İnsanların kafalarına takılır. Neden acaba ilk dediler bu kadar alacağız? Acaba birceğiz arkalı, birceğiz hatırlı, birceğiz şeyin evladı

istendi alınsın bu okula da işte açtılar kapıyı biraz daha. işte diğerlerinin de fakir fukara çocuğundan birkaç kişide mi girdi? Büyümesine söylentiler, büyümesine kuşkular söylenir durur. Bir esas yok. Ümit ederiz ki bir esasa bağlanacaktır. Deniyor ki Öğretmen Koleji Doğu Akdeniz Üniversitesine bağlanacak ve dört yıla çıkarılacak, kararı da alınmıştır. Şimdi Öğretmen Kolejinin Doğu Akdeniz Üniversitesine bağlanmasıyla ortaya çıkacak sorunlar uygulamaya geçildikten sonra ancak görülecektir. Bize göre birtakım sorunların da beraberinde getirecektir bu uygulama. Fakat yine de şunu söyleyim yani Öğretmen Kolejinin Doğu Akdeniz Üniversitesine bağladığınız zaman acaba sorunu çözdünüz mü? Öğretmen Kolejinin üç seneden dört seneye çıkardığınız zaman, süresini üçten dörde çıkardığınız zaman acaba sorun çözümlenecek mi? O yönde okul açılmıştır, okul çalışmaya başlamıştır. Neler yapıldı? Yeterli kadrolar oluştu mu? 187 tane öğrenci bu okulda okumaktadır. Yine Ortaokul öğretmenleri yahutta liseden part-time olarak getirtilen öğretmenler bu okulda öğretmenlik yapmaya devam mı ediyorlar? Programlar gerçekten çağın öngördüğü programlar biçiminde oldu mu? Bütün bunlar ortada duran soru işaretleridir. Bu arada Öğretmen Koleji öğrencilerine öngörülmekte olan yirmi bin Türk Lirası ayda burs ödeneğinin de yeterli bir ödenek olmadığı da aşıkardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüksek öğrenim konusuna yaklaşacak olursak, Doğu Akdeniz Üniversitesi diye bir üniversite kuruldu. Bu bir vakıf üniversitesi olarak öngörüldü, kurulduğu, işte Bakanların verdiği listede yer alan isimlerin ve Cumhurbaşkanının onayı ile yöneticiler kurulunun yönetimi altında açılan bir vakıf üniversitesi oluyor Doğu Akdeniz Üniversitesi.

Tabii bütçede bu Doğu Akdeniz Üniversitesi adının da olmadığını gördük. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Üniversitesi diye yazıldı, bilmiyorum yani bilinçli bir hata mıdır, yoksa gerçekten gözden kaçan bir hata mıdır, onu bilemeyeceğim.

Şimdi Doğu Akdeniz Üniversitesinin açılışı 6 Ekim'de olacak diye duyuru yapıldı. Duyuruldu, ondan sonra baktılar, Vah, ne sınıflar hazır, ne yurtlar hazır, bu tarihte bu Üniversiteyi açamayız dediler ve bu açılışı 27 Ekim'e ertelediler. Bu açılışa, yani Doğu Akdeniz Üniversitesinin açılışına biz de gittik. O açılıшта biz de bulduk. Hani o meşhur Cumhurbaşkanımızın Kur'an'lı açılış konuşması ile yapılan o açılışa. Bu açılışa gittiğimizde ne gördük? Açılışa öğrenciler itibar etmiyor. Katılmıyor öğrenciler şeye, kendi okullarının açılışına katılmıyor ve boykot yapıyorlar. Boykot ilân etti öğrenciler okulun açılışını, kendisi okuyacak, bu okulda kendisi okuyacak ve boykot ediyor. Biz bu açılışa katılmıyoruz dediler. Neden? Çünkü sorunlu başlatılmış bir yaklaşım. Yani öğrencileri tedirgin eden bir takım hususlar var. Verilen burslardır, istenen harçlardır, bu harçlardaki dengesizliklerdir, şudur, budur bir sürü sorun var ve öğrenciler bu açılışı boykot ediyor. Biz bu Doğu Akdeniz Üniversitesi Yasasının görüşüldüğü dönemlerde de eğer bir üniversite kurulacak ise bu üniversitenin özerk ve demokratik bir üniversite olması gerekir demiştik. Bunu savunmuş idik, olmadı. Basında izledik, Fransayı bir öğrenci hareketi dalgası aldı, yükseldi, Basında biz de izledik. Neydi bu öğrenci hareketi? Orda da Üniversite Yasasını değiştirmeye yönelik, geriye doğru bir adım atılmak istendi ve öğrenciler bunu boykot ettiler, yürüyüşler düzenlediler, Üniversitenin özerk olması, demokratik olmasını istediler. Sonra gene öğrendik ki Fransa'da gerek Üniversiteler Bakanı, gerekse bu eğitim konuları ile ilgili

Bakan geriye adım attı, bu Üniversiteler Yasası geri çekildi. Biz de Doğu Akdeniz Üniversitesi bir vakıf üniversitesi olarak kuruldu, bir vakıf yöneticiler kurulunun emrine verildi ve ilginçtir, yine basından izledik, acaba bu işlerin içerisinde kimler oldu, kimler yardımcı oldu ve ilginçtir bu tutanaklara geçmesi açısından da söylemek istiyorum. Bu vakıf üniversitesi olan Doğu Akdeniz Üniversitesinin açılış çalışmalarına katılan profesörlerden birisi olan Tarık Somer, Ankara Üniversitesi Rektörüdür galiba. Tarık Somer, Türkeş'in büyük hayranlarından birisiymiş. Basında öğrendik. Nerden öğrendik bunu? Bakınız, geçtiğimiz hafta içinde Başbakan Eroğlu'nun tabii eski olduğu için yani geçtiğimiz hafta derken bu geçtiğimiz hafta değil, basına yansıdığı dönemin öncesinde bir hafta öncesinde Başbakan Eroğlu'nun ağırbaşlı Ankara Üniversitesi Rektörü Tarık Somer'in kendi el yazısıyla yazdığı bir mektup, geçtiğimiz günlerde Türkiye'de yayınlanmakta olan Bilim ve Sanat dergisinin Temmuz sayısında yer aldı. Somer'in 26 Ocak 1981 tarihli mektubu Profesör Dr. Hasan Tan'a yazılmıştır. Bu mektupta Profesör Dr. Tarık Somer'in Türkiye'de yayınlanan mektubunun tam metni şöyledir: Ben tam metnini okumayacağım, belli bir takım pasajlar okumak istiyorum. Türkiye'den ara sıra haber alıyorum. Mektuptan anlaşılacağı üzere Türkiye'de değildir bu profesör, Türkiye dışındadır.

Ve Türkiye'den ara sıra haber alıyorum. Radyo bazen alır bazen almaz. Kenan Evren sırf sol ve CHP korkusuyla milliyetçilere yapılan eziyet ve terbiyesizliğe güzyumuyor. Tarafsız görüneneğim diye MHP'ye çatmaları nefretimi çekiyor.

Geçen gün Türkeş'e, Agah Oktay Güner'e ve Sadi Somuncuoğlu'na teselli mektupları yazdım. Komonistlere karşı canıyla mücadele veren kişilere, yüzlerce şehit olan, kahpece öldürülen milliyetçilere yapılan bu muameleyi hazmedemiyorum." Bu Üniversitenin açılışında payı olan, görevi olan, rolü olan bir profesör. Tarık Somer.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI SALİH COŞAR
(Yerinden) - Kim söyledi?

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Efendim?

SALİH COŞAR (Devamla) - Rolü yok Tarık Somer'in, ilgisi de yok. Hiç ilgisi yok, alakası yok.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Siz diyorsunuz onu.

SALİH COŞAR (Devamla) - Kim söyleyecek? Ben söylemezsem herhalde köşedeki Ahmet dayı söyleyecek değildir. Pek tabii ben söyleyeceğim kimin ilgisi olacak.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Bu Üniversitenin açılışında...

SALİH COŞAR (Devamla) - Varsayımlarla ahkam kesen, alakası yok.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Bu Üniversitenin açılışında...

AKTAN SADIK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Belkide hiç gelmedi memlekete.

SALİH COŞAR (Devamla) - Memlekete geldi o başka mesele.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Yine gördük ki birtakım çevreler yine Üniversitenin açılışında bazı tepkilerde bulundu. Bazı tepkiler gösterdi. Bu tepkilerinin nedenlerini ondan sonra araştırdık öğrendik. Ve gördük ki bu tepkileri, gösterilen bu tepkileri Doğu Akdeniz Üniversitesi Kuruluş Yasası ile ilgili madde 26 (2) altında yapılan akademik personelin kadro ve çalışma Tüzüğündeki içeriğine yöneliktir. Bu akademik personelinin kadro ve çalışma Tüzüğünde anladığımız kadarıyla büyük oranda tepki ortaya konan baremler. Bu baremlerin karşılığında öngörülen ödeneklerdir birisi ki bu Tüzüğe göre üniversite için yedi tane barem öngörülmektedir birden yediye kadar. Bu öngörülen baremlerdeki ödenekleri ele aldığımızda görürüz ki birinci barem ile yedinci barem arasında dört katlık bir fark vardır. Ve aynı zamanda da bu farkı açacak üst taraftan bazı ek ödeneklerde sözkonusudur. Yüzde yirmi beşlik, yüzde yirmilik, yüzde on beşlik gibi değişik ödenekler bu farkı daha da açmaktadır. Ve bir de anladığımız kadarıyla doçent yardımcılığı görevinde bazı bölümlerde doktora derecesi istenirken bazı bölümlerde doktora derecesi istenmemektedir. Ki bunlardan birisi Tüzükte şöyle denmektedir. Üniversitedeki eğitim, öğretim, programlarıyla ilgili bir alanda doktora yapmış olmak atanan niteliklerdir doçent yardımcısı olabilmek için. Fakat mimarlık konusunda doktora derecesi koşul değildir. Yani bir bölüme doktora derecesi koşulu getirilmemektedir. Tabii daha detayda birtakım aksaklıklar bu tepki gösteren çevrelerde var mı onu daha sonra göreceğiz, yaşayacağız.

Bu Doğu Akdeniz Üniversitesi açıldı, öğrenciler gelmeye başladı, tepkileriyle başladı, ondan sonra sorunlar devam etmektedir. Bu sorunlardan bir tanesine baktık ki öğrenci yığınağı oluyor ya Mağusa yöresinde ev kiralari fırladı. Astronomik birtakım rakamlara çıktı. Ne? Öğrenciler bu evlerde kalmak durumundadır.

Bir odaya 40-50-60 bin Türk Liralık bir kira ödeneği talep edilmektedir. Baktık, yeni dönemlerde öğrendik ki yurtlar açıldığında bu Doğu Akdeniz Üniversitesi Yurt Müdürlüğüne emekli bir öğretmen getirildi. Ve Üniversitede kitapsız ve kitaplar yerine bir takım metinlerin fotokopileri ile eğitimin yürütüldüğünü görüyoruz.

Açık Öğretim Fakültesine gelince, Açık Öğretim Fakültesinde bu televizyondan da yayımlanan bu Açık Öğretim Fakültesinde kitapların zamanında ulaşamaması, yüz yüze eğitimin aksamaması nedeniyle evvelki yıl %80 oranındaki başarı durumu geçen yıl %12'ye düştü. Açık Öğretim Fakültesinde de iyiye doğru bir gidiş olmadığı, geriye doğru bir gidiş gözlemlendi. Bu yıl olumlu bir adım atıldığını gördük, onu söylemekte yarar vardır, ve bunu söyleyebiliriz. Bu yıl gerçekten memurların da bu Açık Öğretim Fakültesinden yararlanacak memurların da yüz yüze eğitim yapabilmeleri için izin verileceği, bu memurlara izin verileceği duyuruldu. Bu olumlu bir adımdır ama, bununla da yetmez. Bunun sağlanabilmesi gerçekleştirilmesi için de Türkiye'den bu dersleri verecek olan profesörlerin veyahut da eğitim, öğretim elemanlarının zamanında buralara gelmesi, ulaşması ve bu yüz yüze eğitimin tam anlamıyla gerektiği biçimde yerine getirilmesi gerekmektedir.

Sayın Durduran da bahsetti, bir yüksek okul mudur bilmiyoruz ama bir yüksek olduğu söylenen UCBM, yahut UCBM, Univercity College of Business and Management adı altındaki bir yüksek okul, özel okul Girne'de açıldıydı. Sonra bu yüksek okul kapandı. Denklik meselesi gündeme gelince bu okul kapandı. Ne yapacağız şimdi? Bu okulda bir takım insanlar var, öğrenciler var, işte askerlikten Sayın Durduran'ın da söylediği gibi askerlikten kurtarmak için bir olanak yakalamış insanlar orda okuyorlar falan. E şimdi ne olacak? çaresine bakmalı. O tavrın yanlış, doğru olduğunu söylemek istemiyorum ama alındı öğrenciler Yüksek Teknoloji Enstitüsüne, imtihansız kondu. Yeniden açıldı şimdi bu Univercity College of

Busines and Management adlı okul gene açıldı. Şimdi biz merak ediyoruz. Acaba yine bu okul kapanıp da bu defa Doğu Akdeniz Üniversitesine sığrama tahtası olacak mıdır?

Şimdi bu okul, yani Univercity College of Busines and Management diye bilinen bu okulun denkliği, yani bir yüksek okulda öngörülecek bir takım koşullar var mıdır, yok mudur, o da belli değildir. Denkliği sağlandı mı sağlanmadı mı, o da belli değildir. Tabii buna sözü getirmişken yeni bir şeyler daha öğreniyoruz. Baktı bir takım insanlar herhalde, bu işte para var, gelir getiren bir meseledir, talep ediyor bu deva ilkokul düzeyinden başlayacak bir özel okulculuk yapılsın. Merak etti bir takım insanlar, öyle görüyoruz biz. Para var, istek de var falan, ilkokul düzeyinde bir okul açayım, bir okulcuk açayım, parayı alayım ve çocukları eğiteyim ve o yönde de bir Yasa Tasarısı hazırlanmıştır. Meclise daha getirilmedi ama gelecektir.

Türkiye'de yüksek öğretimde olan öğrenciler için durum nedir? Bir kere Türkiye'de yüksek öğrenimde bulunan öğrencilerimize halâ daha bir Kıbrıs Yurdu açılmamıştır. Hiçbir yerde. Ne İstanbul'da ne Ankara'da ne İzmir'de ne başka bir yerde bir Kıbrıs Öğrenciler Yurdu açılmamıştır. Geçmişte bu yurtlar vardı ve öğrenciler de bu durumdan memnundular.

Kıbrıs yurtlarından vazgeçtik. Kıbrıs yurtları yok, öğrenciler ya üç beşi bir araya gelerek bir oda kir alıyorlar, bir ev kir alıyorlar orda kalıyorlar, koşullar sağlıklı mıdır, değil midir o ayrı bir konu. Veya içte Türkiye'deki Kredi ve Yurtlar Kurumunda olanak bulanlar o yurtlarda kalıyorlar.

Biz diyoruz ki bu Kıbrıs yurtları mutlaka açılmalıdır. Türkiye'de Kıbrıslı öğrencilere hizmet edecek Kıbrıs yurtları mutlaka açılmalıdır. Burslar, öngörülen burslar günün koşullarına göre yetersizdir. Bu burs konusu da yeni bir tartışmayı gündeme getiriyor. Görüyoruz ki burs vermek yerine nakdi yardım vermek yönüne gidiyor. Bunun doğruluğu, yanlışlığı şimdi bu aşamada belki tartışılmaz ama aslında eğer planlamak istiyorsak eğitimimizi kendi ihtiyaçlarımıza göre bir eğitim öngörüyorsak, eğitilmiş insan gücü öngörüyorsak öncelikle bursu esas almamız gerekmektedir. Bundan vazgeçilmektedir gördüğümüz kadarıyla.

Öğrencilerden aldığımız birtakım şikayetlere göre verilen bu bursların yetersizliği sözkonusudur. Bunun yanında öğrencilerimizin daha daha sorunları vardır, şikayetleri vardır. Bunlardan bir tanesi Örneğin Kıbrıs Türk Hava Yollarının eskiden uygulamakta olduğu indirimli uçak bileti uygulamasından vazgeçilmiştir ki şimdiki uygulama şöyle oluyor. Tam bilet, uçak bileti olarak söylüyorum tam biletin fiyatı yıllık olarak kesilirse, bir yıllığına kesilirse siviller için elli dokuz bin sekiz yüz Türk Lirasıdır. Eğer aylık olarak kesilirse kırkdört bin Türk Lirasıdır. İndirimli bilet, yani öğrencilere uygulanan bilet fiyatı ise kırk iki bin Türk Lirasıdır. Öğrencilerimizin yıllık bilet kesme şeyi olmadığına göre ancak bir aylık sivillere kesilen uçak biletlerinden ancak iki bin Türk Lirası daha aşağıdadır ki bu yüzde sekiz oranında bir indirimdir. Bunun yeterli olmadığını öğrenciler söylemektedir.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ankara'ya, İstanbul'a değil, Ankara'yadır o söylediğin rakamlar herhalde. İstanbul'a çünkü elli ikidir talebeye.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Ankara şeyi, talebesi evet.

Öğrencilerimizin birtakım şeyleri içerisinde, şikayetleri içerisinde Elçiliğin kendilerine yeterli ilgi göstermemeleri yönündedir. Ve biliyorsunuz öğrenciler bu yüksek öğrenimdeki öğrenciler, Üniversite Temsilciler Konseyi diye bir konsey oluşturdular ve bu konseyin gördüğü sorunları dinlememektedir ne öğrenci temsilciliği ne de Elçilik mensupları dinlememektedir. Bu yönde öğrencilerimizin şikayetleri vardır ve bunun mutlaka düzeltilmesi gerekiyor. Daha önce de hava alanlarında öğrencilerden yüz elli Türk Lirası bir vergi alınıyordu. Toprak bastı mı ne deniyor o vergiye galiba öyle şimdi bu bin Türk Lirasına yükseltildi, çıkarıldı.

Tabii, yüksek öğrenimde çocuğu olan, kızı veya oğlu olan yüksek öğrenimde, Türkiye'de, bıraktık İngiltere'yi, diğer üçüncü ülkeleri, Türkiye'de yüksek öğrenimde çocuğu olanların ne tür zorluklarla, sorunlarla karşı karşıya geldikleri ortadadır, kendileri bunu çok iyi bilmektedir, yaşamaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlığa bağlı kültür bölümüne gelecek olursak, yazım alanında olsun, resim alanında olsun, müzik alanında olsun, tiyatro, folklor alanlarında olsun, toplum olarak zengin bir kültür mirasına sahip olduğumuzu söyleyemeyiz. Sevindirici olan yön şudur ki, tüm zorluklara karşın, her türlü olanaksızlığa ve çeşitli engellere karşın, bu yönde özverili çalışmalar içinde olan bireyler, gruplar ve topluluklar vardır. Bu çalışmalarını ve bu çalışmalarını yürütenleri takdir etmemek elde değildir. Devlet olarak bu tür çalışmalara arka çıkıldığını ve kültür sanat çalışmalarını yürütenlere değer verildiği oranda, toplumsal kültür açılır, yayılır ve bir anlam kazanır. Bütçede ne görüyoruz? 1986 Bütçesine konan ödeneğin -56.000.000 lira tutarında bir ödenek olduğu ortadadır ki, neden bu kültürün oluşması yönündeki, kültürün gelişmesi, araştırılıp geliştirilmesi yönündeki ödenek eksiltılmıştir, onu bilemeyeceğiz. İşçilerimizin alınterleriyle, mühendis ve memurlarımızın kafası, bilgisiyle ve emekçilerin ödediği vergilerle yükselen güzel bir eser vardır. Atatürk Kültür Merkezi. Gerçekten, sevineceğimiz bir konu. Böylesine bir merkeze, bir Kültür Merkezine sahip olmak sevinilecek bir olaydır. Ama bu Kültür Merkezini yaptık, bu kadar masraf ettik, bu kadar insan alınteri döktü. Bu Kültür Merkezi ne ölçüde topluma hizmet götürmektedir? Daha geçenlerde yaşadığımız bir olay, bize AKM'de, yani Atatürk Kültür Merkezinde vize uygulaması olduğunu göstermektedir.

SALİH USAR (Girne)(Yerinden)- Ne böyle zırhlara ...

KEMAL EMİRZADE (Devamla)- Atatürk Kültür Merkezinde vize uygulaması vardır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Tüzük var, tüzük.

KEMAL EMİRZADE (Devamla)- Vizeyi alabilen girer, içeri girer, vize almayan, alamayan içeri giremez.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden)- Kabare mi orası?

KEMAL EMİRZADE (Devamla)- Evet, şimdi söyleyeceğim şeyle ...

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Orda da mı ayrıcalık?

SALİH COŞAR (Devamla)-Söracağız tabii.

KEMAL EMİRZADE (Devamla)- AKM için yabancı ülkelerden, o sıcak ülkelerden kız getirip de orayı kabare haline dönüştürmek isteyenlerin birtakım çabalarını burda şey yapmıyoruz biz, omuz da vermeyiz. Oyle bir istek olursa en önce biz karşı çıkarız.

SALİH COŞAR (Devamla)- O zaman görmeniz lazım.

KEMAL EMİRZADE (Devamla)- Ama AKM'de vize uygulanmaktadır ve bir kısmına, birtakım sanat çevrelerine, sanat gruplarına siz girebilirsiniz, birtakım çevreler de siz bu kapıdan içeriye giremezsiniz denmektedir. İşte ...

VEHİ ZEKİ SERTER (Lefkoşa)(Yerinden)- Bir nizami var bunların.

KEMAL EMİRZADE (Devamla)- İşte MET'in müracaatını örnek veriyim. Maraş Emek Tiyatrosu.

SALİH USAR (Girne)(Yerinden)- Onlar muzırdı.

SALİH COŞAR (Devamla)- Görmeden nasıl karar verirsiniz?

KEMAL EMİRZADE (Devamla)- Müracaat etti, hani siz düşünceye, fikirlere saygılıydınız, hani siz fikir özgürlüğü için biz güvenceyiz diyorsunuz.

SALİH COŞAR (Devamla)- Görelim de ondan sonra.

KEMAL EMİRZADE (Devamla)- Nasıl göreceksiniz. Yani, şey mi .... ?

SALİH USAR (Girne)(Yerinden)- Sansür.

KEMAL EMİRZADE (Devamla)- Filmleri sansür eder gibi sansürden mi geçireceksiniz? Demek ki sansür anlayışı vardır.

SALİH COŞAR (Devamla)- Sanat değeri var mı ona bakacaksınız. Sanat değeri olmayan oraya giremez.

KEMAL EMİRZADE (Devamla)- Siz beğenirseniz, beğenmezsiniz. Beğenebilirsiniz de, beğenmeyebilirsiniz de. Ama eğer bir sanat olayıysa, eğer bir çalışmaysa, bu binadan, yani halkın malı olan bu binadan yararlanması gerekiyor bu grupların. Lefkoşa Belediye Tiyatrosu böylesine bir talepte bulundu, yine AKM kapıları kapatıldı.

Gene vize uygulanması konu. Kim yapacak bu işleri Devlet Tiyatroları mı yapacak, yani Devlet Tiyatroları mı yararlanacak sadece o binadan yoksa Türkiyeden gene sizlerin beyeneceği birtakım insanların gösterileri mi getirilecek ve halka gösterilecek? Bize göre AKM halkın bir malı olarak görülmelidir ve bu halkın malını halka kullandırmalıyız, halka bu kapıları açmalıyız.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Sen daha iyi park yaptı Atatürk Kültür Parkı Merkezine.

MİLLÎ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden) - Oyle yapalım.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Bu Kültür Merkezinde birtakım resim ve heykel sergileri de yapılmaktadır, güzel birşey, olumlu bir şey.

SALİH COŞAR (Devamla) - Amaç yozlaştırmak zaten.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Yapı olarak da birkaç defa gittik iyidir fena değildir.

SALİH COŞAR (Devamla) - Birinci amaç yozlaştırmak.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Güzel bir uygulama bu resim ve heykel sanatçılarının ürettiği ürünleri buralarda sergilemesi, bu ürünlerin halkın beyenisine sunması, onların hizmetine sunması olumlu birşey, güzel birşey. Bu yönde de gene görüyoruz ki gene sansürcü bir anlayışa bıraktı orda. Sansürcü bir anlayış hakimdir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Devlet mekanlarını hiç devlete sövdürürler mi, hiç aklın kesmez mi?

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Bu heykel ve resim konusunda bazı sanatçılara kapıları açıyoruz, bazı sanatçılara da kapıyoruz. Böylesine bir uygulama hernalde doğru bir uygulama olmasa gerek. Dileriz ki böylesine tavırlardan vazgeçilir. Bu Kültür Merkezi ile ilgili sözü getirmişken Sayın Bozkurtun Kültür Bakanı olduğu dönemde bir kitap sergisi başlatıldıydı, düşünülüydü ve bu kitap sergisi Sayın Coşar'ın Kültür Bakanlığı döneminde Eğitim ve Kültür Bakanlığı döneminde açıldı. Bu tavrı ile bu tavırları ile daha doğrusu gerçekten hem Sayın Bozkurtu hem de Sayın Coşarı yeni Eğitim Bakanını kutlamak gerekir. Eğitim ve Kültür Bakanını kutlamak gerekir. Buralarda gerçekten değerli güzel kitaplar sergilendi Sayın Bakanımızın da söylediği gibi bu sergi beklenilenin de üzerinde ilgi gördü, insanlar yararlandı. Bakınız olumlu tavırları, biz güzel tavırları, biz söylüyoruz. Çekinmiyoruz. Ama yanlış olanlarına da bu yanlıştır diyoruz ve diyeceğiz de.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Tekrar edilmesi temennimizdir Sayın Emirzade değil mi?

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Mutlaka bunun devam etmesi halka yararlı bir biçimde bu kuruluşun hizmet vermesi en büyük isteğimizdir. Yine ilgili Bakanlığınıza bağlı bir Kıbrıs Türk Devlet Tiyatroları vardır. Adını doğuru söyledim. Kıbrıs Türk Devlet Tiyatroları. Tiyatrosu değil. Tiyatroları olarak geçiyor, bütçede de adı öyle geçiyor. Tabii bu ismi okuyan, ben de mesela okuduğum zaman ister istemez dedim ki bu Kıbrıs Türk Devlet Tiyatroları kaç ilçede en azından... tabii bizim şehir falan yahutta il olamayız. Kaç ilçede faaliyet gösteriyor ki Kıbrıs Türk Devlet Tiyatroları adını aldı. Yıllarca önce kurulmuş bulunan bir tiyatrodur bu Kıbrıs Türk Devlet Tiyatroları. Tiyatrosudur. Aslında bir tek tiyatrodur. Fakat işte adı tiyatroları olarak geçiyor. Ben bu Devlet Tiyatroları konusunu eleştirirken yanlış anlaşılmasın Devlet Tiyatrolarında çalışan arkadaşları eleştiriyorum onların yaptıklarını be enmiyorum demek istemiyorum. Çünkü bu Kıbrıs Türk Devlet Tiyatrolarına temel olan İlk Sahne dönemini çok iyi hatırlıyorum. Hatta kendim kişi olarak da bu İlk Sahnede görev yapmış bir kişiyim.

Yalnız Sayın Başkan, değerli arkadaşlar, 17 tane kadroyla, 9 tane de sözleşmeli personeliyle Kıbrıs Türk Devlet Tiyatroları acaba ne ölçüde hizmet göstermektedir? Türk Toplumunun tiyatro gereksinmesini ne ölçüde karşılıyor? Bu amaçla da 60.127.000 Türk Lirası da ödenek sözkonusudur. Bütün gördüğümüz, Kıbrıs Türk Devlet Tiyatrolarının yılda bir veya en çok iki kadar tiyatro eseri sahneliyor ve bu tiyatro, sahnelenen tiyatro eserinden de toplumun yüzde kaçını yararlanmış oluyor? İşte Kıbrıs Türk Devlet Tiyatrolarının bu açılarından, bu eksikliğindedir ki toplumumuzda görüyoruz, neler vardır? Lefkoşa Belediye Tiyatrosu, görüyoruz Maraş Emek Tiyatrosu, bunun yanında Güzelyurt'ta faaliyet sürdürmekte olan sanat dernekleri, sanat kuruluşları bu yönde birtakım çalışmalar yürütmektedirler. Belki o yürütülen çalışmaları, yani Devlet Tiyatrolarının dışındaki grupların yürüttüğü çalışmaları bazıları beğenmeyebilir.

SALİH USAR (Girne)(Yerinden)- Hükümet beğenmez.

KEMAL EMİRZADE (Devamla)- Hükümet beğenmeyebilir. Ama, bu bir gerçekliktir. Bu insanlar bütün özverileriyle bir araya geliyorlar ve toplumun gereksinmesi olan bu sanat çalışmasını, bu kültür çalışmasını yürütüyorlar. İşte bu çalışmaları sürdüren bu insanlara destek olacağımız yerde, Hükümet olarak destek verilecek yerde, görüyoruz ki köstek olunmaktadır. Ödenek konmamaktadır. Onlara maddi katkı yapılmadığı gibi, yaptıkları birtakım çalışmaları sergileme yönündeki, halka gösterme yönündeki istemlerini de geri çevirmektedir Hükümet. Bu tavrı benimseme olanak dışıdır.

Kültür işi denince bir de BRT'nin bu yöndeki katkısını da söylemek gerekiyor. BRT, bugün toplumun kültürel çalışmalarını, kültür etkinlikleri ve kültürel yönden gelişmesini sağlayacak yönde olumlu adım attığını söyleyemeyiz. BRT Kültür Dairesiyle, Eğitim-Kültür Bakanlığıyla işbirliği içerisinde topluma güzel olan şeyleri, sanat çalışmalarını, kültür çalışmalarını, tiyatro çalışmalarını mutlaka ve mutlaka yansıtmalıdır. Yani, ilgili Bakanlığa bağlı ve Kültür Dairesi adı altındaki Dairenin Teşkilat Yasası daha yakın bir geçmişte çıkarılmış, yakın bir geçmişte örgütlenme yönüne gelmiş bir dairedir. Bu dairenin çalışma alanı içerisine kütüphaneler, el sanatları, Türk müziği, Türk Halk Müziği, folklor ve halk dansları girmektedir. Bu tür çalışmalarda bu dairenin göstereceği başarılar veya başarısızlıklar daha sonra görülecektir.

Tabii, bu arada, belki Alpay Bey daha değişik yaklaşıyor ama, Dijon olayını burda söylemek gerekiyor. Dijon'da folklor ekibinin başarılı olduğu bir doğrudur. Demek ki, ilgi gösterildiği zaman insanlarımız birşey yapabilmektedir. Başarı ortaya koyabilmektedir. Ama bunu sadece folklor dalında bırakırsak, o alanla sınırlandırır sak bu da olmaz. İnsanların elinde sadece insanlara yardım edeceğimiz ve bu ve bu kültürel ve sanat çalışmaları ileri gitsin toplumumuz bu yapılacak çalışmalar ve elde edilecek başarılardan gurur duysun, sevinsin. Eski Eserler ve Müzeler Dairesi yine ilgili Bakanlığa bağlı kültür bölümüne bağlı. Bu eski eserler ve müzeler için söyleyebileceğimiz birkaç söz vardır. Eski eserleri biz ulusal servet olarak görmekteyiz. Yine altında bulunan servetler. Bunların çıkarılması, değerlendirilmesi gerekiyor.

Ama böylesine ciddi bir serveti biz nasıl değerlendiriyoruz, ona da yaklaşmak gerekiyor. Yaşadığımız birtakım olaylara baktığımızda görürüz ki bu alanda Mansiniler, Bellaziler birtakım şeyler, olayları yaşıyoruz. Eski eser bu memleketten alınıp dışarıya başka ülkelere kaçırıyorlar. Ve bu eski eserin dışarıya kaçırılmasında kendi insanımız hem de yetkin yerlerde olan birtakım yetkili yerlerde olan birtakım insanların da maalesef ne yazık ki yardımcı olmaktadır. Yani Bellazilerle Mansinilerle şu ile bu ile yabancılarla işbirliği kar paylaşımını hallederek bu eserlerin yani ulusal devret saymamız gerekli olan bu eserlerin, dışarıya kaçırılmasını sağlamaktadırlar. Bu toplum eski eser kaçakçılığını yaşadı. Bu toplum içerisinde az evvel dediğim gibi iyi bir yerlerde bulunan birilerinin bu eski eser kaçakçılığı nedeni ile mahkemelerde bekleyen, mahkeme dosyaları da vardır. Açılıyor mu bu dosyalar, yürütülüyor mu bilmiyoruz. Ama gördüğümüz kadarı ile de bunun üzerine sünger çekilmektedir, üzerine düşmemektedir. Dileriz ki bu konuya Sayın Bakanımızve Bakanlık yetkilileri gereken ilgiyi gösterebilirler ve bu işin peşine düşsünler. Çünkü eski eser kaçakçılığı, ikon kaçakçılığı bu toplumun yaşadığı gerçeklerdir. Bitti mi acaba, durdu mu? Bize göre bu iş devam etmektedir. El altından bu işler yürütülmektedir. İşin bir başka yanı daha birtakım tesbitlerimize göre gördük ki bugün devlete bağlı ilgili Bakanlığa bağlı müzeler de varolan eski eser koleksiyonunuzda daha zengin koleksiyonlar birtakım evlerde vardır. Ve bu kaçakçılığın eski eser kaçakçılığının önlenmesi bu eski eserlerin ülkemizde değerlendirilmesi açısından ciddi adım atıldığını da görmüyoruz. Ve tartıştığımız Ekonomik Kültür Bakanlığı bütçesinde de bu amaçla konan ödenekte de bunu görmüyoruz. Eski eser kaçakçılığını önlemek ve bunun gibi

işlerde eski eserleri korumak, geliştirmek açısından ayrılan ödenek sadece ve sadece 1.000.000 liradır. Şimdi 1.000.000 lira ile siz bu işi nasıl önleyeceksiniz? Yani vatan-daşa kaçak olarak kazı yapanlar vardır bu memlekette bugün. Kazı yapıp da eski eser bulan adama siz eğer bulduğu o eserin gerçek değerini vermezseniz veyahut da gerçekten kendisinin tatmin olabileceği bir değer vermezseniz, fiyat vermezseniz o eseri size vermez. Saklar götürür Bellazilerin eline ulaşacak, Mansinilerin eline ulaşacak birilerinin eline kaptırır ve bu eserler de böyle dış ülkelere kaçırlır. Ondan sonra gidersiniz başka ülkelerde, yabancı ülkelerde gezerken müzeleri a... dersiniz, bu Kıbrıs'tan çıkarılan bir eserdir. Veyahut da birtakım insanların elinde de görebilirsiniz bu eserleri.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tüm bu söylediklerimizi özetleyecek olursak, birkaç cümle içerisinde toplayacak olursak, söylemek istediğimiz şunlardır. Plansızlık ve programsızlık her alanda sağınıklık getirdiği gibi, eğitim ve kültür alanında da dağınıklık getirmektedir. Ama görüyoruz ki pratikte, uygulamalarda görüyoruz ki Ulusal Birlik Partisi, Yeni Doğu Partisi Koalisyon Hükümeti, planlılığı değil, plansızlığı yeğlemektedir. Eğitim, öğretim işleri bir plana, programa dayandırılmalıdır diyoruz. Eğitimin üretimle bağılı olması gerekmektedir. Belli hedefler çizilir, bu hedeflere göre yeni nesle yön verilmesi gerekmektedir. Niçin eğitim yaptığımızı, neye göre eğitim yaptığımızı, amaçlarımız nedir, hangi amaçlara yönelik eğitim yaptığımızı bilmeliyiz. Bunları bilmeden eğitim yapmak anlamsızlıktır, boşuna uğraştır.

Mesleki teknik okullara önem vermeliyiz. Eğitim mutlaka ve mutlaka Devlet eliyle yürütülmelidir. Yeni nesli özellerin eline bırakmamalıyız. Çünkü, özel girişimciler kısa vadeli çıkarların peşindedirler. Eğer o işte çıkar varsa, kazanç varsa, kâr varsa bu işi yürütür, eğer o işte kâr olduğunu görmezse, kazanç olduğunu görmezse, o sahayı terkeder. Bu nedenle eğitimi, yeni neslin yetiştirilmesini özellerin eline terketemeyiz, terketmememiz gerekmektedir. Biz bu görüşteyiz, bu inançtayız.

Öğretmen ve eğitimcilerimizin yaşam standartlarını yükseltip, onların saygınlıklarını, toplum içindeki saygınlıklarını artırmalıyız. Öğretmen ve eğitimcilerimizin meslek içinde yetişmelerini sağlayacak önlemleri geliştirmeliyiz. Okul binalarını içinde yaşanır, içinde rahat çalışılır duruma getirmeliyiz. Çağdaş anlayışı ve düzeyde, eğitim öğretim etkinliklerini hayata geçirmeliyiz. Eğitimde şoven duyguları yerine, barışçı düşünce ve anlayışın pekişmesine çalışmalıyız. Atatürk'ün "Yurtta barış, Dünyada Barış" ülküsünü hiçbir

zaman unutmamak gerekmektedir. Eğer Atatürk'ün "Yurtta Barış, Dünyada Barış" ülküsünü sadece ve sadece bir cümle olarak alıyorsak, eğer onu hayata geçirilmesi için uğraş vermezsek, çıkıp da biz Atatürk'çüyüz, biz şuyuz, biz buyuz demek de olmaz. Daha önce belirttik, söyledik. Biz, bu toplumda gerçekten barışa ulaşmanın yolunun her iki toplumun ve şoven duygulardan arındırılması, barış duygularını geliştirilmesi de o yönde eğitimin de devreye girmesi-anlayışı içindeyiz. Bunu da söyledik, burda vurguladık. Yalnız, biz her zaman için barışçıyız, barışı isteriz, şuyuz, buyuz deriz. Bu mikrofondan da her zaman söylüyor Hükümet yetkililerimiz, bakanlarımız. Dışişleri Bakanı geçen günlerde ilgili Bütçede konuşurken bunu söylemiştir. Biz, barıştan yanayız, biz barışı istiyoruz dedi. Bu gerçekten bunu istiyorsak, bunu hayata geçirmek durumundayız.

Son bir olayı size söyleyeyim değerli milletvekilleri; şimdi bir anaokulunda 5 yaşında bulunan çocuklara film gösteriliyor ve bu filmlerde kan var, bu filmlerde barut var, bu filmlerde ölümler var, bu filmlerde acı var, bu filmlerde gözyaşı var. Neyi kazandıracamız yani bu körpecik yavrulara bu tür şeyleri göstererek, onları korkutarak. Geliyor bu çocuklar ve korktuklarını söylüyorlar. Onları korkutarak acaba neyi elde edeceğiz, neyi kazanacağız veyahutta birşey kazandıracamız zannediyorsak bile acaba bu çocuklara şoven duyguları, düşmanlık duygularını aşılava, aşılava mı barışa gideceğiz?

MUSTAFA ADAOGLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Olmayan şeyleri söylemeyin.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Acaba bu şoven duyguları yehi nesillere aktarmak sureti ile toplumlararası düşmanlığı körükleye körükleye bu ülkede acaba barışa nasıl ulaşacağız? Ben merak etmekteyim. 5 yaşındaki bir çocuğa eğer filim gösterirseniz ve kan, barut, ateş gözyaşı falan olan silah gösterirseniz ve onları korkutursanız ve kendi düşüncenize göre düşmanlık aşlamaya çalışırsanız derim ben size ki Kıbrısta geleceğimiz hiç de iyi olmayacaktır.

MUSTAFA KARBASLI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - İyidir Hoca.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Laiklik ilkesinden ödün verilmemelidir. Kuran kursları ve bunun gibi irticai çalışmaların önüne geçilmelidir. Geçen yıl bu kürsüden söyledik gene bütçe tartışmaları sırasında söyledik. Dedik ki memleketimizde daha önce alışık olmadığımız birtakım görüntüler görmekteyiz, birtakım görüntülere rastlamaktayız. Cami önlerinde başları bağla küçük körpecik kız çocukları ellerinde kuran cüzleri, çantacıkları ile kendilerine din eğitimi verecek olan, kuran eğitimi verecek olan hocalarını sarıklı hocalarını, sakallı hocalarını beklemektedirler. Biz bu görüntüleri buraya getirdik geçen sene ve dendi ki bize böyle birşey yoktur.

BAŞKAN - Sayın Emirzade...

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkan.
Bizde bu görüntüler vardır, vardı. Geçen yıl bilhassa özellikle yaygınlaşmıştı. Yalnız Güzelyurt'ta değil. Lefkoşa'da da olduğunu öğrendik Mağusa'da da olduğunu öğrendik. Ve ilginçtir neyi de öğrendik birli misiniz değerli milletvekilleri? Güzelyurt'ta Suudi Arabistan'dan ödenen bir hoca ki mercedes araba kaçakçılığında, ticaretinden ve her türlü ticareti de bu arada yürütmektedir. Bir hoca çocuklarımıza nakşibendi tarikatı doğrultusunda din eğitimi Kur'an kursu düzenlemekte ve din eğitimi vermektedir.

VEHBİ ZEKİ SERTER (Lefkoşa) (Yerinden) - Sürülüyor o.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Ondan sonra öğrendik...
Umit ederiz gerçekten bu işin üzerine düşülür ve bu adam devletin görevlendirdiği bir adam da değil bu adam.

MUSTAFA KARPASLI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Biz kabul etmeyiz onu.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Camilerde cemaata acaip acaip şeyler söyleyerek camilerin boş saatleri dışında da az evvel söylediğim gibi körpeçik yavruları camilere çağırarak acaip acaip birtakım şeyler öğretiyor. Bu adam aynı zamanda birtakım alengirli işlerin içerisinde de. Bu yönde tedbir alınmalıdır. İrticai çalışmalar irticanın tırmandırılmasına izin verilmemelidir diyoruz. Kendi ülkemiz, ve kendi çocuklarımıza özgür eğitim öğrenimi kitap ve programlarla gerçekleştirmeyi esas almalıyız. Anayasada enstitü bulunsa zorunlu ve parasız eğitim fırsatı ve olanak, eşitliği her zaman ve her koşulda gözönünde bulundurulmalıdır. Ülkemizde kültür ve sanatın özgür bir ortam içerisinde gelişmesi ve yayılması gerekmektedir. Yasak ve sansürlere buna olanak bulunmadığına vurgulamak isteriz.

Kültür ve sanatın Devletin koruyuculuğu altında olması ve teşvik edilmesi gerekmektedir.

(Milletvekilleri kendi aralarında konuşurlar)

BAŞKAN - Dinleyelim efendim, sonucu sunuyor.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Biz bu düşüncelerle gerek eğitimimizin, gerekse kültürümüzün daha da ileri gitmesi arzusu ile, isteği ile fakat bunun böylesine programsız bir gidişle başarılamayacağını da vurgulayarak sözlerimize son veririz. Dinlediğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; ben konuşmaya müdahale etmek için ikaz etmedim de, tekrar hatırlatmak zorundayım. Danışma Kurulunca aldığımız kararın pratikte uygulanmasına özen gösterelim istiyoruz. Bu tecrübe ışığında o zaman konuşmalara bu defa süre koymak zorunda kalacağız. Çünkü bu akşam Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığını da tamamlamak zorundayız. Onu bilginize getireyim ve bundan sonraki konuşmacılara söylemek istediklerini daha kısa bir süre içinde söylemeleri gerektiğini hatırlatayım ve rica edeyim.

Buyurun Sayın Bozkurt.

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa) (Yerinden) - Sayın Başkan; teşekkür ederiz, bize müsamahalı davrandınız.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sana müsamahalı davrandı evet.

OZKER OZGUR (Lefkoşa) (Yerinden) - İktidar sorunları çözmediyor. Onun için milletvekilleri konuşmak zorundadır.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Tamam yahu, biz Sağlığı bu akşam bitireceğiz. Ona göre tedbir alınız.

İSMAİL BOZKURT (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;...

İÇİŞLERİ, KOY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Seni dinlemezler Hoca.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Sağlık bitmeden kaçmayacağız.

İSMAİL BOZKURT (Devamla) - Konuşmamın fazla...

BAŞKAN - Dinleyelim efendim.

İSMAİL BOZKURT (Devamla) - Uzun olmayacağına...

BAŞKAN - Sayın Bozkurt'u dinliyoruz.

İSMAİL BOZKURT (Devamla) - Konuşmamın fazla uzun olmayacağını belirterek başlıyorum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bozkurt.

İSMAİL BOZKURT (Devamla) - Yıllardır sayın milletvekilleri; kültür bütçelerinin görüşülmesi sırasında partimin görüşlerini dile getirmeye çalıştım. O görüşlerin halâ geçerli olduğunu belirtmek isterim. Geçmiş yıllarda bu konularda uzun uzun konuşmalar yapmıştım. Onlar üzerinde aynı görüşler taşıdığımızı belirtiyorum ve tekrarına gerek görmüyorum. Ancak şunu söylemek istiyorum; bize göre kültür konusu önemle ele alınması gereken bir konudur. Bugün ele alındığından çok daha fazla önemle ele alınması gereken bir konudur ve Kıbrısta bir Türk varlığının var olduğunun dünyaya kanıtlanmasının birinci yolu olduğu iddiasındayız da aynı zamanda. Yıllardır bu iddiayı yapmaktayız, aynı iddiayı yinelemekteyiz ve bu önemine karşın kültür işlerinin genel olarak gerektiği önemde ele alınmadığını da vurgulamak istiyoruz. Bunu söylerken bugünkü Sayın Bakanı suçlamak için, özel olarak suçlamak için söylemiyorum, bu geçmişten beri böyle gelmiştir, böyle devam etmektedir. Bizim dönemimizde de öyle olmuştur, nisbeten öne çıkarmaya çalıştık, nisbeten başarılıydık, nisbeten başaramadık.

Diğer yönden sayın arkadaşlar; Anayasamızı ele aldığımız zaman sanıyorum ki dünyadaki anayasalar içinde kültür ve sanata ilişkin en çok kuralları olan bir anayasadır. Başka bir anayasa bulamazsınız kültür ve sanata ilişkin bu kadar kural. Bu Anayasa bazında kültüre önem verilmesinin bir kanıtıdır, dileriz ki bu hayata da geçebilsin. Bu nasıl geçer hayata? Elbetteki çıkarılacak yasalarla geçer, bütçelerle geçer. Bütçelerde, devlet bütçelerinde kültüre sanata ayrılacak ödenekle geçer. Ben dilerim ki, geçmiş yıllarda da diledim, hep dilerim, yine dileyeceğim ve bütün politik hayatımda da bunu dilemeye devam edeceğim, gerçekleştirilmesi için de çalışacağım.

.../2277.

Hep örnek veririm, Avusturya bütçesinin sekizde biri %12.5'i tamamen kültüre ayrılır.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa)(Yerinden) - Kültürsüzdürler, buna ihtiyaçları var.

İSMAIL BOZKURT (Devamla) - O bakımdan bunu hep bir örnek olarak veririm. %12.5 değil ama %1'lere, 2'lere, 3'lere ulaşmasını dilerim ve dileyeceğim hep. Bunu söyledikten sonra sayın arkadaşlar şunu söylemek isterim.

Kısa bir dönem biz de, yaptığımız için Kültür Bakanlığını sorunlarla oldukça başır neşiriz ve Bakanlık yaptığımız dönemde bu konuda bazı projeler öne çıkarmaya da çalıştık. Bir kısmını gerçekleştirdik, bir kısmını gerçekleştiremedik. Bir kısmını 1987 yılı için plânladık ve şimdiki bütçeyi incelediğimiz zaman bu projelerin bir kısmının gerçekten aynen devam ettirilmekte olduğunu görüyoruz. Bundan elbette memnuniyet duyarız ve başarılması yönünde katkımız olursa ondan da ancak memnuniyet duyarız. Ancak o oranda projelendirdiğimiz halde veyahut da projelenebilmesi için epeyce olumlu adımlar attığımız halde bütçede yer almayan bazı hususları saptamış durumdayız. Bunlar üzerinde ben kısaca durmak istiyorum. Uzun boylu konuşmak istemiyorum. Güzel, bütçede miktarları küçük olmasına rağmen güzel teşebbüsler, projeler vardır. Örnek olarak söylemek gerekirse bir halk kitaplıkları projesi vardır. İki kalem altındadır 7.000.000 ve 15.000.000 milyon, toplam 22.000.000 milyon. 22.000.000 milyon aslında koca bütçemiz içinde, bize göre koca bütçemiz içinde büyük bir rakam değil ama halk kitaplıklarının bizdeki küçüklüğünü veyahut da mütevaziliğini ele aldığımızda bu rakam, bu sayı oldukça iyi bir sayıdır. Dilerim ki yıl içinde bu para harcanır. Yani serbest bırakılır ve harcanır ve gerçek anlamda yerini bulur. Aksi takdirde yine havada kalır. Yine güzel, benimsediğimiz bir proje başlatmış olup ve pek ileriye götüremediğimiz bir proje. "Ansiklopedi projesi" 7.000.000 lira konmuş bir başlangıç olarak. Elbette ki büyük bir sayı değil ama başlangıç olarak ansiklopedi rojesini hayata geçirebilecek bir para miktarıdır. Devam ettirildiği için ben teşekkür de etmek isterim sayın Bakan. Çünkü gerçekten bu "Ansiklopedi Projesi" benim kişisel olarak

da çok önem verdiğim ve bu toplumun, bu devletin en büyük eksikliklerinden biri olarak gördüğüm bir husustur. Bu bakımdan ciddi bir adım atıldığı için memnun olmak gerekir. Yine band kayıt merkezi için 7.000.000 lira bir ödenek konmuş. Tabii aslında bu proje bizim yaptığımız dönemde 20.000.000 lira civarında bir para idi. Herhalde birkaç yıllık bir süreye içinde gerçekleşmesi düşünüldü. Yine de bir başlangıç olarak memnuniyet verici olduğunu söylemek gerekir. Aynı şekilde milli arşivi geliştirmek için de 40.000.000 lira ödenek ayrılması da güzel, beğendiğimiz hususlardır, örneklerdir.

Bu arada sayın arkadaşlar; geliştirme bizim dönemimizde geliştirmeye çalıştığımız ancak yansımaları bütçede görmediğimiz bazı konular vardır, bazı projeler vardır. Bunlara da kısaca değinmek istiyorum.

Bunlardan birisi Mağusa'daki Atatürk Kültür Merkezi binası sorunudur. Atatürk Kültür Merkezinin burdaki Atatürk Kültür Merkezinin bu topluma, bu toplumun sanatına ne kazandırdığı gözler önündedir.

MİLLÎ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden)-
0 vardır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Vardır
Bütçede.

SALİH COŞAR (Devamla) - Yatırımlarda vardır.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Bu yıl başlattığımız projede.

İSMAİL BÖZKURT (Devamla) - Varsa, söyleyecek sözüm yok.
Kültür Dairesi Bütçesinde, sizin bütçenizde yok ama.

SALİH COŞAR (Devamla) - Ayrı yatırımlar bütçesinde.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Yatırımlar bütçesinde var.
100.000.000.- Doğrudur.

İSMAİL BÖZKURT (Devamla) - Var, güzel. 100.000.000 varsa
güzel. Çünkü juriye kadar çıkmıştı, epeyce gelişmiş pro-
jedir. Sürmesi güzel, beni memnun eder ancak.

Bir de yine yansımaları görmediğim, belki kusura bak-
mayın fazla inceleme fırsatını da bulamadığım için olacak
Çayırova El Sanatları Merkezi konusu vardır, yine ihale aş-
masındaydı. Çayırova'da Lefkara işini ve diğer el sanatlarının
sürekli teşhir edileceği bir merkez olarak düşünülmüştü. Ben
yansımaları görmedim. Belki bir yerde varsa bilmiyorum ama
bunun gibi bir resim-heykel müzesi başlanması için 20.000.000
liralık bir ön proje vardır. Görmezler Kütüphanesi Projesi ola-
rak 10,000,000'lük bir ödenek, bir proje vardı. Bunları ben
göremedim. Aslında bunlar da kaçınılmaz, zorunlu olan projeler-
dir. Bir "Görmezler Kütüphanesi Projesi" belki bize çok böyle
fantastik birşey gibi gelebilir ama dünya standartları içinde
ele aldığımız zaman özürü insanlara karşı devletin göstereceği
özellikle kültür alanında bir jest olarak aslında bize çok şey
kazandırabilecek bir husustur.

Yayınlar konusuna kısaca değinmek istiyorum sayın arkadaşlar; gerçekten bizim toplumumuzda kitap yakımı konusunda tartışmaya girmek bile olmaması gereken hususlardır ve kısa bir süre önce gerek bu Mecliste, gerek dışında yapılmış olan kitap tartışmasının bir sonuca bağlanması, kitapların satışa çıkarılmış olması gerçekten sevinilecek bir husustur. Ancak yeni yıl için "Ansiklopedi Projesi" dışında herhangi bir proje, herhangi bir düşünce olmadığını görmek isterim. Sayın Bakan bu konuda da konuşmasında da bilgi vermedi. Devletin yayın konusundan çekileceğini veyahut da devam etmeyeceği şeklinde bir izlenim edindim. Bana göre sayın arkadaşlar; hatadır bu, büyük bir hatadır. Bir defa hem Anayasa bu konuda devlete bir görev vermektedir, hem de Kültür Yasası, Kültür Dairesi Yasası bunu bir görev olarak da vermektedir devlete ve devletin yazım sanatının geliştirilmesi, üretilen, nitelikli yazım ürünlerinin basılıp yayılması için çalışmalar yapar. Kültür Bakanlığı yayınlarının yaşama geçmesini sağlar. Kültürel ve sanatsal değerlerimizin basın - yayın ve diğer yollarla yurt içine ve dışına yayılması ve tanıtılmasını sağlar şeklinde gayet açık ifadesi de var. Bu aynı zamanda bir ihtiyaçtır da sayın arkadaşlar. Sayın Bakan da burda ifade ettiler. Bir devleti, bir toplumu çağdaşlaştıran unsurlardan bir tanesi de yayın hayatıdır dedi. Gerçekten doğrudur. O halde sayın arkadaşlar; bu yayın hayatının canlandırılması konusunda da devlete görev düşmektedir. Çünkü bizim ülkemizin gerçeklerini ele aldığınız zaman, kişilerin, yurttaşın tek başına kitap basımı üstesinden gelmesine olanak yoktur. Şartlar zordur, fiyatlar yüksektir. Dolayısıyla Devletin teşvik edici ve özendirici, destekleyici fonksiyonunu yerine getirmesi ve katkıda bulunması gerekir. Bu sayın arkadaşlar; yayın hayatı, yazım hayatı bizi, başka bir konudan da zorlaması gerekmektedir Devlet olarak.

Bir düşünür şöyle demiştir: "Yazarlar yaşadıkları dönemin tanıklarındırlar ve bir toplumda ne kadar çok yazan varsa, yazar varsa ve onun tanıklığını yaparsa döneminin, o toplumun kültürü, sanatı, o kadar çok şey kazanır ve tarihi de ışıklandırır."

Biz toplum olarak, Kıbrıs Türkleri olarak çok badireler geçirmiş bir toplumuz. Çeşitli dönemler geçirildi. Ama size sorunun hangi dönemin yazarları gereği gibi dönemlerine tanıklık edip eserler ortaya koyabilmişlerdir. Ama bu koyamayışları, eser, yapıt üretmediklerinden değil. Bunu da önemle belirtem istiyorum. Birçok kişi biliyoruz öykü kitabı yazmıştır, roman yazmıştır, tiyatro eseri yazmıştır, fakat çekmece-sinde durmaktadır bu. Bunu basım alanına götürememektedir. İşte burda Devlete görev düşmektedir. Bu bakımdan özel bir ödenek yoktur burda gördüğüm kadarı ile. Ben bunu o yönden, böyle bir yayından vazgeçileceği intibai edindim, ama genel ödenek vardır. Kıbrıs Türk Kültürünü araştırmak, geliştirmek ödeneği diye ondan bu hususun gözönüne alınmasını ve yayın konusundaki devlet görevinin geri bırakılmamasını dilerim. Bu Devletin yapacağı büyük bir görev olacaktır.

Bir de yine sayın arkadaşlar; gördüğüm bir eksiklik de ödüller konusudur. Anayasamız sanatın ve sanatçının ödüllendirilmesini öngörmektedir. Bu Kültür Yasasına da geçmiştir, Kültür Dairesi Yasasına da geçmiştir. Kültür Dairesi Yasası bunun bir tüzükle nasıl bir ödüllendirme, Devletin nasıl bir ödüllendirme politikası yapacağını tüzükle düzenleme görevi vermiştir, bakanlığa ve Bakanlar Kuruluna. Ödül ve ödüllendirme, sanatla kültürle atbaşı yürür. Dünyayı ele aidiğimizde sayılamayacak kadar uluslararası ve ulusal ödüller vardır, ödüllendirmeler vardır. Başka türlü yolu yoktur. Yani dünya başka türlü yolunu bulamamıştır. Sanatçıyı, bir sanatçıya bir sanat eserine verilecek yegane takdir şeyidir ödül. Bu bakımdan onu özendirir, sanatı sanatçıyı özendirir, ona bir destek olur ve daha çok, daha iyi eserler vermesini zorlar. Bu bakımdan ciddiyetle ele alınması gereken bir konudur. Geçmiş yıl bütçesinde 1986 yılı bütçesinde 5.000.000 liralık bir ödenek gördük bu konuda. Bunun bir kısmını bizim dönemimizde harcadık. Bir halk oyunları yarışması yapıldı, bir kısmını orda harcadık.

üç sanatçımıza da hizmet ödülü, herhangi bir yanlış anlaşığa neden olmamak için uzun yıllar emeklilik çağına gelmiş üç tane sanatçımıza hizmet ödülü vererek bunu bir başlatmak istedik. Projemizde düşündüğüm hususlardan bir tanesi Kıbrıs'ın dışında herhangi bir nedenle ülkede ödül almış sanatçılarımızı da ödüllendirmektir ve bunun dışında da çıkarılacak olan tüzükle devlet sanatçalarına veyahut da belirli konularda ödüllendirmeler yapmaktır. Gördüğüm kadarı ile bu konuda gerileme vardır. Belki de işin dedikodusundan, toplumun küçüklüğünden dolayı nasıl bir seçme yapacağız endişesinden gerçekleşmiş olabilir. Ama bana göre bu gerekçe eğer bu ise, versizdir. Ne pahasına olursa olsun, bunu da ileriye götürmek gerekmektedir. Görüyoruz ki yine bütçede 5.000.000 liralık ödenek tamamıyla çıkarılmıştır 1987 yılında. Dolayısıyla Devletin ödüllendirme görevi de, Anayasanın da, Yasanın da bir emri olan ödüllendirme konusu da bir Devlet görevi olarak ortadan çıkarılmış olmaktadır. Bunun da özel ödül kalemi olmasa bile, genel Türk Kültürünü araştırma, geliştirme kaleminden karşılanabilecek bir husus olduğunu belirtmek istiyorum.

Belirsiz olarak gördüğümüz birkaç husus da şudur: Elbet-
teki bunlar için özel kalem olması gerekmez ve diğer kalemler
içinde saklı olarak düşünülebilir, ancak bu konuda düşünceleri-
mizi dile getirmek istiyoruz. Bir tanesi Kültür Sanat Kurul-
tayının toplanması konusudur. Yeni Yasada üç yılda bir Kültür
Sanat Kurultayp toplanması öngörülmüştür. 1987 yılı içinde
bunun gerçekleşmesi gerekmektedir. Birkaç yıl önce şura şeklin-
de daha önceki Ahmet Atamsoy arkadaşımızın başlattığı bir gi-
rişim vardır, onu resmileştirilmiş şekli olarak 1987 yılı
içinde başlatılması kültür ve sanatımıza büyük bir atılım ge-
tirecektir. Tüzüğünün hazırlanması yasal olarak mümkün hale
gelmiştir. Çünkü Yasada, Kültür Dairesi Yasasında vardır,
bu konuda bir ödenek göremedim. Yine Yasada öngörülen Kültür
Sanat Danışma Kurulu için 1.000.000.- liralık bir ödenek ay-
rılmıştır. Bundan Kültür Sanat Danışma Kurulunun oluşturu-
lacağını en azından varsayıyoruz. Bu konuda Kültür Sanat
Kurultayı konusunda herhangi bir ödenek olmamasına rağmen,
bunun 1987 yılı içinde gerçekleştirilmesini dileriz ve bunun
kültür sanatımıza büyük bir katkı olacağı inancındayız.

Yine belirsiz bir bütçe için açık kalemi olmayan bir
husus da uluslararası halk oyunları şenliği konusudur. Bizce
bu da bize, toplumumuza, Devletimize çok şeyler kazandıracak
bir girişimdir. Geçen yıl, daha doğrusu içinde bulunduğumuz
yıl dört yabancı ülke ile başlatılan bu oyun eminim ki gelecek
yıl beş-altı, yani biraz daha katmak suretiyle geliştirilebilir
ve giderek bu uluslararası bir statüye de kazandırılabilir.
Bütün yapılacak olan husus Dijon Festivalinde de yapıldığı
gibi bunda da yapıldığı gibi, politik sorunu ön plana çıkar-
madan kültürel bir etkinlik olarak dünya önüne çıkmaktır. Bunu
yaptığımız anda başaracağımıza eminim ve çok fazla çalışma
isteyen bir husus olduğu için bu şenliklerin uzun zaman önce
hazırlık gerektirdiğini ve bu konuda çalışmaların hemen baş-
latılması gerektiğini belirtmek isterim ve bu konuda başlatıl-
masını da ben şahsen tavsiye ederim.

Önemli bir sorun da sayın arkadaşlar; Anayasadaki kültür sanata ilişkin kuralların hayata geçirilmesinde önemli bir konuda Kültür Dairesi Yasasının geçmesi ile birçok kural hayata geçirilmiş olmasına rağmen önemli bir husus da telif hakkı konusudur. Ülkemizde bir boşluk vardır bu konuda. Bu konuda yeni yeni başlattığımız bir çalışma vardır. Muhakkak surette sonuçlandırılması gereken ve kültürümüze, sanatımıza atılım getirecek, bir kişilik kazandıracak bir husus olduğunu da belirtmek isterim ve bu konuda da çalışmaların süratlendirilmesini dilerim.

Tiyatro ve şenfonî için sayın arkadaşlar; çok fazla uzun konuşmayacağım. Aslında hem Tiyatromuz, hem Senfonimiz teknik teçhizat bakımından büyük eksiklikleri vardır. Bu yıl bu konuda herhangi bir ödenek konmadı. Bunun ötesinde ben şunu söylemek istiyorum. Birçok çevreler de belki bazı milletvekillerinde bile bir düşünce olabilir. Tiyatro, Senfoniyi gereksiz dahi görebilir. Bir senfonî, bir Devlet Senfonisi Orkestrası yılda bir konser verir. Yılda bir konser verecek bir kuruluş için bir daire mi tutalım, bu kadar ödenek mi ayıralım, bu kadar harcama mı yapalım diye düşünenler de olabilir. Böyle düşünmek kesinlikle yanlıştır sayın arkadaşlar. Sadece için yapılan her harcama muhakkak yerini bulur ve kültür ve örneğin bir Senfonî Orkestrasının yılda bir yaptığı bir konser verdiği, konserde bile eğer izlerseniz göreceksiniz dinleyicilerin, seyircilerin %80'i yabancı misyon şefleri, yabancı elçiliklerde çalışanlar ve bunun gibi kişilerdir.

Bu bile başka toplantılarımıza, başka etkinliklerimize katılmayan yabancıların sanat etkinliklerimize ne kadar kolayca katıldığıнын ve o yönden en azından kendilerine bir hitap etme olanağımızın ortaya çıkışının belgesidir bu. Bu bakımdan küçümsenmemesi gerekir. Şunu da söyleyeyim, şu anda aklıma gelen bir konu.

Sayın Halûk Bayülken anlatmıştı. Bir dönem Jayın Halûk Bayülken UNESCO'nun dönem başkanlığını Türkiye adına yapıyormuş ve kendisi anlatıyor tabii, pek diyor bizi ciddiye alan yok. Türkiye kim, kültür kim, sanat kim kabilinden. Ve dönem başkanlığı yaptığımız toplantının açılacağı gün Türkiye'den Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasını getirdik, sekiz dakikalık bir konser verdirdik diyor. Daha konser devam ederken havanın değiştiğini hissettim diyor, Ondan sonra da, sekiz dakikalık konserden sonra da çok büyük bir saygınlık gördüğümüzü gördüm diyor.

Şimdi denebilir ki işte sekiz dakikalık bir konser için bu kadar milyonlar değer mi harcamaya. Değiyor işte arkadaşlar. Yani kültürün, sanatın etkisi burda görülüyor. Bu bakımdan Tiyatroya da Senfoniye de harcanan her kuruluş ne kadar eleştirilirse eleştirilsin bize göre yerindedir ve hiç acınmadan yapılması gereken harcamalardır. Bunu da özellikle belirtmek istiyorum.

Son olarak sayın arkadaşlar; eski eserler konusuna değinmek istiyorum. Aslında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni uluslararası platformlarda en çok mahkum eden bir konudur eski eserler konusu. Belki biz farkında değiliz, belki bizim basınımıza yansımaz ama bu Dairenin başkanlığını yapanlar bunun acısını çekerler. Eminim şimdiki Bakan da çekmektedir. Nerde bir uluslararası toplantı olsa Rum-Yunan ikilisi birçok bilgilerle çıkmakta ve eski eserlerin, tarihi eserlerin, bölgemizdeki eski eserlerin nasıl yağmalandığını, nasıl çalındığını ortaya koymaktadır ve çoğu kez bizim taraftan yanıt verecek kimse de olmamaktadır ve sürekli olarak bu konuda Türkiye dahi sıkıntı içine düşmektedir. Bakanlığın

döneminde beni meşgul eden en büyük konulardan biri olmuştur sayın arkadaşlar. Cumhurbaşkanının sürekli olarak yazı yazdığı, sürekli olarak ikazlarda bulunduğu konulardan biridir. Büyükelçiliğin sürekli olarak yardım istediği konulardan biridir ve bir gerçektir de sayın arkadaşlar; bir gerçektir bunu da kabullenmek gerekir, biz, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti olarak eski eserlerimizi hiçbir zaman koruyamadık. Koruyamadık, nâlâ daha koruyamıyoruz ve en acısı korumak için de önlem almıyoruz, alamıyoruz.

Burda sayın arkadaşlar inceledim eski eserler bütçesini, elli yedi tane işçisi vardır, dört bekcisi vardır 1986 yılı bütçesinde. 1987 bütçesine baktım işçi sayısı üçe düşmüş. Nasıl oluyor bu tahmin ederim ben. Herhalde işçilerden bir tanesi emekliye çıkmıştır, emekliye çıkar çıkmaz düşürülmüştür ve elli yedi olan işçi sayısı sayın arkadaşlar Eski Eserler Dairesinin, dört yıl, beş yıl önce doksan civarında idi. Doksanla başlamıştır ama her çıkanın yerine yenisi alınmamıştır.

ERGUN VEHBI (Lefkoşa)(Yerimlen) - Paket, paketin gereği.

İSMAIL BOZKURT (Devamla) - Eksiltilmiştir kadrosu ve bugün çok acıdır sayın arkadaşlar; birçok müzenin, birçok ören yerinin bekcisi yoktur sayın arkadaşlar. Bunu burdan bu kürsüden cesaretle söylemek lâzım. Bekçisi dahi yoktur. Görev aldığımız dönemde bu konuda epeyce girişim yaptık. O zamanki Sayın Maliye Bakanı bilir, Sayın Maliye Bakanından ek bütçe 1987 yılı bütçesine kalmaması için konunun, ek bütçe talep ettim,

Sayın Başbakanla görüştüm, Sayın Cumhurbaşkanıyla görüştüm. Koalisyonun, eski Koalisyonun sarsıntıya girdiği günlerde, üst düzeyde bir toplantı düzenledik. Çünkü bir türlü Maliyeden sayın arkadaşlar ek bütçeyi çıkaramadık. Yani yılı beklemeden ek bütçeyi çıkartamadık yeni bir bekçi kadrosu yaratmak için. Fakat Koalisyonun o günlerde sarsıntıya girmesi dolayısıyla bütün bu çalışmalar yarıda kaldı. Şimdi görüyorum ki 87 yılı bütçesi yapılırken bunu tüm maliyeciler de bilir, hâlâ daha elli yedi işçi, üç tane bekçiyle sayın arkadaşlar; Kıbrıs'ın tümü, Kuzey Kıbrıs'ın nerdeyse tümü ören yerdir, eski eserdir ve bunlar korunacak. Korunamaz sayın arkadaşlar. Korunamaz. Ve mahkûm olur. Elbette ki genel inanca biz de katılıyoruz, biz de o inançtayız. Genel olarak kadrolar, devlet kadroları yüksektir. Pakette de belirtildi. Dondurulacak, hatta düşürülecek diye. Ama öncelikler önemlidir sayın arkadaşlar. Öncelikler çok önemlidir. Ve devleti uluslararası alanda mahkûm eden bu konuda muhakkak surette tedbir alınması gerekir. Bu bütçe bu şekilde geçer ve bu kadroyla Eski Eserler Dairesine, eski eserlerimizi koruma görevini verirseniz 87 yılında da korunamayacaktır bunlar ve Mansiniler, hırsızlar, şunlar bunlar, isimlerini bilmediğimiz bir çok kimseler kaçakçılıklarına açıkça ve rahatça devam edeceklerdir sayın arkadaşlar. Korumak için her şeyden önce o olanağı yaratmamız gerekir. Bu olanağın yaratılmadığını ben esefle burda belirtmek isterim. Bu tabif tekrsr edeyim, bunu ortaya koyarken özel olarak Sayın Bakanı suçlamıyorum ben. Ama Bakanlar Kurulu olarak büyük bir sorumluluktur bu. Bunu da burda belirtmek için kendimde bir görev saydım. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bozkurt.

Böylece milletvekillerinden başka konuşmacı yok.
Sıra Sayın Bakanda. Buyurun Sayın Salih Coşar.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI SALİH COŞAR - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; siyasal parti temsilcilerini büyük bir dikkatle dinledim. Bir arkadaşımız konuşmasında hataları göreceğiz, yanlışları göreceğiz ve söyleyeceğiz dediler. Çok doğru.

Muhterem arkadaşlar; bu kürsü halk iradesinin mimberidir. Bu mimberden halk iradesini temsil eden sizler, muhakkak ki toplum sorunlarını, memleket sorunlarını dile getireceksiniz. Hatalar varsa söyleyeceksiniz. Amma velakin bu kürsüden bir takım varsayımlara dayanarak da değil, yine varsayımdan bir sentez var gerçeğe gidilir, varsayımdan da vazgeçtik, bir takım vehimlerle bir kurgu film senaryosu yapılırsa

bu senaryoyu irdelemek ve tekrar konuşmak bizim için vacip oldu. Oyle bir kurgu film yapıldı ki Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde çember sakallı insanlar, takkeli insanlar, köşelerde, evlerde zikir halinde olan insanlar, sağda solda herkes "Kin şiiri"ni terennüm etmektedir. Herkes biri ötekini dişini sökmekte, kulağını kesmektedir.

Muhterem arkadaşlar; istirham ederim, gerçekten istirham ederim, bu topluma bu kadar insafsızca yargıda bulunmak ve toplumu bu şekilde göstermeye hakkımız yoktur. Bugün Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde dün de ifade ttim, Atatürkçü bir toplum vardır, Atatürkçü bir eğitim vardır, bu toplum devinmektedir, koşmaktadır, çağı yakalamaktadır, yakalıyor ve yakalamaya devam edecektir. Biz ısrarla bir takım kurgu senaryolar içerisinde bu toplumu şöven, bu toplumu mürteci durumunda göstermeye çalışıyoruz.

Muhterem arkadaşlar; mürtecilikten vazgeçtik, mürteci, geriye gidişi savunandır, ben iddia ediyorum ve diyorum ki bu toplum mürtecilik bir yana, tutucu da değildir. Bu toplum tutucu değildir.

OZKER ÖZGÜR (Lefkoşa) (Yerinden) - İktidardır tutucu.

SALİH COŞAR (Devamla) - Çünkü tutucu demek mevcut düzeni stabil bir şekilde muhafaza etmek isteyendir. Bu toplum devrimcidir.

OZKER ÖZGÜR (Devamla) - Biz toplumu eleştirmiyoruz ya.

SALİH COŞAR (Devamla) - Bu toplum ilericidir.

OZKER ÖZGÜR (Devamla) - Hükümeti eleştirdik biz.

SALİH COŞAR (Devamla) - Hükümet daha da ilericidir. Siz kendi ifadeniz....

BAŞKAN - Konuşmacı konuşurken müdahale edilmez efendim.

SALİH COŞAR (Devamla) - Kendi ifadenizle bu kürsüden...

OZKER OZGUR (Devamla) - Kendi eder de biz etmeyeceğiz.

SALİH COŞAR (Devamla) - Biz dinledik kardeşim, siz de dinleyeceksiniz. Tolerans meselesidir, hoşgörü meselesidir.

OZKER OZGÜR (Devamla) - Doğrudur.

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa) (Yerinden) - Maalesef...
Topluma yönelttiğimiz bir eleştiri olarak gösterdiniz.

SALİH COŞAR (Devamla) - Hoşgörü meselesidir.

BAŞKAN - Dinleyin efendim, lütfen Sayın Emirzade, siz bitirdiniz konuşmanızı efendim. İki buçuk saat dinledik sizi

SALİH COŞAR (Devamla) - Toplumu çember sakallı yaptınız, daha ne yapacaksınız?

BAŞKAN - Lütfen sabırlı olup dinleyeceksiniz.

SALİH COŞAR (Devamla) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; yine bu kürsüden sizler, sizler konuşmanızda bizi hızlı hareket ediyoruz diye suçladınız. Bakılsın zabıtlara.

İÇİŞLERİ, KOY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANLI
TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Tenakuz.

SALİH COŞAR (Devamla) - Bu nedir?

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Tenakuz.

SALİH COŞAR (Devamla) - Tenakuz işte. Siz bizi hızlı hareketle suçluyorsunuz.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden) - Pakette çok hızlısınız, ama başka şeyde?

SALİH COŞAR (Devamla) - Hızlı olacağız ya. Asrın icabı budur. Asrın icabı hızlı olmaktır. Ama o da sizin işinize yaramamaktadır. Neden? Çünkü 20. asrın bu son çeyreğinde ulaşılan teknolojik devrimler artık sosyalist düşüncelere ekmek bırakmamıştır. Ekmek bırakmamıştır, teknolojik devrim ekmek bırakmamıştır. Durağan bir safhaya girmiştir sosyalizm bugün.

BAŞKAN - Dağıtmayın dikkatini.

SALİH COŞAR (Devamla) - En durağan devresindedir.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Sana göre.

SALİH COŞAR (Devamla) - Pilleri tükenmiştir.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Sana göre.

SALİH COŞAR (Devamla) - Şimdi sosyalizm yeniden durağan devreden çıkma sancıları içindedir. Bu sancılar geçene kadar muhakkak ki teknolojik devrimi beğenmeyeceğiz. Teknolojik devrimi suçlayacağız. Koşmayı beğenmeyeceğiz. E koşmadığımızda Mehtar Takımı diye suçlanıyoruz. E Mehtar Takımı diye suçlanırsınız, koşarsınız gene suçlanırsınız.

FADİL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Sosyalizm yaratıyor teknolojik devrimi.

SALİH COŞAR (Devamla) - Çok güzel, çok güzel.

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - 20. Yüzyıl damgasını vurdu.

BAŞKAN - Efendim, kendi aranızda yapmayın.

SALİH COŞAR (Devamla) - Efendim, kapitalizm kendi kendini yenilemiştir. Teknolojik devrimde kapitalizm sorunları çözmüştür.

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - E, rejim tartışması yaratıyor Sayın Bakan.

SALİH COŞAR (Devamla) - Bugün refah devleti yaratılmıştır. Sorunlar çözülmüştür.

BAŞKAN - Usul budur.

OZKER ÖZGÜR (Lefkoşa) (Yerinden) - Eğitime dönsün efendim.

SALİH COŞAR (Devamla) - Efendim, bu kürsü biraz evvel de ifade ettim, burası halk iradesinin mimberidir. Biz bir kesimi temsil ediyorsak, o kesimin görüşlerini bu kürsüden terennürüm edeceğiz.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Tabii edeceksiniz.

SALİH COŞAR (Devamla) - Kurgu filmleri, kurgu senaryolarıyla bu topluma müstahak olmadığı görüntüyü veremezsiniz.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Bunalımı açmanız bellidir Sayın Başkan.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Nedir o? Protokol?

SALİH USAR (Devamla) - Evet Protokol.

BAŞKAN - Sayın Serakinci, karşılıklı konuşmayın efendim. Sayın Bakan bir konuşma yapıyor.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Oldu Sayın Başkan.

SALİH COŞAR (Devamla) - Muhterem arkadaşlar; genelden
izninizle biraz somuta inelim.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan.

SALİH COŞAR (Devamla) - Ve arkadaşlarımızın...

BAŞKAN - Kişilere de hitap etmeyin.

SALİH COŞAR (Devamla) - İlle de belli konuları niçin
yanıltmak istediklerini rakamlarla söyleyelim. Kendileri geldi-
ler ve bu kürsüden dediler ki, güzel bir iş yapıldı, Bakanlık
nicel gerçekleri bir broşür halinde bize verdi. E, güzel,
Bakanlık nicel gerçeklerini bir broşür halinde verdi. İlle de
biz bu broşürdeki rakamları saptırmamız mı lâzım? Rakamlar
ortada.

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa) (Yerinden) - Estağfurullah
yapmadık.

SALİH COŞAR (Devamla) - E, saptırdınız efendim.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Kim saptırdı?

SALİH COŞAR (Devamla) - Buna bakmıyorsunuz, şu programda
şu var, bu programda bu var. Örnek, bir-iki örnek vereceğim
niçin saptırdınız.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - İste ordan da rakam verdik.

SALİH COŞAR (Devamla) - Verelim.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Bir yerde 187, bir yerde...

SALİH COŞAR (Devamla) - Rakam açık, ilkokullarda altı senede yirmi bin kusur öğrenci var. Demek ki çağışı öğrenci sayısı üç bin dört yüz. Rakam açık. Anaokulların ara sınıflarında kaç öğrenci var? bin yedi yüz elli dört. O da var. E, ne demektir bu? %50'den fazlası ana okullarında. Kimin anaokullarında? Devletin anaokullarında. E, ille de bu rakamı burda saptırmanın bir anlamı var mı?

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Kendi programınız bunu söylemiyor Sayın Bakan. Yani biz onu getirdik.

SALİH COŞAR (Devamla) - Kardeşim burada rakam açık. 20781 ilkokuldeki öğrenci sayısı.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Yani programa güvenmiyelim?

SALİH COŞAR (Devamla) - Anaokuldaki öğrenci sayısı 1754. E? Çağışı nüfus 3400. Yarısı anaokullarda %50'yi aşmış. Bunu biz müteaddit defa bu kürsüden ifade ettik. Diyoruz ki %50'si gitmektedir. Seneye programı biz uyguluyoruz. Beş-altıyı mezun edeceğiz, tüm beş yaş çocuklarını okula alacağız. Bu kadar açıktır programımız. Plân program açık.

SALİH USAR (Devamla) - Siz ne saptırıyorsunuz Sayın Bakan?

SALİH COŞAR (Devamla) - Saptırmıyoruz. İşte rakam söylüyoruz.

SALİH USAR (Devamla) - Altıncı sınıfların sayısıyla birinci sınıfların sayısı aynı mıdır?

SALİH COŞAR (Devamla) - Ortalama çağışı dediğinde 3400 demek.

SALİH USAR (Devamla) - Ortalama değil efendim. Ortalama değildir.

SALİH COŞAR (Devamla) - Efendim, başka bir konu, Bu Bütçeye arkadaşlarımız İdare Komisyonundadır. İdare Komisyonunda çalışıyorlar, biliyorlar. Bu Bütçeye yasalardaki kadrolar aynen yazılır. Bizim Öğretmenler Yasasında beş yıla dönük, beş yıl ilerisi için kanunlar yapılırken yarın için yapılmaz. Beş yıllık bir periyot için hesaplandı, şu kadar bin kadro diye kondu. O kadro aynen Bütçe Yasasına girer. Ama Bütçe Yasasında söyler, şu kadarı dolacak. Şimdi arkadaşımız aldı kadroyu, bunu bilmiyor mu? Biliyor. Onu biliyor. Şu kadar yüz münhal var diyor. E, tabii var. Beş yıllık kadrolardır onlar. Beş yıllık kadrolar yarın dolacak mı? Dolmayacak tabii. Bu seneki kadro bize verilmiştir ve doldurulmuştur.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Nasıl dolduruldu? İşte onu söyleyin Sayın Bakan. Yani geçici olarak çalıştırılan öğretmenlerle dolduruldu.

SALİH COŞAR (Devamla) - O ayrı konu kardeşim.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Biz onu söylüyoruz.

SALİH COŞAR (Devamla) - Sen münhal sayısını söylüyorsun.

BAŞKAN - Devam edin.

İÇİŞLERİ, KOYUŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - O bir yıllık görür Sayın Coşar, biz beş yıl ilerisini görürüz.

SALİH COŞAR (Devamla) - Yani bir takım sayıları ille de bilerek...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

SALİH COŞAR (Devamla) - Bilerek ve isteyerek.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; zaman siz de uzatıyorsunuz.

SALİH COŞAR (Devamla) - Burda saptırmanın bir anlamı yok.

Muhterem arkadaşlar; müsaadenizle bir kısa şey anlatmak istiyorum. İki mahpus pencere parmaklıklarından dışarı bakmış.

OZKER OZGUR (Lefkoşa) (Yerinden) - Birisi yıldızlara bakardı, birisi de...

SALİH COŞAR (Devamla) - Birisi yıldızları seyretmiş, birisi yerdeki çamurları görmüş. Şimdi biz bu ülkede gözümüze siyah gözlüğü takarsak ve ille de bu memleketi kapkara bulutlar içerisinde göstermek istersek, ille de felâket tellallığı yapmak istersek, ille de şeamet tellallığı yapmak istersek bu kara...

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa) (Yerinden) - Kim yapıyor efendim bunları?...

SALİH COŞAR (Devamla) - İki tane siyah gözlük takarız üst üste, tam sim siyah görürüz bu memleketi. Ama ben size pembe gözlük takın da demiyorum.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Diyorsunuz.

SALİH COŞAR (Devamla) - Yok efendim, normal camları takın, normal bakın bu memlekete ve bu memleketin hangi noktada olduğunu görürsünüz.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Bir defa o iki mahkûm bizim memlekette değildi.

SALİH COŞAR (Devamla) - Sayın Durduran konuşmasında bugünkü Cumhuriyet Gazetesinde yazılan ilginç, fevkalade güzel bir makaleden söz ettiler. O makaleyi ben de okudum, hatta dün akşam biliyorsunuz, bize gazete bir gün geç gelir, tesadüfen Türkiye ile yaptığım bir telefon konuşmasında bir aile dostumuz bize hatırlattılar. Bugün dediler, Cumhuriyet Gazetesinde çok güzel bir yazı var, Kıbrıs ile ilgili, onu okumaktaydık telefonunuz da isabetli oldu dediler. Ben de bugün ilk işim o makaleyi okumak oldu. Makale bir süre önce Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde Sayın Sağlık Bakanımızın himmetiyle düzenlenen Tıp Akademisi... Neydi Sayın Bakan, özür dilerim?

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI MUSTAFA ERBİLEN
(Yerinden)- Tıp Akademisi Kongresi.

SALİH COŞAR (Devamla) - Kongresi. Bilimsel Kongresinin bir yöneticisi tarafından kaleme alınmıştır. Ve bu Sayın yönetici Kuzey Kıbrıs Türk insanının tanımını yapmaktadır. O kadar bir etki altında, o kadar bir güzel intibalarla bu memlekette ayrıldı ki bunu ifade edecek kelimeler bulamıyor, en güzel kelimeleri sıralıyor. Diyor ki o memleketteki kadar insansıl, hoşgörülü, medeni, birbirlerini seven insanlar görmedim. Ve bunun gibi çok güzel niteliklerimizi sıralamaktadır. Bu ülkede bir bilimsel kongre yapılıyor, bilim adamları bu ülkeye geliyor, bu ülkeyi görüyor, pembe gözlük mü verdik gelenlere?

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Gözünü boyadınız.

SALİH COŞAR (Devamla) - Yok efendim. Gelenler normal gözlükle baktılar. Derinliğine baktılar. İnsanlarla temas ettiler, gezdiler, gördüler, konuştular, dinlediler ve bizim hakkımızda bir yargıya vardılar. Ve diyorlar ki Kıbrıs insanı fevkaladedir.

FADIL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Bu özelliğimiz çok eskiden gelir Sayın Bakan.

SALİH COŞAR (Devamla) - Kıbrıs insanı eğitilmiştir. Kıbrıs insanı naziktir. Kıbrıs insanı hoşgörülüdür, tek boyutlu değildir. Kesinlikle değildir. E Kıbrıs insanı bu tek boyutlu olmama özelliğini, bütün bu özellikleri nerde kazandı?

OZKER OZGUR (Lefkoşa) (Yerinden) - Muhalefetten kazandı.

SALİH COŞAR (Devamla) - Nasıl kazandı?

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - UBP iktidarından.

SALİH COŞAR (Devamla) - Nasıl kazandı?

İÇİŞLERİ, KOY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - UBP iktidarından.

BAŞKAN - Efendim bu kadar konuşmayı bozmayın.

SALİH COŞAR (Devamla) - Arkadaşlar; bu kürsüden çok defa ifade ettim, bir daha ifade edeceğim. Özgür dilerim, bu bir bilgiçlik meselesi değildir. Eğitim bu kürsüden birkaç defa tanımladık ve dedik ki eğitim demek insanımıza bir takım istendik davranışlar kazandırmaktır, davranış kazandırmaktır. Davranışlarda değişiklik meydana getirmektir. Demek ki bu memlekette eğitimle insanların biz davranışlarını iyiye doğru, güzele doğru değiştirebiliyoruz.

Değiştirebiliyoruz ki gelenler hep böyle güzel intibalarla bu ülkeden ayrılmaktadırlar.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Geçmişte daha da iyiydik Sayın Bakan.

SALİH COŞAR (Devamla) - Arkadaşlar; ben ayrıntıya girmek istemiyorum. Kıymetli vakitlerinizi almak istemiyorum.

Sayın milletvekillerimizin, Sayın parti başkanı Bozkurt'un, Eğitim, Kültür ve diğer Bakanlığım ile ilgili faaliyetlerle ilgili olarak bu değişik vermeye çalıştıkları görüntü içerisinde gerçekten iyi temenniler de vardır. Biz bunları saptadık. Uygulamalarda bizim daha iyi olmamız için gösterdikleri yollar ve fikirler vardır. Biz bunları saptadık. Sayın Bozkurt'un kültür hayatımızın gelişmesi konusundaki temennilerini özellikle saptadık. Bunları Bakanlık ve Hükümet olarak 1987 içerisinde olanaklar oranında hayatiyete geçirmeye gayret göstereceğiz. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti gerek fert olarak, gerek halk olarak, 20. asrın devletleri içerisinde de, halkları içerisinde de fevkalâde mümtaz bir yerdedir, mümtaz bir yerdedir. Alın UNESCO'nun, alın OECD'nin yıllık statistik raporlarına bakınız. Göreceksiniz ki bu toplum standartı çok yukarıdadır. Devletler sıralamalarında fevkalâde yukarıdadır. Bizim amacımız ve hedefimiz bu standartı daha da yükseltmektir. Hepinize teşekkür eder, saygılar sunarım.

Bir ilâve yapacağım, Sayın Durduran program programsızlıktan bahsetmiştir. Bizim Yasamız daha 86 Mayıs'ında, Haziran başında geçmiştir. Yasal platformlar çok yeni oluşmuştur. Bu yasal platformları gereği olan tüzükler suretiyle çıkarılmaktadır. Aradan dört-beş aylık bir süre geçmiştir. Bu süre içerisinde programlar hazırlanmış, basılmıştır, bunu Sayın Durduran'a takdim edeceğim biraz sonra...

SALİH USAR (Devamla) - Niçin yalnız Sayın Durduran'a?

ERGUN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Bize de verin.

SALİH COŞAR (Devamla) - Size de veririz, memnuniyetle, çoğaltıyoruz.

BAŞKAN - Bilhassa size verecektir. Ana muhalefet...

SALİH COŞAR (Devamla) - Bu mümtaz yerimizi, bu düzeyimizi muhakkak ki daha da ileriye götüreceğiz. Tekrar hepinize saygılar sunar, teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan. Böylece Eğitim, Kültür Bakanlığı Bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Eğitim, Kültür Bakanlığı Bütçesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler'... Etmeyenler'... Çekimser?... 24'e 16 oyla kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; aralık vermeden devam ediyoruz. Şimdi sıra sabahleyin alınan bir karar uyarınca Tarım Bakanlığı yerine Sağlık ve Sosyal İşler Bakanlığı Bütçesindedir. Okuyunuz lütfen.

BAŞBAKAN Dr. DERVIŞ EROGLU (Yerinden) - Sayın Başkan, bugün iki bakanlık bitecek diye anlaşılıyordu. Arkadaşlar herhalde o anlaşmayı unuttular ki konuşmaları o kadar uzattılar.

BAŞKAN - Kaç defa ikaz ettim Sayın Başbakan. Yarına tahmin ediyorum konuşma sürelerini de önceden saptayarak çıkacaklar ki bu akşamki gibi zorlanmayalım. Buyurun.

KATİP -

Program 11, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı

Alt Program 01-03 Yönetim Hizmetleri

Alt Program Toplamı 1,155,379,000 Türk Lirası

Alt Program 04 Tıp ve Sağlık Dalı

Alt Program Toplamı 4,160,832,000 Türk Lirası

- 2301 -

Alt Program 05 Devlet Laboratuvarı Dairesi
Alt Program Toplamı 122,382,000 Türk Lirası,
Alt Program 06-17 Sosyal Hizmetler Dairesi
Alt Program Toplamı 3,573,649,000 Türk Lirası
Alt Program 18 Çocuk Yuvaları,
Alt Program Toplamı 23,480,000 Türk Lirası.
Alt Program 19 Lefkoşa Kızlar Yurdu
Alt Program Toplamı 8,655,000 Türk Lirası.
Alt Program 20 Girne Erkek Çocuk Yurdu
Alt Program Toplamı 6,730,000 Türk Lirası,
Program Toplamı 9,051,107,000 Türk Lirası.

BAŞKAN - Bakanlığın bütçesi hakkında konuşmak isteyenler?... Sayın Ergin Abdullah.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Bakan söz istiyor efendim.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Önce Bakan var efendim.

BAŞKAN - Bakan konuşacak efendim önce. Bir dakika not ediyorum. Sayın Bakan. Sayın Tüccaroğlu.

KATİP - Ergin Abdullah.

BAŞKAN - Ergin Abdullah.

KATİP - Ziya Rızkı.

BAŞKAN - Ziya Rızkı.

KATİP - Durduran.

BAŞKAN - Sayın Durduran.

KATİP - Evet başka?...

../2302.

BAŞKAN - Başka?...

KATİP - Yok efendim.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan.

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSTAFA ERBİLEN -

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Anayasamızın ilgili maddelerine göre herkesin bedensel, zihinsel ve sosyal iyilik hakkı Devletin yükümlülüğündedir. Bakanlığımızın temel politikasını da oluşturan bu öğeler dolayısıyla, herkese eşit ve kabul edilebilir bir düzeyde sağlık hizmeti sunulmaya çalışılmakta, bütün olanaklar zorlanarak halkımıza en iyisinin verilmesine özen gösterilmektedir.

Tıpta teşhis, tedavi ve rehabilitasyon alanlarında her yıl yeni teknikler ortaya çıkmakta, halkın sağlık gereksinimi ise demografik koşullar, çevre ve sosyal ve sair etkinliklerle zamanla değişmektedir.

Bakanlık olarak çağdaş toplum hekimliği görüşü içerisinde sağlık hizmetlerinin yeniden plânlanması çalışmalarını Bakanlığımızca yürütülmektedir. Amacımız, Temel Sağlık Hizmetlerine öncelik veren yasal bir düzenleme ile toplumun her ferdine, sağlık hizmetini bir ekip hizmeti olarak sağlık merkezlerinde eşit ve yeterli bir şekilde sunmak ve bu hizmeti 2. ve 3. basamak sağlık hizmeti veren hastaneler ve laboratuvarlarla en iyi bir şekilde takviye etmektir.

Bu amaçlarla Bakanlığımız, sağlık hizmetlerini iki müdürlük altında toplanmasını uygun görmüş, hazırlanan Temel Sağlık Hizmetleri ve Tedavi Kurumları Dairelerine ilişkin kuruluş yasa tasarılarını Bakanlar Kurulundan geçirerek Cumhuriyet Meclisine sunma aşamasına getirmiştir.

Yeni düzenlemeye göre, Temel Sağlık Hizmetleri genel olarak, çevre sağlığı, temiz ve nitelikli su temini, beslenme, gıda sağlığı, ana-çocuk sağlığı, aşılama hizmetleri, bulaşıcı hastalıklarla savaş, basit, genel ve yöresel hastalıkları tedavi etmek ve zorunlu ilaçları vermek gibi faaliyetleri kapsamakta, bu tür hizmetler şehirlerde hastane polikliniklerinde; kırsal bölgelerde ise sağlık merkezlerindeki ekipler tarafından verilmektedir.

Tedavi Kurumlarımızla ilgili hizmetler ise, dört kazada mevcut olan akut genel hastanelerimiz, Barış Hastanesi ile Göğüs Hastanesi gibi özel dal hastanelerimizde gerçekleştirilmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yaşamsal bir nitelik arzeden sağlık konusu, kuşkusuz her zaman Toplumumuzun duyarlılığını çeken ve güncelliğini yitirmemesi nedeniyle bazı sorunları da sürekli olarak beraberinde getirmektedir. Bakanlığımız bu gerçeğin her zaman bilincinde olup, sorunları asgariye indirmek için her türlü önlemi alıp uygulamaktan geri durmamaktadır. Bulaşıcı hastalıklarla ilgili sorunları deşmek gerekirse, verem hastalığı ile ilgili olarak şu hususların belirtilmesinde yarar olduğu kanısındayım. Bu hastalık sürekli kontrol altındadır. Her yıl ilkokullarımıza yeni başlayan öğrenciler taramadan geçirilmekte ve bulaş oranı saptanmaktadır.

Memnuniyetle ifade etmeliyim ki, bu oran ve yıllık hasta sayısı değişmemektedir. Bu vesileyle, şehir içinde yer alan Göğüs Hastanesinin de önümüzdeki aylarda Gönyeli civarındaki bir yere nakledileceğini duyurmak isterim.

Sıtma hastalığı da kontrol altındadır. Her yıl dışardan gelen bir iki emporte vak'a dışında başka bir ölguya rastlanmamaktadır. Mamafih, bir önlem olarak, tüm durgun suların ilaçlanması muntazaman sürdürülmekte, ergin ve larvisit savaşımına da aralıksız devam edilmektedir.

Thalassaemia hastalığı üzerinde durmak istiyorum. Toplumumuzun %16'sının taşıyıcı olduğu Thalassaemia hastalığı ile ilgili yıllık taramalar her yıl artan bir hızla devam etmektedir. Bugüne kadar nüfusumuzun 35 bini taramadan geçmiş bulunmaktadır. Erken tanı işlemleri de devam etmekte olup; önümüzdeki yıllarda ise daha az riskli bir sisteme dönüştürülecektir. Bu çalışmalarımız olumlu meyvelerini vermiş ve yıllık 25 thalassaemialı doğum sayısı, şimdilerde bir iki vakaya düşmüştür. Yine 1983'de erken tanı amacıyla İngiltere'ye kırk iki hasta gönderilmiş, ancak 1986 yılında bu sayı beşe düşmüştür. 1987'de ise hastalarımızın bu amaçla İngiltere'ye gitmelerine gerek kalmayacaktır. Thalassaemialıların tedavilerinde kullanılan desferal ve benzeri gereçler bu yıl artırılan ödenek nedeniyle daha fazla temin edilebilecektir. Thalassaemia Merkezinin de 1987 yılı sonunda tamamlanmasına büyük gayret sarfedilecektir.

Şayın Başkan, sayın milletvekilleri; şimdi de sizlere, zaman zaman tartışılan ilaç konusu hakkında bazı bilgiler sunmak istiyorum. Bilindiği gibi, birçok ülkede uygulandığı üzere, bizde de zorunlu bir ilaç listesi mevcut olup, bu liste her yıl uzmanlarımızca incelenmekte ve ihtiyaca göre yeniden düzenlenmektedir. Takdir edileceği gibi Devletin her yeni çıkan ilacı temin etmesi maalesef mümkün olamamaktadır. Bu böyle olmakla beraber Bakanlığımız vatandaşa yardımcı olmak üzere, aynı etki amaçlı ilaçları bulundurmaya azami özen göstermektedir.

İlaç imalatı ile ilgili bina ise önümüzdeki günlerde tamamlanmış olacaktır. Mamafih personel ve hammadde satın alma sorunu çözümlendiği takdirde bu yöndeki üretime başlanabilecektir.

Hastanelerimizde her geçen gün artan hizmetler için devreye sokulan modern cihazlara karşın, yine de bazı olguların tetkik ve tedavileri için yurt dışına gönderilmesine tıbbi açıdan gerek duyulmaktadır. Nitekim, servislerimizde geçmiş yıllarda ultra-saund, EEG ve EMG bu yıl ise kalp hastalıkları teşhisinde kullanılmak üzere ECHO ve Treadmeal cihazı ayrıca AIDS cihazı devreye sokulmuştur.

Yine geride bıraktığımız yıllarda teşhis ve tedavide çok önemli rol oynayan özafakoskopi, gastroskopi ve kolonoskopi hizmetleri de halkımızın hizmetlerine sunulmuştur.

Çok yakında da göz hastalıkları için gerekli olan laser cihazının temini sağlanacaktır. Gelecek yılda da tomografi cihazının alınması kesinleşmiştir. Kanseri tedavisi ile radyoterapi servisimizin hizmete girmesi beklenmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Bakanlığımız bütçesi hazırlanırken 1987 Geçiş Yılı Programında öngörülen hedeflere bağlı kalınmıştır. 1987 yılı içerisinde Geçitkale Sağlık Merkezi inşaatı tamamlanacak, Dip Karpaz'da yapımı tamamlanan Sağlık Merkezi ise halkımızın hizmetine açılacaktır.

Gıda sağlığı konusunda ise kontrollerin daha etkin bir şekilde yapılmasını sağlamak amacıyla mevzuatta gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Sağlık personelinin eğitimi ile ilgili olarak doktor, hemşire ve teknik personelimizin kısa ve uzun süreli eğitim programları çerçevesinde eğitilmeleri sağlanacak; Beyin Cerrahisi, Patoloji, Mikrobiyoloji gibi tek uzmanı olan dallarda yeni personel yetiştirilecektir. Öte yandan, dış hekimlerimize protez ve ortodonti konularında istisaslaşma imkânı sağlanacaktır.

Bakanlığımız, yoğun görevlerinin yanı sıra, gerek organizasyon, gerekse hizmet vermeye yönelik konulardaki eksik mevzuatın çıkarılması; mevcut olanların da günün koşulları çerçevesinde yeniden gözden geçirilmesi çalışmalarına da başlamış bulunmaktadır. Laboratuvarların Çalıştırılmalarına ilişkin Yasa Tasarısı, Eczacılıkla İlgili Mevzuat, Aile Planlaması uygulamaları bu çalışmalarımız arasındadır.

Sözlerimi tamamlamadan önce Toplumumuzun yakından ilgilendiren ve bir mediko sosyal sorun olan spastikler ve diğeri özürlülerin rehabilitasyonu üzerinde de durmak istiyorum.

Halen servislerimizdeki doktor, hemşire, fizyoterapist ve sosyal hizmet uzmanlarına yönelik bu tür hizmetlerimizin yeterince verilemediği bir gerçektir. Bu amaçla yabancı uzmanlara bir eğitim programı ve alet listesi hazırlattırılmıştır. Önümüzdeki yıllarda bakım ve rehabilitasyon hizmetlerimizin bu proje dolayısıyla daha da yeterli bir düzeyde verileceğine inanıyorum.

Bu kategoriye giren yaşlı, hasta ve güçsüzlere de daha iyi hizmet verebilmek için, bir Kronik Hastalıklar Hastanesinin önümüzdeki aylarda açılması sağlanacaktır. Muhtaç ve yoksul yardımlarının da olanaklar ölçüsünde zaman zaman yeniden düzenlendiği bilinmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Takdir edileceği gibi Bakanlığımızın yapmayı tasarladığı tüm plan ve projeleri uzun uzadıya anlatmama herhalde olanak yoktur. Bu vesileyle Bakanlığımın bütçesine ilişkin kıymetli görüş, öneri ve katkılarınızı bekler, sabrınız için hepinize teşekkür eder, saygılar sunarım.

BASKAN - Tesekkür ederim Sayın Mustafa Erbilen. Söz sırası Sayın Tüccaroğlu.

ERGIN ABDULLAH (Gazimagaşa) (Yerinden)- Sayın Başkan, ilk sözü biz istedik efendim.

TUKSEL TUCCAROGLU (Berkasa) (Yerinden)- Senden evvel el kaldırdım ben Sayın Abdullah.

BASKAN - Burdaki kayıt sırası Sayın Tüccaroğlu'nun.

ERGIN ABDULLAH (Devamla)- Burda bile şey yapıyorsunuz.

ICISLERI, KOY ISLERI VE DOGAL KAYNAKLAR BAKANI TASHKENT ATASAYAN (Yerinden)- Boyun kadar konuş Ergin'im.

ERGIN ABDULLAH (Devamla)- Boyun kadar mı?

TASHKENT ATASAYAN (Devamla)- Fabii.

ERGIN ABDULLAH (Devamla)- Ama sen boyun kadar konuşamazsın.

TESPIT EDILEMEYEN BIR MILLETVEKILI - Aslan gibi çocuk sahneye çıktı.

TASHKENT ATASAYAN (Devamla)- Aslan gibidir o.

ERGIN ABDULLAH (Devamla)- Burda bir şey yapacaksınız Sayın Başkan.

TASHKENT ATASAYAN (Devamla)- Nedir? Hep sen konuşursun.

BASKAN - Sayın Ergin Abdullah, ben değildim. Birincisi ben değilim. İkinci ben değilim. Lütfen sözünüzü geri

gördünüz herhalde.

BAŞKAN - Sayın Ergin Abdullah sözünüzü geri alın burda.

FADIL ÇAGDA (Girne)(Yerinden)- Almaz efendim, almaz.

BAŞKAN - Çok ayıp ediyorsunuz.

FADIL ÇAGDA (Devamla)- Taraf tutuyorsunuz.

BAŞKAN - Çok ayıp ediyorsunuz Sayın Fadıl Çağda.

FADIL ÇAGDA (Devamla)- Konuşma hakkını kullanması ...

BAŞKAN - Burdaki sırayı takip ediyorum efendim.

FADIL ÇAGDA (Devamla)- Konuşamazsınız.

BAŞKAN - Çok ayıp ediyorsunuz, Yazıklar olsun size.

FADIL ÇAGDA (Devamla)- Taraf tutuyorsunuz. Siz Başkansınız.

BAŞKAN - Ben burda değildim kaydederken.

VEHBİ ZEKİR SERTER (Lefkoşa)(Yerinden)- Çok sert konuşmayın.

BAŞBAKAN Dr. DERViŞ EROGLU (Yerinden)- Seni bile kızdırdılar, yani artık.

YUKSEL TUCCAROGLU (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; uzun yıllar önce yine bu kürsüden yapmış olduğum konuşmalarım- da, halkımızı içinde bulunduğu kurallardan, gelecekte kalp krizleri, kanser, diabet, tiroid gibi hastalıkların beklediğini ve artış göstereceğini vurgulamıştım. Maalesef bu söylenenler ve ikazlar doğru çıkmıştır.

Bunları bilmek ve söylemek tıpta medyum olmayı gerektirmez. Hayat denen oyunun sağlık kurallarını az da olsa bildiğiniz ve bu oyunu biraz olsun bilinçli oynadınız mı, sağlığınız, dolayısıyla halkın sağlığı ortaya çıkar.

Şüphe yok ki bu hayat denen oyunda kazanan ve kaybeden olmaktadır. Ölüm her canlı için bir hayatı yitirme olayıdır. Sağlık denen bu oyunun kurallarını bir noktada bilim adamları ve dolayısıyla bunları uygulayan yöneticiler ortaya koymaktadır.

Sağlık bütçesini görüşüyoruz, insan sağlığı, halkımızın sağlığı. Ben son senelerde ülkemizde büyük bir tırmanış gösteren ve bilgisizce kullanılan zirai ilaçlar nedeni ile meydana gelen kanser ve benzeri hastalıkları vurgulamak için söz almış bulunuyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 150.000 kişilik toplumda 170-200 kanser vakasının görülmesi ve sırasında bir hafta içerisinde yaşlı, genç, çocuk demeden 10-15 kişinin ölmesi ki 1984 senesinde Dr. Burhan Nalbandoğlu Devlet Hastahanesinde operatör olarak çalışırken şahit olduğum durumdur. Ve son bir hafta içerisinde bir küçük köyümüzden üç genç insanımızın ölümü, kanserin oluş nedenleri üzerinde ciddi ciddi oturup düşünmemizin ve tedbirler almamız gerektiğinin açıkça delilidir. Bugün bilgisizce ve kontrolsüzce tarımda kullandığımız tarım ilaçları hem doğal çevremize hem de bize birtakım zararlı etkiler yapmaktadır. Tarım ilaçları birer zehir oldukları için ilâcın kullanılması esnasında akut zehirlenmelere yol açabildikleri gibi zaman içerisinde yavaş yavaş insan ve hayvan bünyelerinde birikerek kronik zehirlenme yaptıkları bilinmektedir. Kronik zehirlenmelerin başını ise kanser çekmektedir. Hayvan bünyelerinde biriktiği zaman da, hayvanın eti, sütü ve diğer ürünleri ile yine dolaylı olarak insana ulaşmaktadır. Kronik olarak sürekli insan vücudunda zehirlerin birikmesinin en kötü sonucu kanser olarak karşımıza çıkmaktadır. Geçtiğimiz 25 yıl içerisinde Dünya Sağlık Örgütü, W.H.O ile dünya gıda ve tarım örgütü FAO tarım ilâcı kalıntılarının yarattığı kanser riski yönünden araştırılmış ve bulgularla doğrulanmıştır.

Tarım ilaçlarından akut veya kronik olarak etkilenen kişilerin aşırı huzursuz ve stres içerisinde oldukları gözlenmektedir. Bu bakımdan bir sosyal sorun da, kanser kadar ortaya çıkmaktadır. Bu nedenlerden ötürü bu alanda devletin konuya eğilerek bu sorunlara yeterince sahip çıkması gerekmektedir. Bizde sorunun öneminin yeterince anlaşılabilmesi veya başka nedenlerden ötürü bu alanda bugüne kadar yeterli önlem alınamamış ve yasal düzenleme yapılamamıştır. Üreticilerimiz birçok ilacı bilinçsiz olarak kullanmaktadır. Başka ülkelerde yasaklanan bazı ilaçlar eskiden stokumuzda olduğu için veya sınırlı amaçlarda kullanılmak üzere getirildikleri halde yaygın olarak kullanılmaktadır.

Ülkemizdeki yanlış tarım ilaçları kullanımından bazı örnekler vermek istiyorum:

1. Genellikle bütün tarım ilaçlarında, ilaç kullanıldıktan sonra hasata kadar belirli bir sürenin geçmesi gerektiği uzmanlarca belirtilmektedir. Oysa seralarda veya açık sebze alanlarında ilaçlama sırasında bile ürünün toplanıp pazara getirildiği bilinen acı bir gerçektir. Hastanelerde gördüğümüz akut zehirlenme vakaları birer örnektir.

2. Birçok ülkelerde yasaklandıkları halde bizim piyasamızda bulunan, uzun sürede kalıntı bırakabilecek ilaçlar piyasamızda serbestçe denetimsiz olarak satılmaktadır. DDT ve BHC bunların iki örneğidir. Bu ilaçların özellikle yenen sebze ve meyvelerde kullanılması tehlikeli ve sakıncalıdır. Bizim tarım uzmanlarımız da üreticiye bu ilaçların kullanılmamasını önermektedirler. Fakat piyasada bulunduğu ve daha etkili sonuç doğurduğu için üretici tarafından alınıp kullanılmaktadır.

Burada patates ilâçlamasının örnek olarak göstermek istiyorum: Lita olarak bilinen patates yumrusu güvesine karşı, Üretici patatesini kendi ambarlarında DDT ve BHC'li ilaçlarla ilaçlamaktadır. Kanserojen olarak bilinen bu tip ilaçlarla ilaçlanan patates devlet ambarlarına girişte tespit edilirse, ambara alınmamakta ama ambara alınmayan bu tip patatesi, Üretici piyasada serbestçe satmaktadır. Bu konuda elimde devlet laboratuvarı müdürlüğünün patatesten DDT ve BHC varlığının saptanmış olduğu 16.4.1986 tarihli ve 1240/86 sayılı raporu mevcuttur.

Ülkemizde kanserden en çok ölüm oranı son üç beş senede artış göstererek, bazı bölgelerde örneğin Akdoğan, Türkmenköy, Beyarmudu, İncirli bu gibi köylerde bu bölgelerde tırmanış göstermesi, bu bu bölgelerde patatescilerin tohumluk olarak sakladıkları patateslerini veya tarladaki patataslarını, diğer sebzelerini de piyasada serbestçe buldukları DDT ve BHC'li kanser yapıcı ilaçlarla ilaçladıkları bilinmektedir. Bu köyler içme sularını kendi köy çevrelerinde bulunan kuyulardan çekmektedirler. Bu ilaçların içme sularına, sürekli yağmurlama sulamalar veya yağmur suları ile karışma olasılığını ciddi ciddi devlet olarak oturup araştırmamız gerekmektedir.

3. Piyasamızda eski stok olarak bulunan chlorobenzylate, Ülkemizde yalnız narenciye ağaçlarında kullanılması uygun görülmektedir. Halbuki Üreticiler bunu tüm sebzelerde ve bilhassa çilekte kullanmaktadırlar. Çilek bilindiği gibi hergün hasat edilebilmektedir. Bunun gibi uzun süre kalıntı bırakabilecek ilaçların kullanılması çok sakıncalıdır. Bu ilaç kullanıldığı zaman hasatın ortalama kırk gün sonra yapılması gerekmektedir. Arzu eden arkadaşlar bunları yerinde ve üreticinin ağızından saptayabilirler. Bu konuda çok örnekler vardır. Taze bögürlice hasatında da durum aynıdır. Chlorobenzylate yapan fabrikada işçilerin kısırlaştığı ve impotens yani iktidarsızlaştığı saptanmıştır. Bu tip ilaçların bünyeye girmesi ile iktidarsızlıklara da sebep olduğu ortada bir gerçektir.

Yapılan çalışma ve araştırmalarda, genel olarak organik klorlu insektisitlerin (D.D.T , B.H.C, chlorobenzylate, endrin, aldrin, lindeyin ve benzerleri) deney hayvanlarında kanser yaptığı görülmüştür. Kanserli hastalarda da ölümden sonra yapılan patolojik araştırmalarda normal ölümlere oranla daha yüksek dozda bu ilaçların bulunduğu saptanmıştır. Karaciğer kanseri, Lösemi, kemik ve akciğer kanserleri ve tümörleri gibi.

Uzülerek belirtmek isterim ki, son aylarda Dip Karpaz'da, kene gibi hayvan parazitlerinin temizlenmesi için hayvan yıkama havuzlarında kullanılmak üzere getirilen Koreksan isimli B.M.C aktif maddeli ilacın, piyasanın denetimsizliği nedeni ile sebze ziraatında kullanıldığı saptanmıştır. Domates ve patates gibi ürünlerde kullanılmıştır.

4. Ekim öncesi kullanılması gereken Namacure ilacının hasad sırasında kullanıldığı tesbit edilmiştir. Bu ilaç kullanıldıktan sonra hasada kadar asgari 40 günlük bir sürenin geçmesi gerekmektedir. Bazı üreticilerin bu ilacı beyaz sinek mücadelesi amacı ile hasad sırasında kullandıkları saptanmıştır. Bu konuda Bayer Firmasının raporu mevcuttur.

5. Birçok ülkede tarımda da kullanılan hormonların insan sağlığına aykırı olduğu tartışmaları devam etmektedir. Üçüncü ülkelerin dıştan yaptıkları tarım ürünleri alımlarında hormonlanmamış olması koşulu aranmaktadır. Halbuki kendi ülkelerinde bu tip hormonlu ürünlerin girişini yasaklayan ülkelerin imal etmiş olduğu ilaçlar ve hormonlar ülkemizde serbestçe kullanılmaktadır. Bu durum Dünya İnsan Sağlığı açısından üzücü ve düşündürücüdür. Üzüm ve enginar üzerine püskürtülen bu tip hormonlar çok kısa sürede ürünü aşırı derecede büyütmektedir. Erel diye bilinen hormon domatesi kızartmak için kullanılmaktadır. Bir gecede kızaran ilaçlı domatesler sabah piyasaya sürülebilmektedir. Görüldüğu gibi tarım ilaçlarının ülkemizde kullanılması ve satışı tamamen başıboş ve kendi halinde gerçekleşmektedir. Bir ruh hastası bile isterse çok zehirli olan bir tarım

ilacını serbestçe ve istediği kadar satın alabilmektedir. Birçok yanlış uygulamalar vardır. Hastahanelerde sebebi belli olmayan ölümlerin nedenleri arasında bu tür kronik zehirlenmelerin var olduğu bilinen bir gerçektir. Örneğin, sebebi bilinmeyen beyin kanamaları ve hiçbir riziko faktörü olmadığı halde ani kalp krizi geçirenlerde bu zehirlenmelerin neden olduğu teoriler arasındadır. Gelecek nesilleri ve insanı ana rahminde bulunduğu sıralardan dahi etkileyebilecek özelliklere sahip tarım ilaçlarının yarattığı sorunlar her geçen gün artarken bu konuda önlem almamız kaçınılmazdır.

6. Ecza ve Zehirler Yasasınının 25'inci maddesinde atıfta bulunulan I'inci Cetvel ve 2'nci kısımdaki ilaçlardan (D.N.C) Dinitro-Krezol isimli ilaç yalnız reçete ile kayıtlı ve tescilli yerlerde satılabilir denmesine rağmen tarım ilacı satanlar bunu serbestçe satmaktadırlar.

Herşeyden bihaber ve hergün parası ile satın almış olduğu zehirlerle masumca zehirlenen halkımızı acil olarak bu durumdan kurtarmamız için ne yapmamız gerekmektedir? Bu konuda kendi insanının hayatına ve sağlığına çok önem veren ülkelerin yaptıklarını yapmamız ve uygulamış oldukları yasaları uygulamamız kaçınılmazdır. Üreticilere genel olarak yanlış uygulamalar az da olsa anlatılmaktadır. Ancak bu alanda yasal yaptırımlara ve yasanın görev vereceği kurumsal organizasyonlara gerek duyulmaktadır. Gelişmiş ülkelerde yasaklanan ilaçların denetimsiz, piyasamızda serbestçe satılmasının sakıncaları açıktır. Bunların piyasadan derhal toplatılması gerekmektedir.

FAO ve WHO'nun belirledikleri maksimum kalıntı limitleri (M.R.L) ülkemizde yasal olarak kabul edilmesi ve buna bağlı olarak piyasaya çıkacak tarım ürünlerinde devlet laboratuvarları tarafından kalıntı analizlerinin yapılması gerekmektedir. Bu amaçla periodik olarak tarım ürünlerinden (üretim yerin ve satış yerlerinden) alınacak örneklerde ilaç kalıntıları analizi rutin olarak yapılmalıdır.

Rum tarafında bile bunlar sistemik olarak yapılmaktadır. Yemen Arap Cumhuriyeti ve hatta devamlı harp içerisinde olan Lübnan bile konunun ciddiliğini idrak ederek bu alanda gerekli yasal düzenlemelerini yapmıştır.

Bizde uygulamada bulunan Fesil 254 Eczacılık ve Zehirler Yasasının bu işin sağlıkla ilgili bölümünü kısmen de olsa çözümlenebileceği inancındayım. Veya en iyisi daha uzun, sağlıklı ve iyi bir çalışma ile aciliyet arz eden bu konunun ayrı bir yasa altında düzenlenmesi gerekmektedir.

Halk sağlığını acilen ilgilendiren bu konuda, yukarıda da belirttiğim gibi yapmış olduğum araştırmaları değerlendirerek, bu tip ilaçların kontrollü ve bilinçli kullanımı için gerekli yasa hazırlığına başlamış bulunuyorum.

Sözlerime son verirken 1987 Bütçesinin halkımıza ekonomik olarak ferah ve mutluluk, sağlık açısından her türlü hastalıktan ve zehirlenmelerden uzak kansersiz bir bütçe yılı olmasını dilerim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Tüccaroğlu.

Söz sırası Sayın Ergin Abdullah'ta. Buyurun Sayın Ergin Abdullah.

ERGIN ABDULLAH (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Ulusal Birlik Partisi, Yeni Doğu Partisi Koalisyon Hükümetinin Sağlık Bakanlığının bütçesini görüşmeye başlarken geriye dönük bir yıllık icraatların içerisinde

Sayın Sağlık Bakanımızın bize biraz önce takdim ettiği açış konuşmasındaki iyi niyetli dileklerini, tam bir yıl önceki konuşmasında da üç aşağı, beş yukarı aynı dilek ve temennilerde bulunarak söze başlamak isterim.

Bir kere sağlık servislerinde bir iyileşmenin olup olmadığını saptayabilmek için geriye dönük 86 yılı Geçiş Yılı Programıyla bu yıl hazırlanan 87 yılı Geçiş Yılı Programını mukayese ettiğimiz takdirde görülecektir ki iyileşme sözkonusu değildir. Aynı iyi niyetli dilekleri mevcut sorunların giderilemediğini kendi ağızlarından resmi olarak ifadesi ilgili program içerisinde rahatca görülebilecektir. Ben ana muhalefet partisi olarak Cumhuriyetçi Türk Partisinin bu konudaki görüşlerini detaylı bir şekilde açıklamazdan önce istedim ki samimi ve ciddi Sağlık Bakanlığı yeni yıl bütçesini görürken eleştiri ve öz eleştiri mekanizmasının çalıştırılarak sağlıklı olarak yapılması gereken ve yapılamayan sağlık politikalarının burda samimi ve ciddi bir değerlendirilmesini beklemiştim şahsen. Böyle bir şey göremedik, yeni yıl içerisinde de göremeyeceğimizi şimdiden söylersem karamsarlık olmaz inancındayım.

Geçmiş bütçe müzakerelerinde birtakım dilek ve temennilerde bulunmuştuk. Acil servislerimizin durumu. Acil servislerimizde personel eksikliğinin, acil servislerdeki ameliyathanenin devreye konulması gerektiği, zorunluluğu ve ihtiyacı dile getirilmişti. Bu konuda ilerleme oldu mu? Bu konudaki personel açığı karşılandı mı? Eksiklikler giderildi mi? Dahiliye Servisindeki Koronel Bakım Ünitesi takviye edildi mi?

Beyin cerrahisi ikinci bir doktorla takviye edilecekti. Programda da bu yazılmıştır. Bu yönde somut adımlar atıldı mı, rüşvet olaylarının kömü kazında mı, sağlık servislerimizi içten içe kemiren bu illetin üzerine ciddi olarak gidildi mi? İlaç üretim projesi halen, biraz önce Sağlık Bakanını dikkatle dinledim. Önümüzdeki ay içerisinde nerdeyse yürürlüğe gireceğinden bahsetmektedir. Açalım, bakalım geçen yılki bütçe konuşmasına. Aynı temenni, aynı dilek, yine dile getirilmişti. Sorduğumuz yazılı sorulara verilen yanıtlar, aynı dilek ve temennileri içermektedir. İyiniyetle dilek ve temennilerle sağlık politikası yürütülebilir, bir yere kadar. Mevcut ancak korunabilir. Hatta, biraz sonra rakamları da vereceğim. İleriye doğru ıslah yönünde iyileşme değil, yerinde sayma ve belirli kalemlerde, belirli alanlarda da gerileme içerisinde girdiğimiz görülecektir. Sağlık politikası içerisinde geçen yıl özellikle bugünlerde tartıştığımız sağlık politikası içerisinde, Hükümet programında da ifadesini bulmuş, full-time ilkesi en civcivli, en hareketli dönemlerini yaşıyordu. Bugün, bir de bakıyoruz ki oluşan yeni Hükümet Programı içerisinde, değil full-time ilkesi, değil ilaç üretim ünitesi, sağlık servislerindeki iyileşmeleri dile getirecek ifade bulmakta zorluk çekiyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hastahanedeki ilaç eksiklikleri giderilmiş midir, son mu bulmuştur? Hastaların ihmali, ilgisizliği, aşağılanması, ortadan kaldırılmış mıdır? Halkımızın hastahaneleri sevecen birer sağlık yuvası olarak görmeleri teşvik edilmiş midir? Servizlerdeki hizmetler bu program doğrultusunda uygulanmış mıdır, hayata geçirilmiş midir? Çalışan personelin sağlık servislerindeki sorunları giderilmiş midir? Bunların sorunlarını hafifletebilecek en küçük birtakım gayretler gösterilmiş midir? Gösterilmemiştir. Ama buna karşın, Sağlık Bakanlığımız, sağlık politikasının eleştirilmemesi için, sağlıkla ilgili kurum ve kuruluşlara direkt olarak, müdahale yaparak sağlık tarihimize bu ağırlığını da koydu Tabibler Birliği konferansında, açıkça tabibler arasında taraf tutarak, bakan yanlıları, bakana karşı olanlar gibi ayırıcılık politikasının da tohumları serpilmiştir ve Tabibler Birliği

Bakanın ifadesiyle, bakanın düşüncesine göre tertiplenmiştir.

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden)- Düzene karşı.

ERGİN ABDULLAH (Devamla)- Çatlak sesleri sağlık alanında, sağlık politikasındaki çatlak seslerin ortadan kaldırılması, sıkboğaz edilmesi için ciddi girişimler yapmıştır ve başarmıştır. Bu konuda Sağlık Bakanlığı gerçekten başarmıştır.

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)- Partinizden ders aldık, biz de aynı yolda yürüyoruz.

ERGİN ABDULLAH (Devamla)- İyi öğretiyorlar Sayın Bakan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sağlık konusundaki iyileşmeleri ortaya koyabilmek için geçen gün yaşanan bir örneği vererek ne durumda olduklarını sağlık kuruluşlarımızın açıklamak isterim.

Mağusa'nın Mormenekşe köyünde küçük bir yurttaşımızın bir kazaya uğraması sonucu ilgili hastahanemizde bir tıbbi müdahale yapılmış ve bu müdahalenin sonucunda ilgili tetkiklerin yapılabilmesi için Lefkoşa Devlet Hastahanesine numuneler gönderilmiştir. Gelen netice, gazlı kangren. Evet, Devlet Hastahanemizden Mağusa Hastahanesine gelen resmî rapor gazlı kangren mikrobu yayılmıştır. Derhal çocuğun ayağının kesilmesi gerekir. Eğer, Devlet Hastahanesinin ilgili biriminden gelen tahlil sonucunu anında uygulaması gerekir idi ordaki doktor.

Ordaki doktor kendi insiyatifini kullanarak yirmi dört saatlik bir tolerans payı vermemiş olsa idi bugün o gencecik, on yaşlarındaki çocuğumuz ayağı kesilmiş vasiyette şu anda yaşamını sürdürmeye devam edecekti. Doktor riski göze alarak yirmi dört saatlik beklatmenin sonunda uyguladığı tedavi ile hadisenin gazlı kangren olmadığı ortaya çıkmış, tedavi başarı ile sürmüştü ve şu anda çocuk yürümeye devam etmektedir. Bizim hastanelerimiz de bu tür, acı. Bu sadece bir örnektir. Örnekleri daha da çoğaltmak mümkündür. Varılan prosedür çerçevesinde konuşmamı fazla uzatmamak için özetle ana başlıklar halinde sorunlara değinip bu şekilde geçeceğim.

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI DR.MUSTAFA ERBİLEN
(Yerinden) - Şimdi sana tıp dersi vereceğim.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Lefkoşa Devlet Hastanesindeki laboratuvar hizmetlerimizin acı durumu bu verdiğim örnekle ortaya yeterince izah edilmiştir sanırım. Bekleyeceğim Sayın Bakan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sağlık servislerimize de şöyle bir bakacak olursak Sayın Bakanın da ifade ettikleri gibi kamu kesimindeki sağlık hizmetlerimiz ve özel sağlık hizmetleri adı altında toplanmaktadır. Kamu hizmetleri sektörümüzde hastaneler ve sağlık ocakları ana temel hizmetlerimizi topluma yaygınlaştırıp, götürmek üzere faaliyet göstermektedirler. 1985 yılında seksen yedi müte-hassis görev ifa ederken, 1986'ye geldiğimizde seksen üç mütehassis, programdaki rakamlardır bunlar, sağlık servislerimizde görev ifa ettiğini görmekteyiz. On üç eezacı ile sağlık servislerimize hizmet vermeye çalışırken, 1985'te aynı rakamın 1986'da devam etmekte olduğunu görmekteyiz.. Yüz altmış üç hemşire, yüz yetmiş üçe çıkmıştır, yüz on bir hasta bakıcımız yüz on dört'e çıkmış, on dokuz ebe yirmi ikiye yükselmiş, yirmi dokuz pratisyen doktor otuz olmuştur. On dokuz diş doktorumuz ise on sekize düşmüştür. Bu meslek gruplarına göre düşen hasta sayısına vuracak olursak yine

Rapora göre her uzman hekime 1985 yılında 1842 kişi düşerken, 1986'da 1959 oldu bu rakam. Tabii diyecek ki Sayın Sağlık Bakanı biz doğurgan bir milletiz, nüfusumuz çoğalmıştır.

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI DR.MUSTAFA ERBİLEN
(Yerinden) - Sağlık hizmetleri iyi hizmet veriyor, onun için hastaneye gidiyor herkes.

ERGIN ABDULLAH (Devamla) - Ona uygun olmuştur.
Efendim?

DR.MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Sağlık servislerimiz iyi hizmet veriyor.

ERGIN ABDULLAH (Devamla) - Evet, belli oluyor, belli oluyor. Tabii raprurun diğer kısmına baktığımız takdirde özel sağlık hizmetlerinin bu memlekette esas ve devlete de rekabet edecek düzeyde yaygın olduğu görülmektedir. Bu Cumhuriyetçi Türk Partisi açısından sevinç yaratan bir durum değildir. Böylesi bir durumu biz üzüntü ile karşılarız. Ve böylesi bir durumun olması sağlık politikasının programlanıp hayata geçirilişinde dikkate alınması gereken bir unsur, bir öge olarak görmekteyiz. Ya politikanızı mevcut özel sağlık hizmetlerinin durumunu dikkate alınarak uygulayacaksınız, ya da özel hizmetleri devlete adapte edebilecek yöntem ve örgüt modellerini bulup hayata geçireceksiniz. Sağlık politikası programlanırken nüfus yapısı, bölge özellikleri dikkate alınarak programlanmalıdır. Bizdeki programların içerisine baktığımızda sürekli olarak aynı şeylerin tekrar edildiği birer gerçeklik, birer vak'a olarak önümüzde durmaktadır.

Bir takım yatırımlar kalemi adı altında başlıklanmış ve bütçemiz içerisinde konmuş kalemler vardır. Bunun içerisinde azot protoksit gazının üretilmesi hedeflenmektedir. Bir kere şu anda sıkıntısını çekmekte olduğumuz azot protoksit gazının gerçekten eğer 87 yılı içerisinde üretime konabilecek aşamaya gelebilecek bir gayret ve çalışma gösterilirse bunu şimdiden söyleyelim ki takdirle karşılayacağımızı peşinen belirtelim. Azot protoksit gazı şu anda hastanelerimizde sıkıntısı çekilmekte olduğu için halotan kullanılmaktadır, halotan artı adrenalin bir takım hayati riskleri gündeme getirmektedir. Ve azot protoksit eksikliği acil bir takım müdahalelerin yapılmamasını gerektirerek, daha doğrusu olağan seyri içerisindeki...

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSTAFA ERBİLEN
(Yerinden) - Aciller için vardır efendim.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Ameliyat hizmetlerinin aksamasına neden olmaktadır. Sadece aciller ameliyathaneye alınmaktadır. Böylesi özellikle halotan artı adrenalinin hayati risk söz konusu olabileceği için bunun gereksinmemiz olan azot protoksit gazını süratle bu eksikliğin giderilmesi ve gerekli önlemlerin alınması en içten dileğimizdir.

Spastik çocuklarla ilgili sunuş konuşmasında da belirtmiştir. Bu da bir iyi niyetli temenni olarak bizim açımızdan alınmaktadır. Bu temenninin de 87 yılı içerisinde "İlaç Üretim Projesine" benzemek koşuluyla hayata geçirilmesi dilek ve temennimizdir.

Tomografi cihazının temini konusundaki proje ise sağlık servislerimize gereksinimi olup olmaması bir yana, Onun altyapısı, bilir kişilerin bu teknik elemanların

varlığı veya yokluğu, eksikliği bir yana, kamuoyunda sağlık otoritelerinde bu cihazın temini konusunda ciddi bir takım spekülasyonlar olmaktadır ve tartışma konusu olmaktadır. Özellikle altyapısı, personel eksikliği, eğitilmiş uzmanları bu tomografi cihazının vereceği sonuçlarını yorumlayabilecek kalifiye elemanları hazırlanmadan böylesi bir temine geçilmesi, ilaç üretim projesindeki eksiklikleri çağrıştırılmaktadır.

Bina yapmakla, "İlaç Üretim Projesi" uygulamaz demiştik geçen yılki bütçe müzakerelerimizde. Bir takım iyi niyetli yaklaşımları bu alanda da yine gözlenmekte oldu. Bu projelerden ortaya çıkmaktadır.

Girne Hastanesiyle ilgili proje, geçen yıl da belirttik. Bu yıl yine gündemdedir. Buna ek, yani çözülmemiş, Mağusa Hastanesi ek inşaatı projesi diye bir proje gelmiştir. İnşallah, inşallah diyeceğim, bu proje de Girne Hastanesinin akıbetine benzemez ve düşmez ve Mağusa'daki sağlık servislerindeki hizmetlerde tikanıklık vesairelerin ortadan kalkmasına yardımcı olur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; insan sağlığına gerçekten değer verilip Sağlık Bakanlığı bütçelerine ayrılan genel bütçe içerisindeki pay bu ülkede insan sağlığına verilen değer bir ölçüğüni oluşturmaktadır. Yani insanlara değer verilip verilmediği bütçeler içerisindeki sağlık payına ayrılan kalemden anlaşılmaktadır. Bizim bütçemizde de ne yazık ki sosyal yanını ayırırsak, sağlıkla ilgili bölümü %4'le 5 arasında, bilemediniz 6 civarında seyretmektedir.

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Biraz daha çıkarsan %50'yi bulacaksın.

Bu en az %15 ve yukarısında olduğu takdirde ancak sosyal devlet anlayışı ve diğer; Sayın Maliye Bakanımızın da bütçeyi sunarken ifade ettiği sosyal içerikli bütçe kavramı gerçekten bir mana ve değer ifade etmektedir. Aksi takdirde konu lâf, içi boş lâflar olmaktan öteye geçmez. Uzman hekim atamaları, uzman hekimlerin bölgesel dengeler içerisinde hizmet vermeleri de sağlık politikaları saptanırken verilen değer ve ölçüğün bir diğer olgusunu oluşturmaktadır. Bizdeki uzman hekim atamaları ise ne yazık ki gelişigüzel ve bir başıboşluk içerisinde yapılmaktadır. Bu konuda hiçbir kıstas ve ölçü yapılan uygulamalardan çıkan sonuca göre dikkate alınmadığı sonucuna varmaktayız. Şöyle ki, Yeşilyurt hastanemizde dört tane cerrahi dalında uzman hekimimiz faaliyet göstermesine karşın onlara yardımcı olabilecek bir anestezi uzmanımız maalesef yoktur. Eğer yenile gitmişse o zaman birşey söylemeyeceğim. İki büyük hastanemizin başhekim sorunu halen askıda durmaktadır. Bunun dışında, Lefkoşa dışındaki hiçbir hastanemizde röntgen uzmanı maalesef yoktur. Bu da hastanelerimizde uzmanlık, hekimlik müesseselerimizin atıl, kapasitesiz, plânsız birtakım çalışmaların içerisinde bulunmalarını gündeme getirmektedir. Bu bize göre büyük bir ısraktır. Geçen bütçe konuşmasında Sayın Bakan hatırlayacaklardır sağlık servislerindeki ısrafı önlemek ve tasarrufa yönelmek istediklerini dile getirmişlerdi. Bunu uzman hekimlik alanından başlayarak diğer denetim ve etkinliklere kadar yaygınlaştırılması gerektiğinin altını çizer ve kendisine bu konuda ciddi birtakım önlemleri almaya davet ediyoruz. Sağlık ocaklarındaki çalışan hekimlerimizin durumu ise geçen bütçe görüşmelerinde belirtmiştim. Ne yazık ki yürekler acısıdır ve bu bize göre temel sağlık hizmetlerinin yaygınlaştırılmasında esas görev yüklenen sağlık merkezleri olduğu için yeni bir organizasyona, yeni bir yapıya kavuşturulması gerekir. Biraz önce belirttiğim nüfus yoğunluğu ve diğer ana-çocuk sağlığı hizmetleri ile de birlikte takviye edilebilecek, hatta laboratuvar hizmetlerinin belirli bir seviyeye kadar labilecek kısmı ile birlikte zenginleştirilmiş bir yapı içerisinde geliştirilmesi ve hasta sevkini merkezlere ancak kendi imkan

olanakları olmayan durumlarda Mağusa ve Lefkoşa gibi merkez hastanelerimiz sevkinin organizasyonu gerekmektedir. Hasta sevk düzen ve esasa bağlanmadığı için merkez hastanelerimizde yaşadığımız hasta yığılmaları ortaya çıkmakta ve bu alanda uzman hekimlik hizmetlerinin rantabil olması engellenmektedir. Sağlık merkezleri bu şekilde organize edilirken merkezi hastaneler araç gereç ve tıbbi teknolojik bakımdan donanma yapılmalıdır. Yetkisizlikler ortadan kaldırılmalı ve merkezlerdeki hastahanelere yığılma biraz evvel belirttiğim örgütsel çerçevede içerisinde ortadan kaldırılmalıdır. Uzman hekimlik hizmetlerimiz bilgi, beceri ve diğer yeteneklerinin azamisinden istifade etmemizin ortamı ve olanağı böylece yaratılmalıdır.

Hizmet içi eğitim konusunu Bakan, sunuşmasında kendisi de eksiklik olarak kabul ettiklerine göre o konuyu süratle atıyorum. Gelişmiş ülkelerde olduğu gibi bizim ülkemizde de hastanelerimizin poliklinik servislerinde altı saatte asgari yirmi beş hasta görme standardının getirilmesi ve bu standarda uygun diğer yan, takviye edici önlemlerin süratle alınması etkin ve kalıcı önlemlerin alınması gerekmektedir.

Ve bu standartta uygun diğer yan takviye edici önlemlerin süratle alınması etkin ve kalıcı adımların atılması gerekmektedir.

Sağlık çalışanlarının sorunları ne yazık ki başta belirttiğim gibi, giriş konuşmasında, çözümlenmemiştir. Volanter hekim çalıştırılmasından tutunuz, yani bedava, angarya ki Anayasamız angarya çalıştırmayı yasaklamaktadır. Bizim Bakanımızın icraatları arasına volanter hekim çalıştırılması da girmiştir. Fizyoterapist hemşire, ebe, hastabakıcı, biyokimyacı vesaire gibi bütün sağlık servislerinde görev ifa eden personelimiz ne yazık ki ısrarla diyalog isteme çabalarına rağmen sorunlarının çözümlü yönünde defaatle girişim yapmış olmalarına rağmen bu yönde herhangi bir çözüm getirilmemiştir.

İş israfı bir yana, atıl kapasite çalışması bir yana, orda sevecen bir hizmet sunabilmenin asgari koşulu, sağlık çalışanlarının gereksinmelerini karşılayabilecek bir ortamın yaratılmasından geçmektedir. Sağlık servislerinde çalışan hemşireler olsun, hastabakıcılar olsun, ebeler ve diğer bütün paramedikal hizmetler adı altında toplanan hekim olsun, sorunlarına sıhatli yaklaşılmadığı sürece, ihmal de gündeme gelir, ilgisizlik de gündeme gelir, hastanın bakılmama rizikosunu da gündeme gelir. Bu da orda kahırlı bir çalışmanın birikiminin sonucunda hayati olumsuzlukları beraberinde getirmektedir. Halbuki sağlık ihmali gerektirmez. Dikkatsizliği hiç gerektirmez. Yıpratıcı ve iş rizikosunu olan sağlık servislerinde çalışan personel diyeceğim ben ona, sağlık çalışanları diyeceğim, bu sağlık çalışanlarına Kamu görevlileri Yasasında belirtilen haklarının geciktirilmeden verilmesi ve bu alandaki personel açığının giderilmesinin zorunluluğunun altını çiziyoruz.

- 2324 -

- 2325 -

Ve bu standarta uygun diğer yan takviy edici önlemlerin süratle alınması beklenmektedir. Terfi mekanizması, baremler, senesi dolanlara ilgili terfilerinin verilmemesi, ebelerin ayrıcalıklı muameleyle tabii tutulmaları gerekli nizoların kısaltılması gibi bir takım tedbirler alınması zaman zaman zorunluluktur. Bütün bu tedbirlerin alınmasıyla birlikte bu sorunun çözülmesi beklenmektedir. Hastahane yönetiminin bu sorunu çözmesi için gerekli tedbirleri almaktadır. Hastahane yönetiminin bu sorunu çözmesi için gerekli tedbirleri almaktadır. Hastahane yönetiminin bu sorunu çözmesi için gerekli tedbirleri almaktadır.

İş israfı bir yana, atıl kapasite çalışması bir yana, orda sevecek bir hizmet sunabilmenin asgari koşulu, Hastabakıcılık ve ebe okulumuz vardır. Burdan mezun olan sağlık çalışanlarının gereksinimlerini karşılayabilecek personelimiz ne yazık ki bosta geçmektedir. Bunca personel bir ortamın yaratılmasında geçmektedir. Sağlık servislerinde çalışan hemşireler olsun, hastabakıcılar olsun, ebelerimiz neden yasal bürokratik engeller denmesin, bunu ve diğer bütün paramedikal hizmetler adı altında toplanan CTP olarak kabullenmemize olanak yoktur. Aksi takdirde bu kesit olsun, sorunlarına sıhhatli yaklaşılacağı sürece, ihmal israfı başka türlü yorumlamak zorunda kalabileceğiz. de gündeme gelir, ilgisizlik de gündeme gelir, hastanın bakılmama rizikosuna da gündeme gelir. Bu da orda kahırlı bir çalışmanın birikiminin sonucunda hayati önem taşıyan hizmetlerin önemi tartışılmazdır. Hastahane yönetiminin bu sorunu çözmesi için gerekli tedbirleri almaktadır. Hastahane yönetiminin bu sorunu çözmesi için gerekli tedbirleri almaktadır. Hastahane yönetiminin bu sorunu çözmesi için gerekli tedbirleri almaktadır.

2326/...
2325/...

Çağdaş gelişmelere ayak uydurmaya çalıştığımızı iddia ettiğimize göre, bu ünitenin de bir an önce açılması, hayata geçirilmesi ve mevcut aksaklıkların ortadan kaldırılması gerekmektedir. Talasemialılar konusunda da raporda da, sunuş konuşmasında da Sayın Bakan birtakım olumlu gelişmelerin olduğunu ifade etmişlerdir. Vaka sayısında düşüş gerçekten limite yaklaşmıştır. Bu olumlu bir gelişmedir. Yalnız talasemialıların sorunları bize göre bitmemiş, azalmamıştır. Uygulanan tedavi sonucu deformasyonu önlenen ve yetişkin çağına erişmiş talasemialılarımızın sorunları bu kez gündeme gelip dayanmaktadır. Bina sorununun çözümlenmesi ve bu merkez içerisinde psikolog, hemotolog ve dahiliye servislerinin de bu alandaki yurttaşlarımızın hizmetine sunulması gerekmektedir. Yetişkin çağa gelmiş, çocukluk yaşını atlatmış talasemialılar kendi psikolojik yapıları içerisinde güçlendirilmeleri ve kişiliklerini daha da sağlıklı kılacak birer psikoloğa yaşları icabı bir dahiliyeciye, talasemia konusunda özellikle yaşları gereği onlara hitap edebilecek, takviye edilmiş bilgilerle bir dahiliye ve pediatrik hematolojinin dışında daha geniş boyutlarda bu arkadaşlarımızın, bu yurttaşlarımızın sorunlarını giderecek merkez bina içerisinde üç ayrı ünitenin devreye sokularak bu sorunlarının giderilmesine çalışmasını Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak önermekteyiz.

Yine yetişkin çağa gelmiş talasemialıların istihdam sorunu gündeme gelmiştir. Bu konuda da aynı şekilde ilgili Bakanlık olarak Sağlık Bakanlığının önlem alması gerektiğini önereceğiz. Desferal injeksiyon pompası ile ilgili mevcut eksikliğin süratle giderilmesi ve böylece hastalar arasındaki denge...

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) -
30 tanedir.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - İğneyi demiyorum efendim,
ilacı demiyorum. Pompayı diyorum.

Pompa eksikliğinin de giderilmesi ve thalasemialılar arasındaki haksız birtakım endişelerin ortadan kaldırılması için böylesi bir yardımın Thalasemialılar Örgütüne değil, işte gayret gösterin, girişim yapın, filan nakama gidin biçimindeki tavsayıcı tavırlar içerisinde değil, Devletin sağlık politikası açısından bu yöne ağırlık verilerek çözümlenmesi gerektiği inancındayız.

Yurt dışına tedaviye hasta gönderme ne yazık ki geçtiğimiz, yani daha doğrusu içinde bulunduğumuz yıl zirveye çıkmıştır. 1985 yılına göre yaklaşık iki misli civarında bir patlama diyebileceğimiz bir olay olarak karşımıza çıkmıştır. 1981 yılında 200 vaka yurt dışına giderken, 1986'ya geldiğimizde yaklaşık...

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - 1981'le, 1985 karıştı.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Efendim?

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - 1981'le, 1985 karıştı.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Hayır, rakamları okuyacaktım ama atlıyorum zaman kazanmak açısından.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Atla rakamları.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - İster atlar, ister atlamaz.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - 1981'de 200 iken, 1983'te 350, 1984'te 408, 1985'te 372, 1986'da yaklaşık 600 hastaya ulaşmıştır.

(Anlaşılmayan sözler)

Görüleceği üzere içinde bulunduğumuz 1986 yılında büyük bir artış sözkonusudur.

LA

.../2328.

LA

LA

LA

LA

Bu konuda ne yazık ki geçen bütçe konuşmasında Sayın Bakanın dile getirdiği husus ancak geçen gün Resmi Gazetede yayınlanan yönetmelikler zapturap altına almaya çalışılacaktır. Umarız bu konudaki kaygu ve çekincelerimizi şimdiye koyarak tüzükle ilgili olarak kaygu ve çekincelerimizi koyarak bu alandaki politik amaçlı özellikle bir takım yurt dışı tedaviye göndermeler, haksızlıklar ve adaletsizlikler son bulur ve gerçekten gitmesi gereken hastalar yurt dışına gider ve tedavi olup bu ülkeye gelirler. Sağlık Kurulunun oluşumu yeni biçimiyle bizim açımızdan çekince taşımaktadır. Kanaat hasıl olması halinde yurt dışına gönderilebileceğine dair bir ifade geçmektedir.

Bize göre tipta kanaatlara göre değil, kesin bulgulara göre, yani şüpheler üzerine, kanaatlara göre tipta tedavi yapılmaz. Hele yurt dışına hiç gönderilmez. Kanaat ifadesi bizim iddia edilen Sağlık Kurulu Tüzüğünde, Bakanlar Kurulunun gündeminden geçerek yayınlanan bu kurulla ilgili çekincelerimizi koyarak hastalıkların belirtilmemesi, gruplandırılmaması da bir eksiklik olarak dikkatimize gelmiştir. Bu konuda daha fazla detaya girip kıymetli vakitlerinizi almak istemiyorum.

Yasak ilaçlar konusu ne yazık ki bu toplumda ciddi tehlikeler oluşturmaktadır. biraz önce Hükümet kanadından bir partinin milletvekili arkadaşımızın yaptığı konuşmada belirttiği tarımsal ilaçlardan, şunlardan, bunlardan ben bahsetmeyeceğim, detaylı bir şekilde onları anlatmıştır ama, bir noramidopirin adlı etken maddeyi içeren ilaçların öldürücü olabilecek düzeyde akramiflotoza neden olduğu tartışılmaktadır, iddia edilmektedir. 77 yılında Amerika Birleşik Devletlerinde FDA, yani Gıda ve İlaç Dairesi, bu ilacın, bu etken maddeyi taşıyan ilaçların iç piyasadan çekilmesine dış satımının da yasaklanmasına karar vermiştir ta

1977 yılında analiz ve tahlil yapıldığında, bu ilaçların yasaklanması için gerekli tedbirler alınmalıdır. Özellikle devletin kontrolünde ve satışını yapan firmaların kontrolletleri ile fareler, sinekler, anırtıcılar ve diğer hayvanlar sonucu kansere sebep olduğu nedeniyle yasaklanmalıdır. Serpasilin ve kan maduresi ve Serpin köğüs kanserleri nedeni olduğu için tartışılmalıdır.

Sulfaganidin...

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Satılmaya başlandı mı Ergin sen de bunları?

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - E, piyasada satılmaktadır.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Hayır, sen de satan yanı?

FADİL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Yasaklama görevi Sağlık Bakanlığındadır.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Tamam yahu, o hade yasaklanmadı. Bu da bile bile satar mı onu sorarım. Yani biz gideriz alırız.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sizin memleketinizde hormonla...

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Kontrol yetkisi Sayın Bakanlıktadır efendim.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Be kardeşim, onda kontrol yetkisi, sen de satarmın?

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Sulfaganidin tam bir yıl önce Türkiye'de bağırsak kanserine neden olduğu gerekçesiyle imal ruhsatı iptal edilmiş bir ilâçtır. Bu saydığım liste

daha da .uzamaktadır, Ve ne solcudur, ne komonist bir yayındır, Nokta Dergisi bu konuda detaylı, daha da bir sürü ilâcın ismini vererek açıklamalar yapmış, tehlikele- rine dikkat çekmişlerdir. Bizde çıkın herhangi bir sıra- dan eczaneye uğrayın bakalım, bu saydığım ilâçlar satıl-makta mıdır, satılmamakta mıdır? Bu konuda ne yapılmıştır?

FADIL ÇAGDA (Devamla) - O duyarlılık nerde?

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Soru da sorduk. Gündem- dedir. Herhalde bütçe görüşmelerinden sonra cevaplandırıl- lacaktır.

Bir de Asprin söz konusudur, yasak ilâçlar başlığı altında bilginize getirip dikkatinizi çekeceğim. yediden yetmişe herkesin, her derde devadır bilgisi dahilinde kullanılmakta olan Asprin İsviçre'de kullanılması tav- siye edilmeyen bir ilâçtır.

Danimarka'da reçetesiz olarak almak ve satmak mümkün değildir. İngiltere'de ise çocuklar için satışı kaldırılmış, super marketlerde satışı engellenmiştir. Özellikle grip ve su çiçeği geçiren çocuklarda resendromu denen ölümcül bir hastalığa neden olduğu iddia edilmektedir. Bu konuda Eczacılar Birliğinin de girişim ve gayretleri sonucunda bir emirname yayınlanmıştır ve emirnamede uyulması gereken kurallar belirtilmiştir ve bütün ecza depolarına ve eczanelere dağıtılmıştır. Asetil salesilik asit etken maddesini içeren preparatların ambalajları üzerine nelerin yazılması gerektiği bu emirnamede vurgulanmıştır. Zaman israfını önlemek için okumayacağım. Yalnız bu konuda denetim kontrol yapıldı mı? Uyulmakta ve uygulanmakta mıdır bu yayınlanan emirnameye, depocular uymakta mıdır, uymamakta mıdır? Emirname yayınlandıktan sonra Bakanlığın ne gibi etkin önlemler alarak denetleme mekanizmasını gündeme getirmiştir? Tabii denecek ki biz bunun şeyini ilgili depolara verdik ve uygulanmaktadır. Değil arkadaşlar. Yanıtlayalım sorumuzu ki eksik kalsın. Gidin Girne'de, Mağusa'da ve İefkoşa'da herhangi bir supermarkete girin, herhangi bir bavul ticareti yapan mağazaya girin, bakkallara gidin göreceksiniz ki düzineler düzineler aspirin satılmaktadır. Türkiye'ye bavul ticareti adı altında gitmektedir. Nerde kaldı bizim emirnamemiz, nerde kaldı orda üzerine yapıştırılması gereken etiket uygulaması? Sadece aspirin mi satılmaktadır? Bonomit, broklas, panadol ve listeyi uzatmak mümkündür. Halbuki mevzuat burda açıktır. İlaç formasyonunu almayan hiçbir şahısın o ilacı satması mümkün değildir, çünkü her ilaç zehirdir. Her ilaç istisnasız zehirdir. Maksima dozu var, minima dozu var. Bunların kullanılış takdim edilmiş biçimi ve yöntemleri vardır. Bakkallar, super marketler ve bavul ticareti yapan mağazalar bu konuda ne yazık ki ticari amaçla dahi olsa ilaç satmalarına devam etmektedir. Bunların da denetlenmesi ve zapturapt altına alınması ilaç denetim ve kontrol açısından şarttır, zorunludur.

AKTAN SADIK (Gazi Mağusa) (Kerinden) - Biz esrarı bile denetleyemedik.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Koruyucu hekimlik hizmetleri Sayın Bakanın belirttiği gibi gerçekten aşılama ile yürütülmektedir. Ben bir soru soracağım burdan. Bizdeki bağışıklık oranı acaba kaçtır? Bu konuda Sağlık Bakanlığında herhangi bir veri var mıdır? Ancak filan aşılama bu miktarda, difteriden kaçınılabilir. Zaten şu kadar, bilmem hangi aşılama şu kadardır diye bir oran verilirse bu bizim sorumuza bir cevap değildir. Bağışıklık oranı başka şeydir, belirli miktarlarda yapılan aşılama miktarı farklı şeydir. Bir merkezi düzeyde yapılan aşılama söz konusuysa, bir hastaneler düzeyinde yapılan aşılama söz konusudur. Bir de özel tabiplik hizmetlerinin getirdiği aşılama söz konusudur. Dolayısıyla...

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) - Difteri, boğmaca ve çocuk felci salgını duyduunuz mu Ergin Bey?

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bizde zaten herkes bağışıklıdır.

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Duyarız ama çok toplumumuzda.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - ...

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Hiç duyduunuz mu? Mutlaka olsa duyulacak.

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Politika.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Politika ise evet, o tamam da...

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - E, yaklaşım ve anlayış Sağlık Bakanlığımızda böyle olduktan sonra, demek ki...

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Cevap vereceğiz.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Ciddi birtakım katliamların olmasını mı bekleyeceğiz yani?

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Var mı?

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Korkunç bir salgının gündeme gelip de bir yiğın canı almasını mı bekleyeceğiz ki böylesi birtakım çarelere başvurabilelim?

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Bütün çocuklarımız aşılanıyor işte. Duyduunuz mu senelerden beri? Demek ki memlekette aşılar etkisini gösterir.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Tamamdır vaziyet.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa)(Yerinden) - O zaman sayı %100'dür.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - %100'dür tabii.

AKTAN SADIK (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Gizli tifo ile, veremle tanıştıktan sonra elbette onlarla da tanışacağız.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Tabii bir başka sorun daha akla gelmektedir koruyucu hekimlik derken. Kanslerle mücadele haftası açılır ve günlerce BRT kameralarından bunun reklamı da yapılır. Kanslerle mücadele...

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI DR.MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) - Aşılama var herhalde, yeni bir yöntem mi geliştirildi?

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Estağfurullah. Yine biraz önce verdiğim örnekte olduğu gibi...

MR.MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Sağlık servisini gayet iyi anlıyorsun. Nokta sağlık servisi...

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Ben de iki saattir gösteriyorum.

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Evet, kanserle mücadele somut birtakım şeylerle olan hadiseler değildir. Neden son yıllarda hızla yukarılara doğru tırmanan ve ölüm oranı hızla yükselen hastalıkların başında gelmektedir. Yüksel Tüccaroğlu arkadaşım bir bölüme değinmiştir, bir bölümüne değinmiştir. Bizde işe ancak belirli yüzeysel reklama dönük propagandaya dönük birtakım önlemlerle bu işin üstesinden gelinebileceği veya işte bina yapacağız, o bina içerisinde ilgili bütün şeyleri oturtacağız ve bu sorunu göreceğimiz yaklaşımı ve mantığı ile gidilirse elbette ki

Kanser hastalıkları bizim toplumumuzda daha da yükselecek ve daha da tırmanacaktır. İşyerlerindeki hekimlik müessesesi hayata geçirilmiş midir? Kanser riski olan işyerleri saptanmış mıdır, kansere neden olabilecek plastik hammaddesinden tutunuz azbest vesaire gibi kanser riski taşıyan birçok maddeleri taşıyan, kullanılan, bizim toplumumuzda kullanılan türler kontrol altına alınması için ciddi girişimler yapılmakta mıdır? Basımevlerinde özellikle tipo baskıda çalışan ve kurşun zehirlenmesinden tutun uzun süreli kansere neden olabilecek etüdler yapılmış mıdır ve en önemlisi...

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI DR.MUSTAFA ERBİLEN
(Yerinden) - Hasan'la konuşmadın galiba, sağlık kontrolünden geçmedin.

ERGIN ABDULLAH (Devamla) - En önemlisi bütün bunlardan feragat ettik, vazgeçtik, Türkiye'de petrokimya tesislerinde dedesizlerli maddede içeren ve tartışmasız Türkiye'deki Sağlık Bakanlığında tutun ANAP'ın bütün belediye başkanları ve diğer ilgili birimlerin teslim ettiği kansorejen özelliği taşıyan deterjanların bu memlekete girmesi konusunda gündeme getirip sağlık kuruluşlarında da gündeme gelmiştir sağlık birimleri de bir araya getirilmiştir. Ne önlem alınmıştır? İki ortak Bakanlığın gayet usturuplu bir biçimde gerekli önlemler alınacak ve halkın sağlığını koruyacak babındaki yuvarlak lafların ötesinde herhangi bir kontrol yapılmış mıdır?

SALIH USAR (Girne)(Yerinden) - On ayda da...

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI MUSTAFA ERBİLEN
(Yerinden) - Anlatacağız bunları.

ERGIN ABDULLAH (Devamla) - Herhangi bir ithalât kısıtlamasına gidildi mi, yoksa üç, beş tane ithalâtçı tüccarın mutazarrır olmaması için ve stok erimesine ve bile bile halkımızın sağlığının ciddi olarak tehdit altında tutulmasına göz mü yumulmuştur?

DR.MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Ezbere konuşuyorsun.

ERGIN ABDULLAH (Devamla) - Ezbere çalışmıyoruz sayın

DR.MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Yasaklamasını
bilirik, o cesareti gösterdik. Yeri geldiğinde, ilerde
o cesareti de gösteririz merak etme.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Bundan kuşkunuz olmasın.

ERGIN ABDULLAH (Devamla) - Bekliyoruz efendim.
9 Kasım 1986'da çıkmıştır.

DR.MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Gazete habri ile
hareket edemeyiz.

ERGIN ABDULLAH (Devamla) - Gazete haberi değil
efendim. Belgeler var bunun içerisinde, okuruz
isterseniz.

DR.MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Okusan da
hiçbir şey ifade etmez.

ERGIN ABDULLAH (Devamla) - Okuruz.

DR.MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Getir göreyim
ben de, madem ki okuyacaksın.

ERGIN ABDULLAH (Devamla) - Okuruz arzu ederseniz.
Okuyalım, belgelerdir bunlar.